

Μετά τον
N 4335/2015

Χαρούλα Απαλαγάκη
Καθηγήτρια ΑΠΘ, Δικηγόρος

ΚΩΔΙΚΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟ

Συνεργάτες έργου:

Σπ. Ανδρίτσος, Δικηγόρος, Μ.Δ., LL.M.

Π. Βαφειάδου, Δικηγόρος

Μ. Γεωργιάδου, Δικηγόρος, LL.M.

Δ. Γιακουμής, Επ. Δικηγόρος, Δ.Ν.

Ι. Μιχαηλίδης, Δικηγόρος, Μ.Δ.

Ευ. Μπαλογιάννη, Δικηγόρος, Μ.Δ.

Π. Πετροπούλου, Δικηγόρος

Αν. Πλεύρη, Δικηγόρος, Δ.Ν.,

Λέκτορας Πανεπιστημίου Λευκωσίας, Διαμεσολαβήτρια

Π. Ρεντούλης, Δικηγόρος, Δ.Ν.

Χρ. Τριανταφυλλίδης, Πρωτοδίκης, Δ.Ν.

Μ. Τσικουρή, Δικηγόρος

5^η έκδοση

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΚΩΔΙΚΑΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟ

Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας - Ερμηνεία κατ' άρθρο

Τόμος Πρώτος (Άρθρα 1-590), 5η έκδοση

Χαρούλα Απαλαγάκη

ISBN 978-960-622-246-7

Σύμφωνα με το Ν. 2121/93 για την Πνευματική Ιδιοκτησία απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου, η αποθήκευσή του σε βάση δεδομένων, η αναμετάδοσή του σε ηλεκτρονική ή οποιαδήποτε άλλη μορφή και η φωτοανατύπωσή του με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.

ΔΗΛΩΣΗ ΕΚΔΟΤΙΚΟΥ ΟΙΚΟΥ

Το περιεχόμενο του παρόντος έργου έχει τύχει επιμελούς και αναλυτικής επιστημονικής επεξεργασίας. Ο εκδοτικός οίκος και οι συντάκτες δεν παρέχουν διά του παρόντος νομικές συμβουλές ή παρεμφερείς συμβουλευτικές υπηρεσίες, ουδεμία δε ευθύνη φέρουν για τυχόν ζημία τρίτου λόγω ενέργειας ή παράλειψης που βασίστηκε εν όλω ή εν μέρει στο περιεχόμενο του παρόντος έργου.

Art Director:	Θεόδωρος Μαστρογιάννης
Υπεύθυνος Παραγωγής:	Ανδρέας Μενούνος
Φωτοστοιχειοθεσία:	Χρυσούλα Ζια
Παραγωγή:	NB Production XZ060717M23

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Μαυρομυχάλη 23, 106 80 Αθήνα

Τηλ.: 210 3678 800 • Fax: 210 3678 819

<http://www.nb.org> • e-mail: info@nb.org

Αθήνα: Μαυρομυχάλη 2, 106 79 • Τηλ.: 210 3607 521

Πειραιάς: Φίλωνος 107-109, 185 36 • Τηλ: 210 4184 212

Πάτρα: Κανάρη 15, 262 22 • Τηλ.: 2610 361 600

Θεσ/νίκη: Φράγκων 1, 546 26 • Τηλ.: 2310 532 134

member of Europe's 500
dynamic entrepreneurs

Committed to excellence

Χαρούλα Απαλαγάκη
Καθηγήτρια ΑΠΘ, Δικηγόρος

ΚΩΔΙΚΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ
(Άρθρα 1-590)

Συνεργάτες:

Σπ. Ανδρίτσος, Δικηγόρος, Μ.Δ., LL.M.

Μ. Γεωργιάδου, Δικηγόρος, LL.M.

Δ. Γιακουμής, Επ. Δικηγόρος, Δ.Ν.

Ι. Μιχαλίδης, Δικηγόρος, Μ.Δ., Υπ. Δ.Ν.

Ευ. Μπαλογιάννη, Δικηγόρος, Μ.Δ.

Π. Πετροπούλου, Δικηγόρος, Μ.Δ.

Αν. Πλεύρη, Δικηγόρος, Δ.Ν., Λέκτορας
Πανεπιστημίου Λευκωσίας, Διαμεσολαβήτρια

Π. Ρεντούλης, Δικηγόρος, Δ.Ν.

Χρ. Τριανταφυλλίδης, Πρωτοδίκης, Δ.Ν.

5η έκδοση

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Code of Civil Procedure
Volume I (Art. 1-590), 5th edition

Charoula Apalagaki

Professor of Law at Aristotle University of Thessaloniki, Attorney-at-law

Abstract: The current 5th edition of this two-volume collective work offers a comprehensive interpretation of the articles of the Greek Code of Civil Procedure. In a concise manner it covers the wide range of topics regulated by the articles of the new CCP following the amendments introduced under Laws 4472/2017 and 4475/2017, which are incorporated to the pre-existing rules. Each article is analysed and commented from an objective point of view, on the basis of settled, but also evolving, case law and legislation, along with the necessary doctrinal foundation.

ISBN 978-960-622-246-7

COPYRIGHT

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, without the prior permission of NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A., or as expressly permitted by law or under the terms agreed with the appropriate reprographic rights organisation. Enquiries concerning reproduction which may not be covered by the above should be addressed to NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A. at the address below.

DISCLAIMER

The content of this work is intended for information purposes only and should not be treated as legal advice. The publication is necessarily of a general nature; NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A. makes no claim as to the comprehensiveness or accuracy of the information provided; Information is not offered for the purpose of providing individualized legal advice. Professional advice should therefore be sought before any action is undertaken based on this publication. Use of this work does not create an attorney-client or any other relationship between the user and NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A. or the legal professionals contributing to this publication.

NOMIKI BIBLIOTHIKI

23, Mavromichali Str., 106 80 Athens Greece
Tel.: +30 210 3678 800 • Fax: +30 210 3678 819
<http://www.nb.org> • e-mail: info@nb.org

© 2017, NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A.

Επιστημονική επιμέλεια:

Χαρούλα Απαλαγάκη, Καθηγήτρια ΑΠΘ, Δικηγόρος

Συνεργάτες έργου καθ' ύλην:

Άρθρα 1-6	Χρ. Τριανταφυλλίδης/Π. Πετροπούλου
Άρθρα 7-61	Ε. Μπαλογιάννη/Π. Πετροπούλου
Άρθρα 62-85	Ε. Μπαλογιάννη/Μ. Γεωργιάδου
Άρθρα 86-90	Χρ. Τριανταφυλλίδης/Μ. Γεωργιάδου
Άρθρα 91-93	Αν. Πλεύρη/Μ. Γεωργιάδου
Άρθρα 94-105	Δ. Γιακουμής/Μ. Γεωργιάδου
Άρθρα 106-116	Ε. Μπαλογιάννη/Μ. Γεωργιάδου
Άρθρο 116Α	Μ. Γεωργιάδου
Άρθρα 117-121	Ε. Μπαλογιάννη/Μ. Γεωργιάδου
Άρθρα 122-142	Χρ. Τριανταφυλλίδης/Μ. Γεωργιάδου
Άρθρο 143	Δ. Γιακουμής/Μ. Γεωργιάδου
Άρθρα 144-158	Ε. Μπαλογιάννη/Μ. Γεωργιάδου
Άρθρα 159-161	Σπ. Ανδρίτσος/Μ. Γεωργιάδου
Άρθρα 162-193	Ε. Μπαλογιάννη/Μ. Γεωργιάδου
Άρθρα 194-204	Χρ. Τριανταφυλλίδης/Μ. Γεωργιάδου
Άρθρα 205-207	Ε. Μπαλογιάννη/Μ. Γεωργιάδου
Άρθρα 208-232	Ε. Μπαλογιάννη/Π. Ρεντούλης
Άρθρα 233-236	Χρ. Τριανταφυλλίδης/Π. Ρεντούλης
Άρθρα 237-238	Ε. Μπαλογιάννη
Άρθρα 239-281	Χρ. Τριανταφυλλίδης/Π. Ρεντούλης
Άρθρα 282-299	Ε. Μπαλογιάννη/Π. Ρεντούλης
Άρθρα 300-320	Ε. Μπαλογιάννη/Μ. Γεωργιάδου
Άρθρα 321-351	Χρ. Τριανταφυλλίδης/Μ. Γεωργιάδου
Άρθρα 352-367	Ε. Μπαλογιάννη/Μ. Γεωργιάδου

Άρθρα 368-392	Ε. Μπαλογιάννη/Π. Ρεντούλης
Άρθρα 393-414	Χρ. Τριανταφυλλίδης/Π. Ρεντούλης
Άρθρα 415-420	Ε. Μπαλογιάννη/Π. Ρεντούλης
Άρθρα 421-431	Π. Ρεντούλης
Άρθρα 432-465	Ε. Μπαλογιάννη/Π. Ρεντούλης
Άρθρα 466-472	Ι. Μιχαηλίδης
Άρθρα 473-477	Ε. Μπαλογιάννη/Μ. Γεωργιάδου
Άρθρα 478-494	Ι. Μιχαηλίδης
Άρθρα 495-551	Ε. Μπαλογιάννη
Άρθρα 552-582	Δ. Γιακουμής/Ε. Μπαλογιάννη
Άρθρα 583-590	Χρ. Τριανταφυλλίδης /Π. Ρεντούλης

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ 5ης ΕΚΔΟΣΗΣ

Οι Ν 4472/2017 (ΦΕΚ Α΄ 74/19.5.2017) και 4475/2017 (ΦΕΚ Α΄ 83/12.6.2017), εισάγουν στην ελληνική έννομη τάξη τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό [βλ. κυρίως άρθρα 59 και 60 του πρώτου, άρθρο έβδομο του δεύτερου και μια σειρά υπουργικών αποφάσεων με σημαντικότερες την ΥΑ 41756/2017 (ΦΕΚ Β΄ 1884/30.5.2017) και την τροποποιητική αυτής ΥΑ 46904/2017 (ΦΕΚ Β΄ 2030/13.6.2017)] και τροποποιούν αντίστοιχα σημαντικά τη διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης, λόγος για τον οποίο κατέστη επιβεβλημένη η παρούσα 5η έκδοση της ερμηνείας του ΚΠολΔ.

Όπως και στις προηγούμενες εκδόσεις, έτσι και στην παρούσα το πνεύμα στο έργο παρέμεινε το ίδιο. Η ατομική συμβολή του καθενός συγγραφέα διατηρήθηκε και οι επεμβάσεις της υπογράφουσας στην καθολική ανάγνωση και επισκόπηση του έργου δεν αναιρούν την ατομικότητα αυτή. Η συστηματική παρουσίαση της επικαιροποιημένης και πλέον πρόσφατης νομολογίας είχε και πάλι το προβάδισμα, χωρίς ωστόσο να απουσιάζει ο αναγκαίος θεωρητικός διάλογος, όπου η θεματική το απαιτούσε. Η επιστημονική αντικειμενικότητα και η παράθεση όλων των απόψεων, στην έκταση που αυτό κρίθηκε επιβεβλημένο, αποτέλεσαν για όλους τον κεντρικό άξονα του έργου.

Οι συγγραφείς, ο εκδότης και η υπογράφουσα φιλοδοξούν με το ανά χείρας έργο να δώσουν μια σύγχρονη και εύληπτη διάσταση των σύγχρονων θεμάτων του αστικού δικονομικού δικαίου, ιδίως στη σημερινή νέα μορφή του με την ευχή αυτό να διατηρήσει την επικαιρότητά του για ικανό χρονικό διάστημα.

Θεσσαλονίκη, Ιούλιος 2017

Χαρούλα Απαλαγάκη

Καθηγήτρια ΑΠΘ, Δικηγόρος

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ 4ης ΕΚΔΟΣΗΣ

Η 4η έκδοση της κατ' άρθρο ερμηνείας του ΚΠολΔ κατέστη αναγκαία μετά τις τροποποιήσεις του Ν 4335/2015, οι οποίες επηρεάζουν σημαντικά, τόσο τη διαδικαστική δομή της πρωτοβάθμιας ιδίως δίκης στην τακτική διαδικασία, όσο και το δίκαιο της αναγκαστικής εκτέλεσης. Συνεκτιμήθηκαν, ακόμη, οι ήσσονος σημασίας τροποποιήσεις των Ν 4411/2016 και 4370/2016.

Όπως και στις αρχικές εκδόσεις έτσι και στην παρούσα το πνεύμα στο έργο παρέμεινε το ίδιο. Η ατομική συμβολή του καθενός συγγραφέα διατηρήθηκε και οι επεμβάσεις της υπογράφουσας στην καθολική ανάγνωση και επισκόπηση του έργου, δεν αναιρούν την ατομικότητα αυτή. Η νομολογία και η συστηματική παρουσίασή της είχαν το προβάδισμα, χωρίς ωστόσο να απουσιάζει ο αναγκαίος θεωρητικός διάλογος, όπου η θεματική το απαιτούσε. Η επιστημονική αντικειμενικότητα και η παράθεση όλων των απόψεων, στην έκταση που αυτό κρίθηκε επιβεβλημένο, αποτέλεσαν για όλους τον κεντρικό άξονα του έργου.

Οι συγγραφείς, ο εκδότης και η υπογράφουσα φιλοδοξούν με το ανά χείρας έργο να δώσουν μία σύγχρονη και εύληπτη διάσταση των σύγχρονων θεμάτων του αστικού δικονομικού δικαίου, ιδίως στη σημερινή νέα μορφή του με την ευχή αυτό να διατηρήσει την επικαιρότητά του για ικανό χρονικό διάστημα.

Θεσσαλονίκη, Νοέμβριος 2016

Χαρούλα Απαλαγάκη

Καθηγήτρια ΑΠΘ, Δικηγόρος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΩΔΙΚΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων

Άρθρο 1 Ποιες διαφορές υπάγονται στα πολιτικά δικαστήρια.....	43
Άρθρο 2 Πολιτικές και διοικητικές διαφορές.....	51
Άρθρο 3 Δωσιδικία αλλοδαπών. Ετεροδικία.....	53
Άρθρο 4 Έλλειψη δικαιοδοσίας. Έρευνα και αποτέλεσμα. Εξέταση της δικαιοδοσίας.....	62
Άρθρο 5 Διαδικαστικές πράξεις στην αλλοδαπή.....	64
Άρθρο 6 Διαδικαστικές πράξεις για αλλοδαπές αρχές.....	66

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Προσδιορισμός της αξίας του αντικειμένου της δίκης

Άρθρο 7 Αξία του αντικειμένου δίκης.....	68
Άρθρο 8 Πώς προσδιορίζεται.....	69
Άρθρο 9 Αίτημα αγωγής. Παρεπόμενα αιτήματα. Διαιρετά δικαιώματα.....	70
Άρθρο 10 Χρόνος υπολογισμού.....	74
Άρθρο 11 Προσδιορισμός σε ειδικές περιπτώσεις.....	75

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Καθ' ύλην αρμοδιότητα

Άρθρο 12 Δύο βαθμοί δικαιοδοσίας	79
Άρθρο 13 Πρωτοβάθμια δικαστήρια	81
Άρθρο 14 Αρμοδιότητα ειρηνοδικείων και μονομελών πρωτοδικείων λόγω ποσού	83
Άρθρο 15 Εξαιρετική αρμοδιότητα ειρηνοδικείου χωρίς διάκριση αξίας	85
Άρθρο 16 Εξαιρετική αρμοδιότητα μονομελούς πρωτοδικείου χωρίς διάκριση αξίας	90
Άρθρο 17 Αρμοδιότητα μονομελών πρωτοδικείων	96
Άρθρο 17Α Αρμοδιότητα μονομελών πρωτοδικείων	100
Άρθρο 18 Αρμοδιότητα πολυμελών πρωτοδικείων	101
Άρθρο 19 Αρμοδιότητα εφετείων	103
Άρθρο 20 Αρμοδιότητα Αρείου Πάγου	104
Άρθρο 21 Ποιο δικαστήριο δικάζει ανακοπή ερημοδικίας ή αναψηλάφηση	105

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Κατά τόπον αρμοδιότητα

Άρθρο 22 Δωσιδικία κατοικίας του εναγομένου (γενική δωσιδικία)	106
Άρθρο 23 Δωσιδικία διαμονής ή ειδικής κατοικίας	110
Άρθρο 24 Δωσιδικία κρατικών υπαλλήλων που υπηρετούν στο εξωτερικό	111
Άρθρο 25 Δωσιδικία δημοσίου και νομικών προσώπων	112
Άρθρο 26 Δωσιδικία δικηγόρων και συμβολαιογράφων	114
Άρθρο 27 Δωσιδικία εταιρικών διαφορών	115
Άρθρο 28 Δωσιδικία διαχείρισης ύστερα από δικαστική εντολή	117
Άρθρο 29 Δωσιδικία τοποθεσίας ακινήτων	118
Άρθρο 30 Δωσιδικία κληρονομίας	120
Άρθρο 31 Παρεπόμενες ή συναφείς διαφορές	124

Άρθρο 32 Δωσιδικία δημοσίων υπαλλήλων.....	127
Άρθρο 33 Δωσιδικία δικαιοπραξίας	128
Άρθρο 34 Δωσιδικία ανταγωγής.....	133
Άρθρο 35 Διαφορές από αδικοπραξία	136
Άρθρο 36 Δωσιδικία διαχείρισης χωρίς δικαστική εντολή	139
Άρθρο 37 Δωσιδικία λόγω ομοδικίας.....	140
Άρθρο 38 Απαιτήσεις κατά σπουδαστών, μαθητών, υπηρετών, υπαλλήλων κ.λπ.	143
Άρθρο 39 Δωσιδικία γαμικών διαφορών	144
Άρθρο 39Α Ειδική δωσιδικία διατροφών	147
Άρθρο 40 Δωσιδικία περιουσίας κατοίκων αλλοδαπής.....	148
Άρθρο 40Α.....	151
Άρθρο 41 Επιλογή από τον ενάγοντα.....	151

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Παρέκταση της αρμοδιότητας

Άρθρο 42 Συμφωνία για παρέκταση αρμοδιότητας	152
Άρθρο 43 Συμφωνία για μελλοντικές διαφορές.....	155
Άρθρο 44 Δημιουργία αποκλειστικής δωσιδικίας.....	157

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Έρευνα της αρμοδιότητας

Άρθρο 45 Αμετάβλητο αρμοδιότητας	159
Άρθρο 46 Αυτεπάγγελτη έρευνα αρμοδιότητας. Παραπομπή	160
Άρθρο 47 Μη παραπομπή σε κατώτερο δικαστήριο. Όχι ένδικα μέσα	164

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

Παραπομπή από δικαστήριο σε δικαστήριο

Άρθρο 48 Πότε γίνεται παραπομπή	165
Άρθρο 49 Ποιος ζητεί την παραπομπή.....	167
Άρθρο 50 Ποιο δικαστήριο αποφασίζει.....	168
Άρθρο 51 Διαδικασία της παραπομπής	169

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ

Εξαίρεση δικαστών και υπαλλήλων της γραμματείας

Άρθρο 52 Λόγοι εξαιρέσεως.....	171
Άρθρο 53 Πότε δεν επιτρέπεται	177
Άρθρο 54 Αρμόδιο για την εξαίρεση δικαστήριο	178
Άρθρο 55 Δήλωση λόγου εξαίρεσης.....	179
Άρθρο 56 Αυτεπάγγελτη ενέργεια.....	180
Άρθρο 57 Πότε προτείνεται η εξαίρεση	181
Άρθρο 58 Πώς προτείνεται. Συζήτηση. Αποχή.....	183
Άρθρο 59 Αίτηση εξαίρεσης κατά τη διάρκεια της συζήτησης	185
Άρθρο 60 Απόφαση.....	186
Άρθρο 61 Αδυναμία συγκρότησης δικαστηρίου. Παραπομπή.....	187

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

Διάδικοι

Άρθρο 62 Ποιοι μπορούν να είναι διάδικοι.....	188
Άρθρο 63 Ποιοι μπορούν να παρίστανται στο δικαστήριο	197
Άρθρο 64 Πώς εκπροσωπούνται οι ανίκανοι, τα νομικά πρόσωπα, οι ενώσεις προσώπων.....	201
Άρθρο 65 Γενική και ειδική εξουσιοδότηση διεξαγωγής δίκης.....	208
Άρθρο 66 Ικανότητα παράστασης αλλοδαπών	210

Άρθρο 67	Ελλείψεις σχετικές με την ικανότητα παράστασης. Συμπλήρωση.....	211
Άρθρο 68	Άμεσο έννομο συμφέρον για δικαστική προστασία	214
Άρθρο 69	Πότε άλλοτε μπορεί να ζητηθεί.....	227
Άρθρο 70	Αναγνωριστική αγωγή.....	232
Άρθρο 71	Διαπλαστική αγωγή.....	243
Άρθρο 72	Υποκατάσταση στην άσκηση δικαστικής προστασίας. Πλαγιαστική αγωγή.....	246
Άρθρο 73	Έρευνα των προϋποθέσεων	255

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ

Ομοδικία

Άρθρο 74	Ομοδικία απλή. Περιπτώσεις.....	257
Άρθρο 75	Ανεξάρτητες ενέργειες. Επίσπευση δίκης.....	261
Άρθρο 76	Ομοδικία αναγκαστική. Συνέπειες	265
Άρθρο 77	Επιρροή αντιφατικών ισχυρισμών	275
Άρθρο 78	Έλλειψη προϋποθέσεων. Χωρισμός δίκης.....	277

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑΤΟ

Συμμετοχή τρίτων στη δίκη

Άρθρο 79	.....	277
Άρθρο 80	Παρέμβαση πρόσθετη	283
Άρθρο 81	Πώς ασκείται η παρέμβαση. Στοιχεία δικογράφου. Αποτελέσματα	289
Άρθρο 82	Διαδικαστικές πράξεις του προσθέτως παρεμβαίνοντος.....	294
Άρθρο 83	Πρόσθετη παρέμβαση και αναγκαστική ομοδικία	298
Άρθρο 84	Έκταση δικαιωμάτων του προσθέτως παρεμβαίνοντος	300
Άρθρο 85	Ο προσθέτως παρεμβαίνων ως κύριος διάδικος.....	302
Άρθρο 86	Προσεπίκληση των αναγκαστικών ομοδίκων.....	304
Άρθρο 87	Προσεπίκληση του αληθινού κυρίου ή νομέα	309

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρο 88 Προσεπίκληση των δικονομικών εγγυητών	310
Άρθρο 89 Πώς και πότε ασκείται η προσεπίκληση	315
Άρθρο 90 Πότε το δικαστήριο διατάσσει την προσεπίκληση	319
Άρθρο 91 Ανακοίνωση δίκης. Πώς ασκείται.....	320
Άρθρο 92 Δικαιώματα του τρίτου. Συνέπειες αν δεν μετάσχει στη δίκη	324
Άρθρο 93 Παρέμβαση σε δίκη για απαίτηση δεκτική καταθέσεως	326
Άρθρο 93Α.....	326

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ

Πληρεξουσιότητα

Άρθρο 94 Παράσταση με δικηγόρο ή χωρίς δικηγόρο	327
Άρθρο 95 Δικαιώματα περισσότερων πληρεξουσίων	336
Άρθρο 96 Τύπος πληρεξουσιότητας.....	339
Άρθρο 97 Γενική πληρεξουσιότητα. Έκταση. Διάρκεια.....	343
Άρθρο 98 Πότε απαιτείται ειδική πληρεξουσιότητα.....	345
Άρθρο 99 Ανάκληση ομολογιών από τον διάδικο.....	349
Άρθρο 100 Πότε παύει η πληρεξουσιότητα	349
Άρθρο 101 Συνέχιση πληρεξουσιότητας σε περίπτωση θανάτου ή ανικανότητας.....	351
Άρθρο 102 Πότε παύει η πληρεξουσιότητα απέναντι στον αντίδικο.....	351
Άρθρο 103 Υποχρεώσεις πληρεξουσίου που παραιτήθηκε	353
Άρθρο 104 Έλεγχος πληρεξουσιότητας.....	354
Άρθρο 105 Συμπλήρωση ελλείψεων.....	362

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ

Θεμελιώδεις δικονομικές αρχές

Άρθρο 106 Αρχή διάθεσης και συζήτησης.....	364
Άρθρο 107 Ευχέρεια του δικαστηρίου για την απόδειξη	370
Άρθρο 108 Οι διάδικοι κινούν τις διαδικασίες	371

Άρθρο 109 Αναφαίρετος ο νόμιμος δικαστής	374
Άρθρο 110 Οι διάδικοι έχουν τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις	376
Άρθρο 111 Απαραίτητη η προδικασία	382
Άρθρο 112 Όχι δημόσια η προδικασία.....	384
Άρθρο 113 Δημόσιες οι συνεδριάσεις των δικαστηρίων	385
Άρθρο 114 Λόγοι περιορισμού της δημοσιότητας.....	387
Άρθρο 115 Έγγραφο προδικασία. Προφορική συζήτηση και προτάσεις	389
Άρθρο 116 Καλοπιστία, ειλικρίνεια και επιμέλεια.....	392
Άρθρο 116Α Διαμεσολάβηση	400

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Εκθέσεις

Άρθρο 117 Ουσιώδη στοιχεία της εκθέσεως	405
---	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΠΕΜΠΤΟ

Δικόγραφα

Άρθρο 118 Στοιχεία δικογράφων	410
Άρθρο 119 Ακριβής καθορισμός διεύθυνσης. Ηλεκτρονική υποβολή δικογράφων.....	418
Άρθρο 120 Επίδοση στην αναγραφόμενη διεύθυνση.....	421
Άρθρο 121 Συνέπειες μη αναγραφής διευθύνσεως	423

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΕΚΤΟ

Επιδόσεις

Άρθρο 122 Όργανα επίδοσης	424
Άρθρο 123 Παραγγελία για επίδοση.....	427
Άρθρο 124 Πού μπορεί να γίνει η επίδοση.....	429
Άρθρο 125 Πότε μπορεί να γίνει η επίδοση.....	431

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρο 126 Σε ποιον γίνεται η επίδοση	433
Άρθρο 127 Παράδοση του εγγράφου	439
Άρθρο 128 Πώς γίνεται η επίδοση σε κατοικία	440
Άρθρο 129 Πώς γίνεται η επίδοση στον τόπο εργασίας	446
Άρθρο 130 Άρνηση παραλαβής εγγράφου	448
Άρθρο 131 Επίδοση σε νοσοκομείο ή φυλακή	451
Άρθρο 132 Επίδοση προς ναυτικούς	452
Άρθρο 133 Επίδοση προς στρατιωτικούς	453
Άρθρο 134 Επίδοση σε πρόσωπα αλλοδαπής	455
Άρθρο 135 Επίδοση σε πρόσωπα άγνωστης διαμονής	464
Άρθρο 136 Πότε συντελείται η επίδοση	468
Άρθρο 137 Επίδοση με διατυπώσεις αλλοδαπού νόμου	470
Άρθρο 138 Άρνηση παραλαβής σε ορισμένες περιπτώσεις	470
Άρθρο 139 Στοιχεία έκθεσης επίδοσης	471
Άρθρο 140 Πρωτότυπα της εκθέσεως επιδόσεως. Χορήγηση αντιγράφων	476
Άρθρο 141 Αυτεπάγγελτη επίδοση	477
Άρθρο 142 Αντίκλητος. Δήλωση διορισμού	478
Άρθρο 143 Αντίκλητος πληρεξούσιος δικηγόρος. Ποιες επιδόσεις μπορούν να γίνουν σε αυτόν	483

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΕΒΔΟΜΟ

Προθεσμίες

Άρθρο 144 Έναρξη και λήξη προθεσμιών	488
Άρθρο 145 Υπολογισμός προθεσμίας	494
Άρθρο 146 Διακοπή προθεσμίας λόγω θανάτου	495
Άρθρο 147 Αναστολή προθεσμιών	497
Άρθρο 148 Παράταση προθεσμιών	500
Άρθρο 149 [Παράταση από το δικαστήριο ή τον εισηγητή.]	501

Άρθρο 150	Σύντηψη των νόμιμων προθεσμιών.....	502
Άρθρο 151	Συνέπειες παρέλευσης προθεσμίας.....	504

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΟΓΔΩΟ

Επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση

Άρθρο 152	Απώλεια της προθεσμίας. Επαναφορά	506
Άρθρο 153	Προθεσμία για την αίτηση επαναφοράς	513
Άρθρο 154	.....	514
Άρθρο 155	Πώς ασκείται η αίτηση επαναφοράς. Λόγοι.....	515
Άρθρο 156	Συζήτηση της αιτήσεως.....	517
Άρθρο 157	Δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα	518
Άρθρο 158	Πότε αποκλείεται η αίτηση επαναφοράς.....	519

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΕΝΑΤΟ

Ακυρότητες

Άρθρο 159	Πότε υπάρχει ακυρότητα	519
Άρθρο 160	Ποιος και πότε προτείνει την ακυρότητα	532
Άρθρο 161	Αποτελέσματα ακυρότητας	535

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΤΟ

Εγγυοδοσία

Άρθρο 162	Καθορισμός από το δικαστήριο.....	536
Άρθρο 163	Κατάθεση μετρητών στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων	539
Άρθρο 164	Εγγυητικές επιστολές. Υποθήκη. Ομολογίες, μετοχές κ.λπ.....	540
Άρθρο 165	Κατάθεση των τίτλων στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Διαδικασία ολοκλήρωσης εγγυοδοσίας	542
Άρθρο 166	Αποτελέσματα καταθέσεως.....	543
Άρθρο 167	Συμπλήρωση ή αντικατάσταση εγγυήσεως.....	544

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρο 168 Άρση ή κατάπτωση της εγγυήσεως. Διαδικασία.....	544
Άρθρο 169 Εγγυοδοσία για τα έξοδα.....	548
Άρθρο 170 Πότε δεν επιβάλλεται.....	552
Άρθρο 171 Αναστολή απαντήσεως ή συζητήσεως.....	553
Άρθρο 172 Συνέπειες μη δόσεως εγγυήσεως.....	554

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΤΟ ΠΡΩΤΟ

Δικαστικά έξοδα

Άρθρο 173 Προκαταβολή των εξόδων. Ειδικότερα επί δίκης διατροφής	554
Άρθρο 174 Καθορισμός από τον δικαστή. Απόδειξη προκαταβολής.....	562
Άρθρο 175 Μη προκαταβολή των εξόδων.....	563
Άρθρο 176 Καταδίκη στην πληρωμή των εξόδων	565
Άρθρο 177 Πότε καταδικάζεται ο ενάγων	569
Άρθρο 178 Συμφηρισμός δικαστικών εξόδων	570
Άρθρο 179 Πότε είναι δυνητικός	573
Άρθρο 180 Ενοχή κατ' ίσα μέρη. Πότε εις ολόκληρον	575
Άρθρο 181 Σε περίπτωση κυρίας παρεμβάσεως.....	577
Άρθρο 182 Σε περίπτωση πρόσθετης παρεμβάσεως.....	578
Άρθρο 183 Σε περίπτωση ενδίκων μέσων	579
Άρθρο 184 Ερημοδικία ή αναβολή συζητήσεως.....	580
Άρθρο 185 Υπαιτιότητα του διαδίκου που νίκησε.....	582
Άρθρο 186 Καταδίκη τρίτων σε πληρωμή των εξόδων.....	583
Άρθρο 187 Έξοδα δικαστικού συμβιβασμού	584
Άρθρο 188 Σε περίπτωση παραιτήσεως ή αποδοχής	585
Άρθρο 189 Ποια έξοδα αποδίδονται	587
Άρθρο 190 Κατάλογος εξόδων και εκκαθάριση.....	592
Άρθρο 191 Διάταξη αποφάσεως για τα έξοδα	594

Άρθρο 192	Εκκαθάριση εξόδων	595
Άρθρο 193	Προσβολή της αποφάσεως για τα έξοδα	598

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Ευεργέτημα πενίας

Άρθρο 194	Σε ποιους παρέχεται το ευεργέτημα.....	601
Άρθρο 195	Σε αλλοδαπούς και ανιθαγενείς.....	604
Άρθρο 196	Στοιχεία αιτήσεως και δικαιολογητικά.....	605
Άρθρο 197	Εκδίκαση της αιτήσεως.....	607
Άρθρο 198	Ισχύς του ευεργετήματος.....	609
Άρθρο 199	Ποια έξοδα περιλαμβάνει το ευεργέτημα	610
Άρθρο 200	Ορισμός δικηγόρου, συμβολαιογράφου και δικαστικού επιμελητή .	612
Άρθρο 201	Παύση του ευεργετήματος.....	613
Άρθρο 202	Ανάκληση ή περιορισμός	614
Άρθρο 203	Εκκαθάριση και είσπραξη των εξόδων.....	615
Άρθρο 204	Ποινή για αναληθή στοιχεία και δηλώσεις	617

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΤΟ ΤΡΙΤΟ

Ποινές

Άρθρο 205	Χρηματικές ποινές σε στρεψοδίκους	618
Άρθρο 206	Διαγραφή ανάρμοστων φράσεων. Επιβολή πειθαρχικών ποινών.....	624
Άρθρο 207	Ποινές σε άτομα που θορυβούν. Ποινές σε δικηγόρους.....	627

ΒΙΒΛΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΑ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Απόπειρα συμβιβασμού

Άρθρο 208 [Υποχρέωση του ειρνοδίκη για απόπειρα συμβιβασμού]	629
Άρθρο 209 Αίτηση του διαδίκου για συμβιβασμό.....	630
Άρθρο 210 Ελεύθερη εκτίμηση των περιστατικών.....	632
Άρθρο 211 [Επιβολή όρκου για τον συμβιβασμό].....	633
Άρθρο 212 Πρακτικό για τον συμβιβασμό.....	633
Άρθρο 213 Αίτηση συμβιβαστικής επέμβασης.....	634
Άρθρο 214 Συνέπειες της αιτήσεως συμβιβασμού.....	635
Άρθρο 214Α Εξώδικη επίλυση διαφοράς	636
Άρθρο 214Β Δικαστική μεσολάβηση	638
Άρθρο 214Γ Προσφυγή σε διαδικασία διαμεσολάβησης.....	642

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Άσκηση της αγωγής

Άρθρο 215 Πώς ασκείται η αγωγή.....	647
Άρθρο 216 Ποια στοιχεία πρέπει να περιέχει.....	651
Άρθρο 217 Εφαρμογή και σε άλλα δικόγραφα.....	658
Άρθρο 218 Προϋποθέσεις σωρεύσεως αγωγών	659
Άρθρο 219 Επικουρική βάση ή αίτημα της αγωγής	664
Άρθρο 220 Ποιες αγωγές εγγράφονται στα βιβλία διεκδικήσεων. Διαδικασία διαγραφής.....	668

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Συνέπειες από την άσκηση της αγωγής

Άρθρο 221 Συνέπειες της καταθέσεως και της επιδόσεως της αγωγής.....	673
Άρθρο 222 Συνέπειες της εκκρεμοδικίας	681
Άρθρο 223 Απαράδεκτη η μεταβολή του αιτήματος	689
Άρθρο 224 Απαράδεκτη η μεταβολή της βάσεως της αγωγής. Συμπλήρωση ισχυρισμών	693
Άρθρο 225 Ελεύθερη μεταβίβαση του επιδίκου πράγματος ή δικαιώματος	696

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Εισαγωγή της αγωγής για συζήτηση

Άρθρο 226 Ορισμός δικασίμου. Εγγραφή στο πινάκιο. Αναβολή. Νέα συζήτηση.....	700
Άρθρο 227 Συμπλήρωση τυπικών παραλείψεων	705
Άρθρο 228 Προθεσμία κλήτευσης των διαδίκων.....	707
Άρθρο 229 [Επίδοση της αγωγής στον εναγόμενο].....	710
Άρθρο 230 Επίσπευση συζήτησης	710
Άρθρο 231 [Προφορική πρόσθετη παρέμβαση στο Ειρηνοδικείο].....	712
Άρθρο 232 Προδικαστικές ενέργειες του δικαστηρίου	712

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Συζήτηση στο ακροατήριο

Άρθρο 233 Ενέργειες του δικαστή κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο	714
Άρθρο 234 Δικαιώματα μελών του δικαστηρίου, διαδίκων, πληρεξουσίων και τεχνικών συμβούλων	716
Άρθρο 235 Απόκρουση ή απαγόρευση ερωτήσεων	717
Άρθρο 236 Διασάφηση ισχυρισμών με φροντίδα του δικαστή	717
Άρθρο 237 Προθεσμία καταθέσεως προτάσεων και αποδεικτικών εγγράφων. Αντίκρουση και συμπλήρωση. Ορισμός δικαστών. Εξέταση μαρτύρων στο ακροατήριο. Ανάλυση «σχετικών»	721

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρο 238	Παρεμβάσεις, προσεπικήσεις, ανακοινώσεις και ανταγωγές	731
Άρθρο 239	[Καθυστερημένη κατάθεση προτάσεων. Συνέπειες].....	733
Άρθρο 240	Προσαγωγή προτάσεων προηγουμένων συζητήσεων	733
Άρθρο 241	Αναβολή για σπουδαίο λόγο. Παρέχεται μόνο μία φορά.....	735
Άρθρο 242	Εκφώνηση της υποθέσεως και συζήτηση. Συμφωνία των διαδίκων να δικασθούν χωρίς να παραστούν κατά την εκφώνηση	739
Άρθρο 243	Αναπλήρωση του δικαστή για σπουδαίο λόγο.....	741
Άρθρο 244	[Παραπομπή της υποθέσεως σε άλλο δικαστήριο για συνεκδίκαση].	742
Άρθρο 245	Αυτοπρόσωπη εμφάνιση των διαδίκων	742
Άρθρο 246	Συνεκδίκαση εκκρεμών δικών.....	745
Άρθρο 247	Χωρισμός αγωγής ή ανταγωγής	747
Άρθρο 248	Διαδοχική ή περιορισμένη συζήτηση.....	748
Άρθρο 249	Αναστολή δίκης για προκριματικά ζητήματα.....	749
Άρθρο 250	Αναβολή μέχρι περατώσεως ποινικής διαδικασίας	751
Άρθρο 251	[Καθοδήγηση των διαδίκων από τον ειρηνοδίκη].....	752
Άρθρο 252	Διορισμός διερμηνέα.....	753
Άρθρο 253	Συεννόηση με κωφούς, αλάλους ή κωφαλάλους.....	754
Άρθρο 254	Επανάληψη συζητήσεως για τη συμπλήρωση κενών.....	755
Άρθρο 255	Απομάκρυνση προσώπων για λόγους τάξεως.....	759
Άρθρο 256	Περιεχόμενο πρακτικών	760
Άρθρο 257	Ανάγνωση των πρακτικών.....	762
Άρθρο 258	Υπογραφή των πρακτικών.....	762
Άρθρο 259	Πλήρης απόδειξη. Ελεύθερη εκτίμηση ομολογιών.....	763
Άρθρο 260	Ματαίωση της συζητήσεως	764
Άρθρο 261	Απάντηση στους ισχυρισμούς	767
Άρθρο 262	Περιεχόμενο ενστάσεως	769
Άρθρο 263	Χρόνος προτάσεως ορισμένων ενστάσεων.....	774

Άρθρο 264 Παραπομπή υποθέσεως στη διαιτησία	776
Άρθρο 265 Πρόωρη αγωγή κατά κληρονόμου	778
Άρθρο 266 Αναβολή λόγω προσεπικλήσεως	779
Άρθρο 267 Ιδιαίτερη συζήτηση επί ορισμένων ενστάσεων	780
Άρθρο 268 Άσκηση ανταγωγής. Προϋποθέσεις και συνέπειες	781
Άρθρο 269 [Προβολή ισχυρισμών μέχρι το τέλος της συζήτησης. Προϋποθέσεις]	784
Άρθρο 270 [Προφορικότητα διαδικασίας. Αποδεικτικά μέσα]	785
Άρθρο 270Α	785
Άρθρο 271 Ερημοδικία εναγομένου	785
Άρθρο 272 Ερημοδικία ενάγοντος. Πότε απορρίπτεται η αγωγή. Τύχη της ανταγωγής	787
Άρθρο 273 Ερημοδικία κυρίως παρεμβαίνοντος	788
Άρθρο 274 Ερημοδικία ή εμφάνιση του προσθέτως παρεμβαίνοντος	789
Άρθρο 275 Ερημοδικία επί ομοδικίας	790
Άρθρο 276 Ερημοδικία προσώπων του άρθρου 87	791
Άρθρο 277 Προσεπίκληση του υποχρέου προς αποζημίωση	792
Άρθρο 278 Υποκατάσταση του προσεπικαλέσαντος	794
Άρθρο 279 [Ερημοδικία μετά την πρώτη συζήτηση]	795
Άρθρο 280 Ειδικές περιπτώσεις ερημοδικίας	795
Άρθρο 281 Πότε αρχίζει η συζήτηση	796

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Παραμπίπτοντα

Άρθρο 282 Προϋποθέσεις παραμπιπτόντων ζητημάτων	797
Άρθρο 283 Παραμπίπτουσες αγωγές σε κάθε στάδιο της δίκης	798
Άρθρο 284 Εξέταση των παραμπιπτόντων ζητημάτων	801
Άρθρο 285 Συνεκδίκηση ή παραπομπή σε ιδιαίτερη συζήτηση	802

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

Διακοπή και επανάληψη της δίκης

Άρθρο 286 Σε ποιες περιπτώσεις επέρχεται βίαιη διακοπή της δίκης	803
Άρθρο 287 Πώς και πότε επέρχεται διακοπή της δίκης	807
Άρθρο 288 Επί αναγκαστικής ομοδικίας	810
Άρθρο 289 Άκυρες μετά τη διακοπή πράξεις	811
Άρθρο 290 Εκούσια επανάληψη	812
Άρθρο 291 Αναγκαστική επανάληψη	813
Άρθρο 292 Προθεσμία για κληρονόμο	814

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ

Κατάργηση και περάτωση της δίκης

Άρθρο 293 Διαδικασία και αποτελέσματα συμβιβασμού	815
Άρθρο 294 Παραίτηση από το δικόγραφο της αγωγής. Πότε απαράδεκτη	823
Άρθρο 295 Αποτέλεσμα της παραίτησεως	826
Άρθρο 296 Παραίτηση από το δικαίωμα της αγωγής. Πότε απαράδεκτη.....	828
Άρθρο 297 Πώς γίνεται η παραίτηση από το δικόγραφο ή το δικαίωμα	831
Άρθρο 298 Αποδοχή της αγωγής από τον εναγόμενο.....	833
Άρθρο 299 Εφαρμογή σε όλες τις διαδικαστικές πράξεις.....	836

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

Απόφαση

Άρθρο 300 Πότε και από ποιον εκδίδεται.....	841
Άρθρο 301 Διάσκεψη και ψηφοφορία επί πολυμελών δικαστηρίων	845
Άρθρο 302 Απόφαση κατά πλειοψηφία. Τρόπος σχηματισμού της.....	846
Άρθρο 303 Διχασμός ψήφων.....	848
Άρθρο 304 Σύνταξη απόφασης.....	849
Άρθρο 305 Τι πρέπει να περιλαμβάνει το πρωτότυπο της αποφάσεως.....	851

Άρθρο 306 Ποιοι υπογράφουν το πρωτότυπο της απόφασης.....	854
Άρθρο 308 Πότε εκδίδεται οριστική απόφαση	858
Άρθρο 309 Η οριστική απόφαση δεν ανακαλείται. Δυνητική ανάκληση μη οριστικής απόφασης.....	862
Άρθρο 310 Πώς γίνεται η επίδοση της απόφασης	865
Άρθρο 311 [Υπόδειξη του ειρηνοδίκη για την άσκηση ενδίκων μέσων].....	866
Άρθρο 312 Τι αποδεικνύει η δικαστική απόφαση. Αντίθεση του πρακτικού συζητήσεως	866
Άρθρο 313 Πότε δικαστική απόφαση αναγνωρίζεται ως ανύπαρκτη.....	867
Άρθρο 314 Αναστολή εκτελέσεως ανύπαρκτης απόφασης	873

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ

Διαδικασία διόρθωσης και ερμηνείας αποφάσεων

Άρθρο 315 Λάθη κατά τη σύνταξη της απόφασης	874
Άρθρο 316 Ερμηνεία αποφάσεως.....	881
Άρθρο 317 Περιεχόμενο αίτησης διόρθωσης ή ερμηνείας απόφασης.....	884
Άρθρο 318 Διαδικασία συζήτησης της αίτησης.....	886
Άρθρο 319 Ένδικα μέσα κατά της αποφάσεως.....	888
Άρθρο 320 Σημείωση στο πρωτότυπο	889

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑΤΟ

Δεδικασμένο

Άρθρο 321 Ποιες αποφάσεις αποτελούν δεδικασμένο	890
Άρθρο 322 Τι καλύπτει το δεδικασμένο.....	901
Άρθρο 323 Προϋποθέσεις δεδικασμένου από αλλοδαπή απόφαση.....	909
Άρθρο 324 Για ποια δικαιώματα υπάρχει δεδικασμένο	921
Άρθρο 325 Υπέρ και κατά ποίων ισχύει το δεδικασμένο	927
Άρθρο 326 Δεδικασμένο και καταπιστευματοδόχος.....	934

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρο 327 Δεδικασμένο και κληρονόμος ή εκτελεστής διαθήκης.....	935
Άρθρο 328 Δεδικασμένο και εγγυητής	936
Άρθρο 329 Δεδικασμένο και μέλη νομικού προσώπου.....	938
Άρθρο 330 Ποιες ενστάσεις καλύπτει το δεδικασμένο	939
Άρθρο 331 Δεδικασμένο και παρεμπόδιοντα.....	943
Άρθρο 332 Πώς λαμβάνεται υπόψη	951
Άρθρο 333 Προσβολή δεδικασμένου λόγω δόλου.....	954
Άρθρο 334 Μεταρρύθμιση τελεσίδικης αποφάσεως για περιοδικές παροχές λόγω μεταβολής οικονομικών συνθηκών. Προϋποθέσεις και διαδικασία.....	957

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ

Απόδειξη

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ – Γενικές διατάξεις

Άρθρο 335 Αντικείμενο της αποδείξεως	961
Άρθρο 336 Γεγονότα κοινώς γνωστά ή γνωστά στο δικαστήριο. Διδάγματα της κοινής πείρας	964
Άρθρο 337 Γνώση του αλλοδαπού δικαίου	968
Άρθρο 338 Ποιος φέρει το βάρος της αποδείξεως.....	970
Άρθρο 339 Ποια είναι τα αποδεικτικά μέσα.....	974
Άρθρο 340 Ελεύθερη εκτίμηση και κατά συνείδηση κρίση.....	978
Άρθρο 341 [Τι πρέπει να ορίζει η (προδικαστική) περί αποδείξεως απόφαση. Εξουσία εισηγητών ή εντεταλμένων δικαστών]	985
Άρθρο 342 [Αποφάσεις των εισηγητών περί την απόδειξη].....	985
Άρθρο 343 [Προθεσμία κλητεύσεως διαδίκου]	985
Άρθρο 344 [Διάταξη νέων (συμπληρωματικών) αποδείξεων].....	985
Άρθρο 345 [Κοινή προθεσμία ανταποδείξεως]	985
Άρθρο 346 Κοινά αποδεικτικά μέσα	986
Άρθρο 347 Πιθανολόγηση περιστατικών με όλα τα πρόσφορα μέσα	988

Άρθρο 348	Διεξαγωγή συντηρητικής αποδείξεως	989
Άρθρο 349	Στοιχεία αιτήσεως και διαδικασία εκδικάσεώς της	992
Άρθρο 350	Πώς διεξάγεται η συντηρητική απόδειξη.....	993
Άρθρο 351	Πώς λαμβάνεται υπόψη η συντηρητική απόδειξη	994

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ – Ομολογία

Άρθρο 352	Αποδεικτική δύναμη της ομολογίας	995
Άρθρο 353	Αποδεικτική δύναμη σύνθετης ομολογίας.....	1004
Άρθρο 354	Προϋποθέσεις ανακλήσεως ομολογίας	1005

ΤΙΤΛΟΣ ΤΡΙΤΟΣ – Αυτοψία

Άρθρο 355	Πότε διατάσσεται	1008
Άρθρο 356	Συνδυασμός αυτοψίας με πραγματογνωμοσύνη και εξέταση μαρτύρων	1011
Άρθρο 357	Τόπος και χρόνος ενέργειας της αυτοψίας	1012
Άρθρο 358	Μέσα αυτοψίας.....	1013
Άρθρο 359	Περιεχόμενο της εκθέσεως αυτοψίας.....	1013
Άρθρο 360	Κατάθεση της εκθέσεως αυτοψίας	1014
Άρθρο 361	Συνδρομή των διαδίκων	1015
Άρθρο 362	Ανοχή διαδίκου ή τρίτου.....	1016
Άρθρο 363	Υποχρέωση διευκολύνσεως της αυτοψίας.....	1017
Άρθρο 364	Κλήτευση διαδίκου ή τρίτου	1018
Άρθρο 365	Εξαναγκασμός για την ενέργεια της αυτοψίας	1019
Άρθρο 366	Ματαίωση αυτοψίας. Κρίση του δικαστηρίου	1020
Άρθρο 367	Παρακάλυψη αυτοψίας. Ποινές	1022

ΤΙΤΛΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ – Πραγματογνωμοσύνη

Άρθρο 368	Πότε διορίζονται πραγματογνώμονες.....	1023
Άρθρο 369	Έργο των πραγματογνώμωνων	1032
Άρθρο 370	Διορισμός και αντικατάσταση πραγματογνώμωνων	1034

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρο 371 Κατάλογος πραγματογνωμόνων.....	1036
Άρθρο 372 Ορισμός ή διορισμός πραγματογνωμόνων	1036
Άρθρο 373 Ποιοι δεν μπορούν να διορισθούν.....	1037
Άρθρο 374 Υποχρεωτική η εκτέλεση των καθηκόντων πραγματογνωμοσύνης .	1039
Άρθρο 375 Κοινοποίηση της αποφάσεως διορισμού	1040
Άρθρο 376 Εξαίρεση πραγματογνωμόνων. Λόγοι	1041
Άρθρο 377 Πώς γίνεται η αίτηση εξαιρέσεως	1043
Άρθρο 378 Συζήτηση και απόφαση. Διορισμός άλλου	1044
Άρθρο 379 Παροχή οδηγιών προς τους πραγματογνώμονες	1045
Άρθρο 380 Γνώση στοιχείων της δικογραφίας και διευκρινίσεις	1046
Άρθρο 381 Πώς παρέχονται οι οδηγίες ή οι διευκρινίσεις	1047
Άρθρο 382 Παράσταση των πραγματογνωμόνων σε διαδικαστικές πράξεις	1048
Άρθρο 383 Γνωμοδότηση πραγματογνωμόνων. Στοιχεία που πρέπει να περιέχει. Κατάθεση της εκθέσεως	1049
Άρθρο 384 Διευκρινίσεις περί της γνωμοδοτήσεως	1051
Άρθρο 385 Όρκιση πραγματογνωμόνων	1052
Άρθρο 386 Άρνηση εκτελέσεως καθηκόντων. Ποινές.....	1052
Άρθρο 387 Ελεύθερη εκτίμηση της γνωμοδοτήσεως.....	1054
Άρθρο 388 Νέα πραγματογνωμοσύνη	1056
Άρθρο 389 [Συζήτηση μετά την πραγματογνωμοσύνη]	1057
Άρθρο 390 Άλλες γνωμοδοτήσεις.....	1058
Άρθρο 391 Τεχνικοί σύμβουλοι των διαδίκων	1059
Άρθρο 392 Πώς διορίζονται. Ποια δικαιώματα έχουν	1061

ΤΙΤΛΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ – Μάρτυρες

Άρθρο 393 Πότε δεν επιτρέπεται απόδειξη με μάρτυρες λόγω ποσού	1063
Άρθρο 394 Πότε επιτρέπεται ανεξάρτητα από το ποσό.....	1066
Άρθρο 395 Σχέση μαρτύρων και τεκμηρίων	1069

Άρθρο 396	Εξέταση μαρτύρων	1073
Άρθρο 397	[Γνωστοποίηση μαρτύρων].....	1073
Άρθρο 398	Κλήτευση μαρτύρων. Συνέπειες μη προσέλευσης	1074
Άρθρο 399	Ποιοι δεν εξετάζονται ως μάρτυρες	1075
Άρθρο 400	Ποιοι μπορούν να εξαιρεθούν ως μάρτυρες	1076
Άρθρο 401	Ποιοι μπορούν να αρνηθούν την εξέτασή τους.....	1079
Άρθρο 402	Για ποια περιστατικά δεν υπάρχει υποχρέωση μαρτυρίας.....	1080
Άρθρο 403	Έρευνα των λόγων μη εξετάσεως και απόφαση	1081
Άρθρο 404	Αδικαιολόγητη άρνηση μαρτυρίας	1082
Άρθρο 405	Μάρτυρες που δεν ορκίζονται.....	1083
Άρθρο 406	Εξέταση μαρτύρων στην κατοικία τους.....	1083
Άρθρο 407	Έρευνα στοιχείων και αξιοπιστίας του μάρτυρα	1084
Άρθρο 408	Όρκιση του μάρτυρα. Τύπος όρκου	1086
Άρθρο 409	Πώς γίνεται η εξέταση των μαρτύρων	1087
Άρθρο 410	Έκθεση ή πρακτικά εξετάσεως των μαρτύρων.....	1090
Άρθρο 411	Συμπληρωματική εξέταση μαρτύρων	1091
Άρθρο 412	[Παραίτηση από την εξέταση μάρτυρα]	1092
Άρθρο 413	Μάρτυρες με ειδικές γνώσεις	1092
Άρθρο 414	[Περαιτέρω συζήτηση της υποθέσεως].....	1093
 ΤΙΤΛΟΣ ΕΚΤΟΣ – Εξέταση των διαδίκων		
Άρθρο 415	Προϋποθέσεις εξετάσεως των διαδίκων.....	1093
Άρθρο 416	Πώς γίνεται.....	1096
Άρθρο 417	Εξέταση χωρίς όρκο. Δυντική η ένορκη εξέταση διαδίκου	1097
Άρθρο 418	Πότε αποκλείεται η ένορκη εξέταση	1098
Άρθρο 419	Συνέπειες μη εμφανίσεως ή μη καταθέσεως διαδίκου	1099
Άρθρο 420	Ελεύθερη εκτίμηση.....	1100

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ – Όρκος

Άρθρο 421 Ένορκες βεβαιώσεις.....	1100
Άρθρο 422 Επίδοση κλήσης.....	1103
Άρθρο 423 Ενστάσεις και αιτήσεις εξαιρέσεως.....	1104
Άρθρο 424	1105
Άρθρα 425-431.....	1106

ΤΙΤΛΟΣ ΟΓΔΩΟΣ – Έγγραφα

Άρθρο 432 Πότε τα έγγραφα έχουν αποδεικτική δύναμη.....	1107
Άρθρο 433 Τεκμήριο επί τεμαχισμού ή διαγραφής.....	1111
Άρθρο 434 Μεταβολές στο έγγραφο.....	1112
Άρθρο 435 Απόδειξη περί υπάρξεως εγγράφου.....	1113
Άρθρο 436 Αναφορά εγγράφου σε άλλο έγγραφο	1115
Άρθρο 437 Συντηρητική απόδειξη με έγγραφο	1115
Άρθρο 438 Βεβαιώσεις του συντάκτη δημοσίων εγγράφων.....	1116
Άρθρο 439 Αλλοδαπά δημόσια έγγραφα.....	1121
Άρθρο 440 Γεγονότα που όφειλε να βεβαιώσει ο συντάκτης δημοσίων εγγράφων	1122
Άρθρο 441 Δηλώσεις συμβαλλομένων σε δημόσια έγγραφα.....	1125
Άρθρο 442 Άκυρα δημόσια έγγραφα	1127
Άρθρο 443 Στοιχεία ιδιωτικών εγγράφων	1128
Άρθρο 444 Επίσημα βιβλία εμπόρων και επαγγελματιών. Έννοια μηχανικής απεικόνισης.....	1131
Άρθρο 445 Αποδεικτική δύναμη ιδιωτικών εγγράφων	1137
Άρθρο 446 Τρόποι κτήσεως βεβαίας χρονολογίας.....	1140
Άρθρο 447 Αποδεικτική δύναμη υπέρ του εκδότη	1141
Άρθρο 448 Αποδεικτική δύναμη επαγγελματικών βιβλίων	1143
Άρθρο 449 Επίσημα αντίγραφα	1145
Άρθρο 450 Επίδειξη εγγράφων.....	1149

Άρθρο 451 Πώς ζητείται η επίδειξη	1155
Άρθρο 452 Εκτέλεση αποφάσεως επιδείξεως εγγράφων	1159
Άρθρο 453 Πρωτότυπο, αντίγραφο, απόσπασμα.....	1162
Άρθρο 454 Μετάφραση ξενόγλωσσων εγγράφων.....	1164
Άρθρο 455 Γνησιότητα δημοσίων εγγράφων.....	1165
Άρθρο 456 Γνησιότητα αλλοδαπών δημοσίων εγγράφων	1166
Άρθρο 457 Γνησιότητα ιδιωτικών εγγράφων. Αναγνώριση υπογραφής.....	1167
Άρθρο 458 Πώς αποδεικνύεται.....	1170
Άρθρο 459 Παραβολή εγγράφων. Δείγμα γραφής ή υπογραφής	1171
Άρθρο 460 Προσβολή εγγράφων ως πλαστών	1173
Άρθρο 461 Πώς προτείνεται η πλαστογραφία	1176
Άρθρο 462 Υπόνοιες πλαστογραφίας.....	1179
Άρθρο 463 Προσαγωγή αποδεικτικών μέσων πλαστότητας	1180
Άρθρο 464 Προσβολή χωρίς να κατονομάζεται ο πλαστογράφος	1182
Άρθρο 465 Κήρυξη εγγράφου ως πλαστού. Γνωστοποίηση στον Εισαγγελέα ...	1183

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ

Ειδικές διατάξεις για τις μικροδιαφορές

Άρθρο 466 Αξία μέχρι πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ.....	1184
Άρθρο 467 Σώρευση απαιτήσεων.....	1190
Άρθρο 468 Πώς ασκείται η αγωγή. Προθεσμία επίδοσης.....	1191
Άρθρο 469 Συζήτηση της αγωγής. Περιορισμός ερημοδικίας. Αποκλίσεις από τις δικονομικές διατάξεις.....	1193
Άρθρο 470 Ενιαία η διαδικασία	1195
Άρθρο 471 Δημοσίευση της αποφάσεως	1196
Άρθρο 472 [Αντιπροσώπηση του διαδίκου από άλλα πρόσωπα]	1197

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Ειδικές διατάξεις για τη λογοδοσία

Άρθρο 473 Περιεχόμενο του αιτήματος της αγωγής	1198
Άρθρο 474 Ορισμός προθεσμίας καταθέσεως του λογαριασμού ή του καταλόγου	1206
Άρθρο 475 Συζήτηση μετά την κατάθεση.....	1208
Άρθρο 476 Καταδίκη του εναγομένου σε περίπτωση ομολογίας.....	1209
Άρθρο 477 Μη κατάθεση λογαριασμού ή καταλόγου	1210

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΠΕΜΠΤΟ

Ειδικές διατάξεις για τη διανομή

Άρθρο 478 Απαράδεκτη η αγωγή	1213
Άρθρο 479 Προσδιορισμός μερίδων	1219
Άρθρο 480 Αυτούσια διανομή.....	1221
Άρθρο 480Α.....	1223
Άρθρο 481 Πότε δεν διατάσσεται απόδειξη.....	1229
Άρθρο 482	1231
Άρθρο 483 Επιχείρηση ως οικονομικό σύνολο. Εξαγορά μερίδων	1233
Άρθρο 484 Ανέφικτη ή ασύμφορη διανομή. Πλειστηριασμός	1236
Άρθρο 485 Μερική αυτούσια διανομή	1242
Άρθρο 486 Κλήρωση	1243
Άρθρο 487 Πώς γίνεται η κλήρωση	1244
Άρθρο 488 Κλήρωση ενώπιον συμβολαιογράφου. Συμφωνία περί μη κληρώσεως	1246
Άρθρο 489 Μεταγραφή αποφάσεως και εκθέσεως κληρώσεως ή διανομής.....	1247
Άρθρο 490 Έγγραφα αποδεικτικά των δικαιωμάτων	1248
Άρθρο 491 Προσεπίκληση τρίτων.....	1249
Άρθρο 492 Περιορισμός υποθήκης και ενεχύρου μετά τη διανομή.....	1251

Άρθρο 493 Περιορισμός επικαρπίας.....	1254
Άρθρο 494 Περιορισμός κατασχέσεων	1255

ΒΙΒΛΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΑΝΑΚΟΠΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 495 Άσκηση.....	1259
Άρθρο 496 Καταχώριση εκθέσεως στο βιβλίο ενδίκων μέσων.....	1269
Άρθρο 497 Φύλαξη του πρωτοτύπου στο αρχείο.....	1270
Άρθρο 498 Πώς γίνεται ο προσδιορισμός δικασίμου ένδικου μέσου.....	1271
Άρθρο 499 Πότε ασκούνται τα ένδικα μέσα.....	1274
Άρθρο 500 Έναρξη αποτελεσμάτων	1274

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Ανακοπή ερημοδικίας

Άρθρο 501 Πότε επιτρέπεται ανακοπή ερημοδικίας	1275
Άρθρο 502 Ποιοι δικαιούνται να ασκήσουν ανακοπή ερημοδικίας.....	1279
Άρθρο 503 Προθεσμία και χρόνος ενάρξεώς της.....	1281
Άρθρο 504	1283
Άρθρο 505 Προκαταβολή εξόδων και παραβόλου ερημοδικίας.....	1283
Άρθρο 506	1286
Άρθρο 507 Συζήτηση της ανακοπής ερήμην του ανακόπτοντος	1287
Άρθρο 508	1288
Άρθρο 509 Επί ανακοπής αποφάσεως μετά τη συζήτηση	1289
Άρθρο 510 Ερημοδικία του καθ' ου η ανακοπή	1290

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Έφεση

Άρθρο 511 Αποφάσεις πρωτοβαθμίων δικαστηρίων	1290
Άρθρο 512 Ανέκκλητες οι αποφάσεις των μικροδιαφορών	1293
Άρθρο 513 Έφεση κατά των οριστικών αποφάσεων	1295
Άρθρο 514 Μόνο μία έφεση επιτρέπεται	1300
Άρθρο 515	1302
Άρθρο 516 Ποιοι δικαιούνται να ασκήσουν έφεση	1302
Άρθρο 517 Κατά ποιων στρέφεται η έφεση	1308
Άρθρο 518 Προθεσμία και χρόνος ενάρξεώς της.....	1312
Άρθρο 519 Ανασταλτικό αποτέλεσμα προθεσμίας.....	1318
Άρθρο 520 Στοιχεία της εφέσεως. Πρόσθετοι λόγοι	1319
Άρθρο 521 Ανασταλτικό αποτέλεσμα. Μέχρι πότε. Εξαίρεση	1325
Άρθρο 522 Μεταβιβαστικό αποτέλεσμα.....	1326
Άρθρο 523 Αντέφεση. Διατυπώσεις. Συνέπειες.....	1332
Άρθρο 564 Διαδικασία συζήτησης της έφεσης	1337
Άρθρο 525 Απαράδεκτο νέων αιτημάτων και ανταγωγής.....	1342
Άρθρο 526 Απαράδεκτο μεταβολής βάσεως και αιτήματος	1344
Άρθρο 527 Πότε επιτρέπεται η προβολή νέων ισχυρισμών.....	1346
Άρθρο 528 Επί εξαφανίσεως εκκαλουμένης αποφάσεως.....	1350
Άρθρο 529 Προσκόμιση νέων αποδεικτικών μέσων. Στρεψοδικία	1352
Άρθρο 530 Ένορκη εξέταση των διαδίκων	1354
Άρθρο 531 [Ερημοδικία στην κατ' έφεση δίκη]	1355
Άρθρο 532 Αυτεπάγγελτη εξέταση του παραδεκτού.....	1355
Άρθρο 533 Ποιο δίκαιο εφαρμόζεται.....	1356
Άρθρο 534 Αντικατάσταση αιτιολογιών.....	1358
Άρθρο 535 Αποδοχή της εφέσεως	1360

Άρθρο 536	Επιβλαβέστερη απόφαση.....	1362
Άρθρο 537	Επέκταση στους ομοδίκους	1364

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Αναψηλάφηση

Άρθρο 538	Ποιες αποφάσεις προσβάλλονται με αναψηλάφηση.....	1365
Άρθρο 539	Τελεσίδικες αποφάσεις	1369
Άρθρο 540	Επί απορρίψεως ανακοπής	1370
Άρθρο 541	Αποκλείεται δεύτερη αναψηλάφηση.....	1371
Άρθρο 542	Ποια πρόσωπα δικαιούνται.....	1372
Άρθρο 543	Κατά ποιων στρέφεται	1373
Άρθρο 544	Λόγοι αναψηλαφήσεως	1374
Άρθρο 545	Προθεσμία αναψηλαφήσεως	1385
Άρθρο 546	Πότε αναστέλλεται η εκτέλεση	1389
Άρθρο 547	Στοιχεία δικογράφου και πρόσθετοι λόγοι.....	1391
Άρθρο 548	Διαδικασία.....	1393
Άρθρο 549	Διαδικασία μετά την αναψηλάφηση	1394
Άρθρο 550	Απόφαση επαναφοράς των πραγμάτων	1395
Άρθρο 551	Ένδικα μέσα.....	1396

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Αναίρεση

Εισαγωγή - Γενικές παρατηρήσεις

Άρθρο 552	Ποιων δικαστηρίων οι αποφάσεις προσβάλλονται	1405
Άρθρο 553	Κατά ποιων αποφάσεων.....	1407
Άρθρο 554	Επί απορρίψεως ανακοπής	1410
Άρθρο 555	Αποκλείεται δεύτερη αναίρεση.....	1412
Άρθρο 556	Ποια πρόσωπα δικαιούνται.....	1415

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρο 557	Αναίρεση υπέρ του νόμου.....	1420
Άρθρο 558	Κατά ποίων στρέφεται.....	1421
Άρθρο 559	Λόγοι αναίρεσεως.....	1425
Άρθρο 560	Αναιρετικοί λόγοι κατά αποφάσεων κατωτέρων δικαστηρίων.....	1497
Άρθρο 561	Ανέλεγκτη ή ουσιαστική εκτίμηση.....	1501
Άρθρο 562	Απαράδεκτα.....	1504
Άρθρο 563	Αρμοδιότητα ολομέλειας και τμημάτων ΑΠ.....	1507
Άρθρο 564	Προθεσμία αναίρεσεως.....	1508
Άρθρο 565	Πότε αναστέλλεται η εκτέλεση.....	1512
Άρθρο 566	Στοιχεία ανααιρετηρίου.....	1514
Άρθρο 567	Αναίρεση από τους εισαγγελείς.....	1519
Άρθρο 568	Προσδιορισμός δικασίμου.....	1520
Άρθρο 569	Πρόσθετοι λόγοι.....	1523
Άρθρο 570	Προτάσεις. Πότε υποχρεωτικές.....	1526
Άρθρο 571	Πρόταση εισηγητή. Διάταξη ματαίωσης της συζήτησης.....	1530
Άρθρο 572	Επί αναίρεσεως εισαγγελέων.....	1534
Άρθρο 573	Διαδικασία.....	1535
Άρθρο 574	Συζήτηση στο ακροατήριο.....	1536
Άρθρο 575	Αναβολή της συζήτησης.....	1537
Άρθρο 576	Αποκλείεται ανακοπή ερημοδικίας.....	1539
Άρθρο 577	Εξέταση του παραδεκτού.....	1543
Άρθρο 578	Εσφαλμένες αιτιολογίες.....	1544
Άρθρο 579	Αναίρεση της αποφάσεως. Συνέπειες.....	1546
Άρθρο 580	Διαδικασία μετά την αναίρεση.....	1548
Άρθρο 581	Συζήτηση στο δικαστήριο της παραπομπής.....	1552
Άρθρο 582	Σημείωση της ανααιρετικής.....	1554

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Ανακοπή και Τριτανακοπή

Άρθρο 583 Πότε επιτρέπεται.....	1555
Άρθρο 584 Αρμόδιο δικαστήριο.....	1557
Άρθρο 585 Πώς ασκείται	1557
Άρθρο 586 Προϋποθέσεις τριτανακοπής	1560
Άρθρο 587 Αρμόδιο δικαστήριο.....	1563
Άρθρο 588 Κατά ποίων στρέφεται	1563
Άρθρο 589 Αναστολή εκτελέσεως.....	1567
Άρθρο 590 Αποδοχή της τριτανακοπής	1568

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ	1571
-----------------------------------	-------------

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ 4ης ΕΚΔΟΣΗΣ

Η 4η έκδοση της κατ' άρθρο ερμηνείας του ΚΠολΔ κατέστη αναγκαία μετά τις τροποποιήσεις του Ν 4335/2015, οι οποίες επηρεάζουν σημαντικά, τόσο τη διαδικαστική δομή της πρωτοβάθμιας ιδίως δίκης στην τακτική διαδικασία, όσο και το δίκαιο της αναγκαστικής εκτέλεσης. Συνεκτιμήθηκαν, ακόμη, οι ήσσονος σημασίας τροποποιήσεις των Ν 4411/2016 και 4370/2016.

Όπως και στις αρχικές εκδόσεις έτσι και στην παρούσα το πνεύμα στο έργο παρέμεινε το ίδιο. Η ατομική συμβολή του καθενός συγγραφέα διατηρήθηκε και οι επεμβάσεις της υπογράφουσας στην καθολική ανάγνωση και επισκόπηση του έργου, δεν αναιρούν την ατομικότητα αυτή. Η νομολογία και η συστηματική παρουσίασή της είχαν το προβάδισμα, χωρίς ωστόσο να απουσιάζει ο αναγκαίος θεωρητικός διάλογος, όπου η θεματική το απαιτούσε. Η επιστημονική αντικειμενικότητα και η παράθεση όλων των απόψεων, στην έκταση που αυτό κρίθηκε επιβεβλημένο, αποτέλεσαν για όλους τον κεντρικό άξονα του έργου.

Οι συγγραφείς, ο εκδότης και η υπογράφουσα φιλοδοξούν με το ανά χείρας έργο να δώσουν μία σύγχρονη και εύληπτη διάσταση των σύγχρονων θεμάτων του αστικού δικονομικού δικαίου, ιδίως στη σημερινή νέα μορφή του με την ευχή αυτό να διατηρήσει την επικαιρότητά του για ικανό χρονικό διάστημα.

Θεσσαλονίκη, Νοέμβριος 2016

Χαρούλα Απαλαγάκη

Καθηγήτρια ΑΠΘ, Δικηγόρος

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΗΣ

ΚΩΔΙΚΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

1ος ΤΟΜΟΣ

ΒΙΒΛΙΟ ΠΡΩΤΟ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ [Άρθρα 1-207] 43

**ΒΙΒΛΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΑ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ [Άρθρα 208 - 494] 629**

**ΒΙΒΛΙΟ ΤΡΙΤΟ - ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΑΝΑΚΟΠΕΣ
[Άρθρα 495-590] 1259**

2ος ΤΟΜΟΣ

ΒΙΒΛΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ - ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ [Άρθρα 591-681Δ] 1665

ΒΙΒΛΙΟ ΠΕΜΠΤΟ - ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ [Άρθρα 682-738]..... 1961

**ΒΙΒΛΙΟ ΕΚΤΟ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΟΥΣΙΑΣ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑΣ
[Άρθρα 739- 866] 2107**

ΒΙΒΛΙΟ ΕΒΔΟΜΟ - ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ [Άρθρα 867-903]..... 2337

ΒΙΒΛΙΟ ΟΓΔΟΟ - ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ [Άρθρα 904-1054]..... 2435

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΩΔΙΚΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 591 Έρευνα της διαδικασίας.....	1665
---------------------------------------	------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Διαφορές από την οικογένεια, το γάμο και την ελεύθερη συμβίωση

ΤΙΤΛΟΣ Ι – Υπαγόμενες διαφορές

Άρθρο 592 Υπαγόμενες διαφορές.....	1681
------------------------------------	------

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ – Κοινές διατάξεις

Άρθρο 593 Μόνο με αγωγή.....	1693
------------------------------	------

Άρθρο 594 Ικανότητα δικαστικής παράστασης των ανηλίκων που συνάπτουν γάμο και των προσώπων υπό επικουρική δικαστική συμπαράσταση	1695
--	------

Άρθρο 595 Σημασία ερημοδικίας.....	1696
------------------------------------	------

Άρθρο 596 Θάνατος διαδίκου. Συνέπειες	1698
---	------

Άρθρο 597 Ελεύθερη εκτίμηση ομολογίας κ.λπ.....	1702
---	------

Άρθρο 598 Προθεσμία αναψηλάφησης	1705
--	------

Άρθρο 599 Παραίτηση από τα ένδικα μέσα	1707
--	------

Άρθρο 600 Προδικαστικά ζητήματα.....	1709
--------------------------------------	------

Άρθρο 601 Δικαιοδοσία ελληνικών δικαστηρίων.....	1711
--	------

Άρθρο 602 Δεδικασμένο.....	1716
----------------------------	------

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ – Διατάξεις για τις γαμικές διαφορές

Άρθρο 603 Κατά ποιών στρέφεται η αγωγή αναγνώρισης ή ακύρωσης γάμου.....	1722
Άρθρο 604 Συμμετοχή εισαγγελέα.....	1724
Άρθρο 605 Δικαιοδοσία επί αλλοδαπών.....	1726

ΤΙΤΛΟΣ ΙV – Διατάξεις για τις διαφορές από τις σχέσεις γονέων και τέκνων

Άρθρο 606 Επί υιοθεσίας.....	1728
Άρθρο 607 Υποβολή σε ιατρικές εξετάσεις.....	1730
Άρθρο 608 Κατά τόπον αρμοδιότητα.....	1736
Άρθρο 609 Παθητική νομιμοποίηση.....	1737

ΤΙΤΛΟΣ V – Διατάξεις για τις λοιπές οικογενειακές διαφορές

Άρθρο 610 Σώρευση αγωγών.....	1743
Άρθρο 611 Υποχρεωτική συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς.....	1743
Άρθρο 612 Γνώμη τέκνου. Επικοινωνία με δικαστή.....	1745
Άρθρο 613 Απόδοση ή παράδοση τέκνου.....	1747

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Περιουσιακές διαφορές

ΤΙΤΛΟΣ Ι – Υπαγόμενες διαφορές

Άρθρο 614 Υπαγόμενες διαφορές.....	1748
------------------------------------	------

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ – Διατάξεις για τις μισθωτικές διαφορές

Άρθρο 615 Προθεσμία από το δικαστήριο.....	1804
Άρθρο 616 Εκτέλεση κατά υπομισθωτών.....	1806
Άρθρο 617 Επανεγκατάσταση στο μίσθιο.....	1809
Άρθρο 618 Κατάργηση δίκης λόγω καταβολής μισθωμάτων.....	1812
Άρθρο 619 Καταγγελία της σύμβασης μίσθωσης.....	1816
Άρθρο 620 Δεδικασμένο.....	1817

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ – Διατάξεις για τις εργατικές διαφορές

Άρθρο 621 Κατά τόπον αρμοδιότητα. Ομοδικία. Μη εμφάνιση διαδίκου.....	1821
Άρθρο 622 Δικαιώματα επαγγελματικών σωματείων.....	1831

ΤΙΤΛΟΣ IV – Διατάξεις για τις διαφορές από αμοιβές

Άρθρο 622A Κατά τόπον αρμοδιότητα 1838

ΤΙΤΛΟΣ V – Διατάξεις για τις διαφορές από πιστωτικούς τίτλους

Άρθρο 622B Διαφορές από πιστωτικούς τίτλους 1843

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Διαταγές

ΤΙΤΛΟΣ I – Διαταγή πληρωμής

Άρθρο 623 Πότε μπορεί να ζητηθεί 1849

Άρθρο 624 Πότε δεν μπορεί να ζητηθεί 1880

Άρθρο 625 Αρμόδιος δικαστής 1886

Άρθρο 626 Στοιχεία αιτήσεως 1888

Άρθρο 627 Διαδικασία έκδοσης 1896

Άρθρο 628 Απόρριψη της αίτησης 1897

Άρθρο 629 Παραδοχή της αίτησης 1898

Άρθρο 630 Περιεχόμενο της διαταγής 1899

Άρθρο 630A Επίδοση διαταγής πληρωμής 1905

Άρθρο 631 Τίτλος εκτελεστός 1907

Άρθρο 632 Ανακοπή. Προθεσμία. Χορήγηση αναστολής.
Διαδικασία εκδίκασης 1912

Άρθρο 633 Απόφαση επί της ανακοπής 1928

Άρθρο 634 Διακοπή παραγραφής 1935

Άρθρο 635 Πού γίνεται η επίδοση της ανακοπής 1938

Άρθρο 636 Επίδοση στο εξωτερικό 1938

Άρθρο 636A 1939

ΤΙΤΛΟΣ II – Διαταγή απόδοσης της χρήσης μισθίου

Άρθρο 637 Πότε ζητείται 1943

Άρθρο 638 Ποιος την εκδίδει 1945

Άρθρο 639 Στοιχεία αίτησης 1948

Άρθρο 640 Τι περιέχει η διαταγή. Πότε αποτελεί εκτελεστό τίτλο 1950

Άρθρο 641 Πότε απορρίπτεται η αίτηση. Συνέπειες 1953

Άρθρο 642 Ανακοπή κατά διαταγής 1954

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρο 643	Αίτηση για αναστολή εκτέλεσης της διαταγής.....	1954
Άρθρο 644	Αποτελέσματα ανακοπής	1957
Άρθρο 645	Σώρευση αιτημάτων στην αίτηση για διαταγή απόδοσης της χρήσης μισθίου	1959
Άρθρο 646-681Δ	.....	1960

ΒΙΒΛΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 682	Πότε διατάσσονται.....	1961
Άρθρο 683	Αρμόδιο δικαστήριο.....	1967
Άρθρο 684	Επί εκκρεμοδικίας.....	1968
Άρθρο 685	Ανεπίτρεπτη η διαιτησία.....	1973
Άρθρο 686	Αίτηση και ορισμός δικασίμου. Κλήτευση.....	1975
Άρθρο 687	Χωρίς κλήτευση.....	1980
Άρθρο 688	Περιεχόμενο αιτήσεως.....	1982
Άρθρο 689	Κατά αλλοδαπού δημοσίου.....	1984
Άρθρο 690	Αρκεί η πιθανολόγηση	1985
Άρθρο 691	Ορισμός ασφαλιστικού μέτρου	1988
Άρθρο 691Α	Προσωρινή διαταγή.....	1991
Άρθρο 692	Ευχέρεια του δικαστηρίου.....	1995
Άρθρο 693	Προθεσμία για την άσκηση αγωγής	2002
Άρθρο 694	Εγγυοδοσία	2004
Άρθρο 695	Προσωρινή ισχύς του μέτρου	2005
Άρθρο 696	Ανάκληση ή μεταρρύθμιση	2009
Άρθρο 697	Κατά την εκκρεμοδικία	2013
Άρθρο 698	Υποχρεωτική ανάκληση.....	2016
Άρθρο 699	Αποκλεισμός ένδικων μέσων	2018
Άρθρο 700	Τρόπος εκτελέσεως της αποφάσεως. Προδικασία.....	2020
Άρθρο 701	Αναστολή επί εγγυοδοσίας.....	2023

Άρθρο 702 Διαφορές περί την εκτέλεση του μέτρου	2024
Άρθρο 703 Επί απορρίψεως της αγωγής.....	2027

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Εγγυοδοσία

Άρθρο 704 Πότε διατάσσεται.....	2028
Άρθρο 705 Προς αντικατάσταση άλλου ασφαλιστικού μέτρου.....	2031

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Εγγραφή προσημείωσης υποθήκης

Άρθρο 706 Προσημείωση. Καθορισμός ποσού	2032
---	------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Συντηρητική κατάσχεση

Άρθρο 707 Σε οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο	2038
Άρθρο 708 Καθορισμός ποσού.....	2040
Άρθρο 709 Συντηρητική κατάσχεση πλοίου ή αεροσκάφους	2041
Άρθρο 710 Ακατάσχετα.....	2044
Άρθρο 711 Πώς γίνεται η κατάσχεση στα χέρια του οφειλέτη	2046
Άρθρο 712 Συντηρητική κατάσχεση στα χέρια τρίτου	2049
Άρθρο 713 Συντηρητική κατάσχεση πλοίου ή αεροσκάφους	2051
Άρθρο 714 Συντηρητική κατάσχεση ακινήτου	2053
Άρθρο 715 Συνέπειες συντηρητικής κατασχέσεως. Άσκηση αγωγής	2055
Άρθρο 716 Μεσεγγύηση.....	2057
Άρθρο 717 Αλλαγή προσώπου μεσεγγυούχου.....	2058
Άρθρο 718 Εφαρμογή αναλόγων διατάξεων	2060
Άρθρο 719 Εκποίηση λόγω φθοράς	2061
Άρθρο 720 Συνέπειες για πλοία ή αεροσκάφη.....	2062
Άρθρο 721 Δεύτερη κατάσχεση	2064
Άρθρο 722 Μετατροπή σε αναγκαστική κατάσχεση.....	2065
Άρθρο 723 Σε περίπτωση αναγκαστικής εκτελέσεως	2068
Άρθρο 724 Προσημείωση ή συντηρητική κατάσχεση με διαταγή πληρωμής	2069

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Δικαστική μεσεγγύηση

Άρθρο 725 Πότε διατάσσεται δικαστική μεσεγγύηση	2072
Άρθρο 726 Στοιχεία της αποφάσεως.....	2075
Άρθρο 727 Εφαρμογή ορισμένων διατάξεων	2077

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Προσωρινή επιδίκαση απαιτήσεων

Άρθρο 728 Ποιες απαιτήσεις μπορεί να επιδικασθούν	2078
Άρθρο 729 Περιορισμός ποσού. Άσκηση αγωγής	2083
Άρθρο 729Α.....	2085
Άρθρο 730 Εκδοση οριστικής αποφάσεως	2085

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

Προσωρινή ρύθμιση κατάστασης

Άρθρο 731 Περιεχόμενο	2088
Άρθρο 732 Ευχέρεια του δικαστηρίου.....	2088
Άρθρο 732Α [Προσωρινή απασχόληση εργαζομένου]	2095
Άρθρο 733 Επί νομής ή κατοχής.....	2095
Άρθρο 734 Διαδικασία. Έφεση. Προθεσμία	2097
Άρθρο 735 Επί προσωπικών σχέσεων συζύγου και παιδιών. Μετοίκηση	2101
Άρθρο 736	2103

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩΟ

Σφράγιση, αποσφράγιση, απογραφή και δημόσια κατάθεση

Άρθρο 737 Άλλα ασφαλιστικά μέτρα	2104
Άρθρο 738 Σχετικές διαφορές.....	2105

ΒΙΒΛΙΟ ΕΚΤΟ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΟΥΣΙΑΣ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 739 Ποιες υποθέσεις υπάγονται	2107
Άρθρο 740 Αρμόδιο δικαστήριο.....	2116
Άρθρο 741 Εφαρμογή ορισμένων διατάξεων	2121
Άρθρο 742 Ανήλικοι πάνω από 16 έτη	2123
Άρθρο 743 Πληρεξουσιότητα	2125
Άρθρο 744 Αυτεπάγγελτη έρευνα γεγονότων	2125
Άρθρο 745 Προβολή ισχυρισμών.....	2127
Άρθρο 746 Δικαστικά έξοδα	2128
Άρθρο 747 Υποβολή αιτήσεων. Περιεχόμενο	2130
Άρθρο 748 Ορισμός δικασίμου. Κοινοποιήσεις.....	2133
Άρθρο 749 Όχι απόπειρα συμβιβασμού και διαμεσολάβηση.....	2137
Άρθρο 750 Δικαιώματα του εισαγγελέα.....	2137
Άρθρο 751 Μεταβολή του αιτήματος.....	2138
Άρθρο 752 Παρέμβαση. Πώς ασκείται.....	2139
Άρθρο 753 Προσεπείκληση. Πώς γίνεται.....	2143
Άρθρο 754 Εμφάνιση ή μη αιτούντος και τρίτου	2144
Άρθρο 755 [Συνοπτικά πρακτικά]	2145
Άρθρο 756 [Απόφαση].....	2146
Άρθρο 757 Επίδοση αποφάσεως	2147
Άρθρο 758 Ανάκληση ή μεταρρύθμιση αποφάσεως.....	2147
Άρθρο 759 Πώς γίνεται η απόδειξη	2152
Άρθρο 760 Άσκηση και κοινοποίηση ενδίκων μέσων	2154
Άρθρο 761 Ποιοι δικαιούνται να ασκήσουν έφεση	2154
Άρθρο 762 Κατά ποίων απευθύνεται.....	2157
Άρθρο 763 Αναστολή εκτελέσεως.....	2158
Άρθρο 764 Συζήτηση εφέσεως.....	2160

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρο 765	Νέοι ισχυρισμοί και αποδεικτικά μέσα	2162
Άρθρο 766	Σημείωση της αποφάσεως	2163
Άρθρο 767	Αναψηλάφηση	2164
Άρθρο 768	Σημείωση αποφάσεως	2165
Άρθρο 769	Ποιοι δικαιούνται να ασκήσουν αναίρεση	2165
Άρθρο 770	Αναστολή εκτελέσεως	2167
Άρθρο 771	Σημείωση της αναστολής	2168
Άρθρο 772	Σημείωση της αποφάσεως αναίρέσεως	2169
Άρθρο 773	Τριτανακοπή	2169
Άρθρο 774	Αναστολή εκτελέσεως	2172
Άρθρο 775	Σημείωση της αποφάσεως	2172
Άρθρο 776	Ειδικά βιβλία	2173
Άρθρο 777	Σημείωση σε αντίγραφα ή αποσπάσματα	2174
Άρθρο 778	Απαράδεκτο νέας αίτησης	2175
Άρθρο 779	Πράξεις που έγιναν με καλή πίστη	2176
Άρθρο 780	Απόφαση αλλοδαπού δικαστηρίου	2177
Άρθρο 781	Προσωρινή διαταγή	2180

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Ειδικές διατάξεις

Άρθρο 782	Βεβαίωση γεγονότων	2182
Άρθρο 783	Αφάνεια	2187
Άρθρο 784	Διαδικασία άρσεως	2191
Άρθρο 785	Αποτελέσματα αποφάσεως περί αφανείας	2192
Άρθρο 786	Διορισμός προσωρινής διοίκησης	2193
Άρθρο 787	Αναγνώριση σωματείων	2199
Άρθρο 788	Έλεγχος ανώνυμης εταιρίας	2203
Άρθρο 789	Συνέλευση συνεταιρισμού	2205
Άρθρο 790	Διορισμός εκκαθαριστών συνεταιρισμού	2207
Άρθρο 791	Άρνηση καταχωρίσεως σε δημόσια βιβλία	2208
Άρθρο 792	Άδεια εκποίησης ή απόδοσης ενεχύρου	2214
Άρθρο 793	Διορισμός μεσεγγυούχου	2217
Άρθρο 794	Διορισμός πραγματογνώμονα	2218

Άρθρο 795	Διορισμός διαχειριστή επικαρπίας	2219
Άρθρο 796	Διορισμός επιτρόπου και εποπτικού συμβουλίου. Αυτεπάγγελτη ενέργεια δικαστηρίου	2221
Άρθρο 797	Άδεια προς ενέργεια ορισμένων πράξεων	2224
Άρθρο 798	Άλλες περιπτώσεις	2228
Άρθρο 799	.....	2230
Άρθρο 800	Υιοθεσία. Ένδικα μέσα	2233
Άρθρο 801	Δικαστική συμπαράσταση	2240
Άρθρο 802	Ικανότητα δικαστικής παράστασης του συμπαραστατούμενου. Διαδικασία	2244
Άρθρο 803	Άσκηση ένδικων μέσων	2246
Άρθρο 804	Επικοινωνία δικαστηρίου	2248
Άρθρο 805	Προσωρινός δικαστικός συμπαραστάτης	2249
Άρθρο 806	Μη αναστολή απόφασης	2253
Άρθρο 807	Δημοσίευση διαθήκης	2253
Άρθρο 808	Διαδικασία. Κήρυξη ιδιόγραφης ως κυρίας	2255
Άρθρο 809	Βιβλία διαθηκών	2260
Άρθρο 810	Δικαστήριο κληρονομίας	2260
Άρθρο 811	Διάταξη καταθέσεως διαθήκης	2262
Άρθρο 812	Δήλωση αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας	2264
Άρθρο 813	Διορισμός ειδικού κηδεμόνα	2265
Άρθρο 814	Εκκαθάριση κληρονομίας και διορισμός εκκαθαριστή	2266
Άρθρο 815	Παύση εκτελεστή διαθήκης	2269
Άρθρο 816	Καθορισμός προθεσμίας για βεβαρημένο	2270
Άρθρο 817	Δικαστική εκκαθάριση κληρονομίας	2271
Άρθρο 818	Άδεια προς διάθεση κληρονομαίων	2273
Άρθρο 819	Κληρονομητήριο	2274
Άρθρο 820	Τι πρέπει να περιέχει η απόφαση	2281
Άρθρο 821	Τεκμήριο κληρονόμου	2284
Άρθρο 822	Έκταση τεκμηρίου	2285
Άρθρο 823	Αφαίρεση κληρονομητηρίου	2286
Άρθρο 824	Ένδικα μέσα και προθεσμία	2288
Άρθρο 825	Ερμηνεία διαθήκης υπέρ του κράτους ή κοινωφελών σκοπών	2289
Άρθρο 826	Σφράγιση πραγμάτων	2294

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρο 827 Πώς γίνεται.....	2297
Άρθρο 828 Εύρεση διαθήκης ή εγγράφων	2298
Άρθρο 829 Ορισμός μεσεγγυούχου.....	2299
Άρθρο 830 Έκθεση σφραγίσεως και περιεχόμενο.....	2300
Άρθρο 831 Αποσφράγιση	2300
Άρθρο 832 Ορισμός συμβολαιογράφου για απογραφή	2302
Άρθρο 833 Ορισμός προσώπων για παραλαβή αντικειμένων	2303
Άρθρο 834 Πώς γίνεται η αποσφράγιση	2303
Άρθρο 835 Εξέταση των σφραγίδων.....	2304
Άρθρο 836 Απογραφή και αποσφράγιση	2305
Άρθρο 837 Έκθεση αποσφραγίσεως και περιεχόμενο	2305
Άρθρο 838 Απογραφή. Ορισμός συμβολαιογράφου.....	2306
Άρθρο 839 Ενέργειες συμβολαιογράφου.....	2308
Άρθρο 840 Έκθεση απογραφής.....	2309
Άρθρο 841 Διαφορές κατά τη σφράγιση, αποσφράγιση ή απογραφή	2310
Άρθρο 842 Διατάγματα	2311
Άρθρο 843 Πρόσκληση για αναγγελία δικαιώματος	2312
Άρθρο 844 Στοιχεία προσκλήσεως	2314
Άρθρο 845 Δημοσίευση της προσκλήσεως.....	2315
Άρθρο 846 Αναγγελίες δικαιώματος	2315
Άρθρο 847 Αποκλεισμός δικαιωμάτων που δεν αναγγέλθηκαν	2316
Άρθρο 848 Αποτελέσματα αναγγελίας	2317
Άρθρο 849 Τριτανακοπή	2318
Άρθρο 850 Κήρυξη αξιογράφου ανισχύρου.....	2319
Άρθρο 851 Ποιος μπορεί να τη ζητήσει	2321
Άρθρο 852 Περιεχόμενο αιτήσεως.....	2322
Άρθρο 853 Αρκεί πιθανολόγηση	2323
Άρθρο 854 Πρόσκληση του κομιστή να καταθέσει το αξιόγραφο	2324
Άρθρο 855 Ειδική προθεσμία προσκλήσεως	2325
Άρθρο 856 Κατάθεση του αξιογράφου.....	2326
Άρθρο 857 Απόφαση.....	2327
Άρθρο 858 Άσκηση δικαιωμάτων.....	2328
Άρθρο 859 Απαγόρευση παροχής προς τον κομιστή.....	2328

Άρθρο 860	Δημόσια κατάθεση	2329
Άρθρο 861	Βεβαιωτικός όρκος	2330
Άρθρο 862	Ορισμός προθεσμίας	2332
Άρθρο 863	Ποιος δεν υποχρεούται να δώσει τον όρκο.....	2333
Άρθρο 864	Άρνηση δόσεως ή μη εμφάνιση. Προσωποκράτηση	2333
Άρθρο 865	Μεταγενέστερη δόση του όρκου. Συνέπειες.....	2334
Άρθρο 866	Ποια πρόσωπα καταδικάζονται σε προσωπική κράτηση.....	2335

ΒΙΒΛΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

Άρθρο 867	Διαφορές υπαγόμενες σε διαιτησία.....	2337
Άρθρο 868	Μελλοντικές διαφορές.....	2344
Άρθρο 869	Εγγραφή συμφωνία.....	2345
Άρθρο 870	Χρόνος προβολής της συμφωνίας.....	2352
Άρθρο 871	Ποιοι μπορούν να ορισθούν διαιτητές	2353
Άρθρο 871Α	Δικαστικοί λειτουργοί ως διαιτητές ή επιδιαιτητές.....	2355
Άρθρο 872	Πώς ορίζονται.....	2357
Άρθρο 873	Πρόσκληση για ορισμό διαιτητών.....	2358
Άρθρο 874	Ορισμός επιδιαιτητή.....	2359
Άρθρο 875	Περιπτώσεις αντικατάστασης.....	2360
Άρθρο 876	Ορισμός από τρίτον.....	2360
Άρθρο 877	Δεν ανακαλείται ο ορισμός.....	2361
Άρθρο 878	Ορισμός από το δικαστήριο. Διαδικασία.....	2361
Άρθρο 879	Κατάλογος διαιτητών.....	2363
Άρθρο 880	Ορισμός μη υποχρεωτικός. Άρνηση εκπληρώσεως καθηκόντων ...	2364
Άρθρο 881	Εκταση ευθύνης.....	2365
Άρθρο 882	Αμοιβή και έξοδα	2366
Άρθρο 882Α	Αμοιβή δικαστικού λειτουργού	2369
Άρθρο 883	Ανάκληση και εξαίρεση διαιτητών	2371
Άρθρο 884	Προθεσμία.....	2374
Άρθρο 885	Λόγοι παύσεως της συμφωνίας.....	2375

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρο 886 Διαδικασία της διαιτησίας. Δικαιώματα των μερών	2379
Άρθρο 887 Μη εμφάνιση των μερών	2384
Άρθρο 888 Διεξαγωγή αποδείξεων	2386
Άρθρο 889 Διαιτησία και ασφαλιστικά μέτρα	2388
Άρθρο 890 Εφαρμοζόμενο δίκαιο	2391
Άρθρο 891 Τρόπος αποφάσεως	2392
Άρθρο 892 Στοιχεία διαιτητικής αποφάσεως	2393
Άρθρο 893 Κατάθεση.....	2396
Άρθρο 894 Διόρθωση ή ερμηνεία	2397
Άρθρο 895 Οχι ένδικα μέσα.....	2398
Άρθρο 896 Δεδικασμένο.....	2400
Άρθρο 897 Λόγοι ακυρώσεως διαιτητικής αποφάσεως.....	2402
Άρθρο 898 Αρμόδιο δικαστήριο.....	2416
Άρθρο 899 Ποιοι μπορούν να τη ζητήσουν. Προθεσμία	2417
Άρθρο 900 Παραίτηση	2419
Άρθρο 901 Ανυπαρξία διαιτητικής αποφάσεως.....	2421
Άρθρο 902 Μόνιμες διαιτησίες	2424
Άρθρο 903 Αλλοδαπή διαιτητική απόφαση.....	2427

ΒΙΒΛΙΟ ΟΓΔΟΟ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 904 Εκτελεστοί τίτλοι.....	2435
Άρθρο 905 Κήρυξη εκτελεστού αλλοδαπού τίτλου.....	2447
Άρθρο 906 Κήρυξη εκτελεστότητας αλλοδαπής διαιτητικής αποφάσεως.....	2472
Άρθρο 907 Προσωρινή εκτέλεση	2480
Άρθρο 908 Εξαιρετικοί λόγοι.....	2483
Άρθρο 909 Πότε αποκλείεται	2485
Άρθρο 910 Πότε είναι υποχρεωτική	2488

Άρθρο 911 Υπό όρους	2490
Άρθρο 912 Αναστολή προσωρινής εκτελεστότητας	2491
Άρθρο 913 Ευχέρεια κατά την εκκρεμοδικία	2496
Άρθρο 914 Επαναφορά των πραγμάτων	2500
Άρθρο 915 Επί απαιτήσεως υπό αίρεση ή προθεσμία	2504
Άρθρο 916 Παροχή ορισμένη	2513
Άρθρο 917 Επί αντικαταστατών πραγμάτων	2516
Άρθρο 918 Απόγραφο	2518
Άρθρο 919 Κατά ποίων γίνεται η εκτέλεση	2524
Άρθρο 920 Κατά ομορρύθμων εταίρων	2531
Άρθρο 921 Κατά κληρονόμων	2533
Άρθρο 922 Κληρονομητήριο για τον οφειλέτη	2537
Άρθρο 923 Επί αλλοδαπού δημοσίου	2539
Άρθρο 924 Επίδοση επιταγής προς εκτέλεση	2541
Άρθρο 925 Επί κληρονομικής απαιτήσεως ή υποχρέωσης	2548
Άρθρο 926 Προθεσμία επιταγής	2550
Άρθρο 927 Εντολή προς εκτέλεση	2553
Άρθρο 928 Καταβολή προς τον δικαστικό επιμελητή	2557
Άρθρο 929 Εξουσία επιμελητή. Συνδρομή της αρχής	2558
Άρθρο 930 Αντίσταση και βία	2559
Άρθρο 931 Εκθεση επιμελητή	2560
Άρθρο 932 Εξοδα. Προκαταβολή	2561
Άρθρο 933 Αντιρρήσεις κατά της εκτέλεσης	2563
Άρθρο 934 Προθεσμία ανακοπής	2585
Άρθρο 935 Υποχρεωτική σώρευση λόγων ανακοπής	2590
Άρθρο 936 Ανακοπή τρίτου	2593
Άρθρο 937 Παρέμβαση. Ένδικα μέσα	2605
Άρθρο 938 [Αναστολή της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης]	2613
Άρθρο 939 Γνωστοποίηση αναστολής	2613
Άρθρο 940 Δικαιώματα οφειλέτη επί ανακοπής αποφάσεως ή εκτελέσεως	2615
Άρθρο 940Α Απαγόρευση πράξεων εκτέλεσης	2621

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Μέσα της αναγκαστικής εκτέλεσης

Άρθρο 941	Ορισμένο κινητό πράγμα.....	2622
Άρθρο 942	Ορισμένα αντικαταστατά πράγματα.....	2625
Άρθρο 943	Επί ακινήτου.....	2627
Άρθρο 944	Επί πλοίων ή αεροσκαφών.....	2633
Άρθρο 945	Όταν η πράξη μπορεί να γίνει από τρίτον.....	2634
Άρθρο 946	Αξίωση για αυτοπρόσωπη επιχείρηση πράξης.....	2637
Άρθρο 947	Επί παραλείψεως ή ανοχής.....	2642
Άρθρο 948	Αποζημίωση.....	2650
Άρθρο 949	Καταδίκη σε δήλωση βουλήσεως.....	2652
Άρθρο 950	Απόδοση ή παράδοση τέκνου.....	2658
Άρθρο 951	Επί χρηματικής απαιτήσεως.....	2663
Άρθρο 952	Υποβολή καταλόγου περιουσιακών στοιχείων.....	2667

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Κατάσχεση της κινητής περιουσίας του οφειλέτη

Άρθρο 953	Κατάσχεση κινητών. Ποια δεν κατάσχονται.....	2670
Άρθρο 954	Τρόπος κατασκέσεως. Έκθεση.....	2677
Άρθρο 955	Επιδόσεις της εκθέσεως.....	2687
Άρθρο 956	Μεσεγγύηση, δημόσια κατάθεση.....	2692
Άρθρο 957	Επί κατασκέσεως χρημάτων.....	2698
Άρθρο 958	Συνέπειες κατάσχεσης.....	2702
Άρθρο 959	Πλειστηριασμός κινητών.....	2706
Άρθρο 959Α	Πλειστηριασμός με ηλεκτρονικά μέσα - ηλεκτρονικός πλειστηριασμός [Τίτλος εκ του νόμου].....	2711
Άρθρο 960	[Κατασχετήρια έκθεση. Δημοσίευση].....	2730
Άρθρο 961	[Διόρθωση προγράμματος].....	2730
Άρθρο 962	Υποκείμενα σε φθορά.....	2730
Άρθρο 963	[Κήρυξη].....	2732
Άρθρο 964	Σειρά κατακυρώσεως.....	2733
Άρθρο 965	Κατακύρωση. Μη καταβολή εκπλειστηριασμάτος. Αναπλειστηριασμός.....	2735

Άρθρο 966	Μη εμφάνιση πλειοδοτών	2751
Άρθρο 967	Χρηματιστηριακές αξίες	2757
Άρθρο 968	Καρποί	2759
Άρθρο 969	Κατακύρωση	2761
Άρθρο 970	Κατακύρωση στον επισπεύδοντα	2766
Άρθρο 971	Ικανοποίηση δανειστών χωρίς πίνακα	2768
Άρθρο 972	Αναγγελία. Διατυπώσεις και προθεσμία	2772
Άρθρο 973	Δήλωση συνέχισης πλειστηριασμού	2781
Άρθρο 974	Πίνακας κατάταξης	2790
Άρθρο 975	Γενικά προνόμια	2795
Άρθρο 976	Ειδικά προνόμια	2803
Άρθρο 977	Σειρά κατάταξης προνομιούχων και μη	2806
Άρθρο 978	Τυχαία κατάταξη	2811
Άρθρο 979	Ανακοπή κατά του πίνακα	2815
Άρθρο 980	Διανομή πλειστηριάσματος	2829
Άρθρο 981	Βιβλίο πλειστηριασμών	2832

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Κατάσχεση στα χέρια τρίτου

Άρθρο 982	Τι κατάσχεταται. Εξαιρούμενα	2833
Άρθρο 983	Πώς γίνεται	2842
Άρθρο 984	Συνέπειες	2858
Άρθρο 985	Δήλωση του τρίτου. Παράλειψη και συνέπειες	2864
Άρθρο 986	Ανακοπή κατά της δήλωσης	2872
Άρθρο 987	Προσβολή της κατασκέσεως	2879
Άρθρο 988	Υποχρέωση του τρίτου	2881
Άρθρο 989	Τίτλος εκτελεστός	2884
Άρθρο 990	Αποδοχή ανακοπής	2885
Άρθρο 991	Επί εξασφαλισμένης απαιτήσεως	2887
Άρθρο 991Α	Άυλες κινητές αξίες ως αντικείμενο κατάσχεσης	2888
Άρθρο 991Β	Μερίδια οργανισμών συλλογικών επενδύσεων ως αντικείμενο κατάσχεσης	2890

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Κατάσχεση ακινήτων, πλοίων ή αεροσκαφών του οφειλέτη

Άρθρο 992 Αντικειμενικά όρια της κατάσχεσης του οφειλέτη	2892
Άρθρο 993 Πώς γίνεται.....	2900
Άρθρο 994 Παραρτήματα	2907
Άρθρο 995 Επιδόσεις της εκθέσεως.....	2908
Άρθρο 996 Μεσεγγύηση.....	2915
Άρθρο 997 Συνέπειες κατάσχεσης.....	2918
Άρθρο 998 Πλειστηριασμός ακινήτου.....	2923
Άρθρο 998Α Διαδικασία ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.....	2927
Άρθρο 999 [Επιδόσεις και δημοσιεύσεις]	2928
Άρθρο 1000 Αναστολή πλειστηριασμού	2929
Άρθρο 1001 Κήρυξη. Περισσότερα ακίνητα	2933
Άρθρο 1001Α Κατάσχεση ακινήτων που αποτελούν οικονομικό σύνολο.....	2937
Άρθρο 1002 Κατακύρωση.....	2940
Άρθρο 1003 Υπερθεματισμός για λογαριασμό τρίτου.....	2943
Άρθρο 1004 Πλειστηρίασμα. Τρόπος καταβολής. Εγγυήσεις	2945
Άρθρο 1005 Περιλήψη κατακυρωτικής εκθέσεως.....	2948
Άρθρο 1006 Ικανοποίηση δανειστών χωρίς πίνακα	2954
Άρθρο 1007 Κατάταξη	2958
Άρθρο 1008 Αναδοχή ενυπόθηκου χρέους	2961
Άρθρο 1009 Τύχη μίσθωσης.....	2964
Άρθρο 1010 Εγγραφή ανακοπής στα βιβλία διεκδικήσεων	2966
Άρθρο 1011 Διαδικασία κατασκέσεως πλοίου.....	2967
Άρθρο 1011Α Πλειστηριασμός πλοίου	2971
Άρθρο 1012 Διατυπώσεις πλειστηριασμού πλοίου.....	2974
Άρθρο 1013 Αλλοδαπό πλοίο.....	2980
Άρθρο 1014 Διαδικασία κατάσχεσης αεροσκάφους	2982
Άρθρο 1015 Διατυπώσεις πλειστηριασμού αεροσκάφους.....	2984
Άρθρο 1016 Αποκλίσεις για την κατάσχεση και τον πλειστηριασμό ξένου αεροσκάφους	2986

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Διατάξεις κοινές για τον πλειστηριασμό κινητών και ακινήτων

Άρθρο 1017	Ελαττώματα πλειστηριαζομένου. Ευθύνη. Κίνδυνος	2987
Άρθρο 1018	Τύχη πλειστηριάσματος σε περίπτωση ακυρώσεως.....	2996
Άρθρο 1019	Διαδικασία ανατροπής κατασχέσεως.....	3000
Άρθρο 1020	Διεκδίκηση μετά τον πλειστηριασμό	3009
Άρθρο 1021	Εκούσιος πλειστηριασμός.....	3012

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

Κατάσχεση ειδικών περιουσιακών στοιχείων

Άρθρο 1022	Κατάσχεση περιουσιακών δικαιωμάτων	3019
Άρθρο 1023	Πώς διατάσσεται.....	3034
Άρθρο 1024	Αξιοποίηση του δικαιώματος	3039
Άρθρο 1025	Πώς γίνεται η κατάσχεση.....	3044
Άρθρο 1026	Πλειστηριασμός δικαιώματος	3048
Άρθρο 1027	Διαχείριση	3048
Άρθρο 1028	Περιεχόμενο διαχειρίσεως.....	3049
Άρθρο 1029	Αντικατάσταση διαχειριστή	3050
Άρθρο 1030	Τρόπος ικανοποίησης δανειστών	3051
Άρθρο 1031	Αντιρρήσεις	3053
Άρθρο 1032	Έγγραφο λογοδοσία	3055
Άρθρο 1033	Πώς και πότε παύει η διαχείριση.....	3056

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩΟ

Αναγκαστική διαχείριση

Άρθρο 1034	Διαδικασία επιβολής αναγκαστικής διαχειρίσεως	3057
Άρθρο 1035	Πότε δεν επιβάλλεται.....	3060
Άρθρο 1036	Εγγραφή στα βιβλία. Αποτελέσματα	3062
Άρθρο 1037	Ποιοι διορίζονται διαχειριστές. Προθεσμία αποδοχής	3063
Άρθρο 1038	Στέρηση διαχειρίσεως του οφειλέτη	3065
Άρθρο 1039	Περιεχόμενο αναγκαστικής διαχειρίσεως.....	3067
Άρθρο 1040	Αντικατάσταση διαχειριστή	3069
Άρθρο 1041	Αποζημίωση διαχειριστή. Διατροφή οφειλέτη	3070

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρο 1042	Καταβολή χρεών και εξόδων.....	3071
Άρθρο 1043	Τρόπος ικανοποίησης δανειστών	3072
Άρθρο 1044	Αντιρρήσεις	3073
Άρθρο 1045	Έγγραφο λογοδοσία	3074
Άρθρο 1046	Πώς και πότε παύει η αναγκαστική διαχείριση.....	3075

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

Προσωπική κράτηση

Άρθρο 1047	Κατά ποίων και πώς διατάσσεται.....	3077
Άρθρο 1048	Ποιοι δεν προσωποκρατούνται	3094
Άρθρο 1049	Προδικασία εκτέλεσης. Διαδικασία σύλληψης.....	3096
Άρθρο 1050	Αντιρρήσεις οφειλέτη. Κράτηση σε φυλακή	3102
Άρθρο 1051	Χρονική διάρκεια κρατήσεως	3106
Άρθρο 1052	Πότε απολύεται ο κρατούμενος	3107
Άρθρο 1053	Κρατούμενος ασθενής	3109
Άρθρο 1054	Διαφορές εκτελέσεως	3110

Μεταβατικές διατάξεις άρθρο 1 άρθρο ένατο Ν 4335/2015
(ΦΕΚ Α΄ 87/23.7.2015).....3115

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ 3119

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΤΟΜΟΥ 3137

ΕΝΙΑΙΟ ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ..... 3185

Δικονομία - Μετά τον νέο Ν 4335/2015, 2016. – *Μακρίδου Κ.*: Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις του ΣχΝΚΠολΔ (2014) ως προς την τακτική διαδικασία - συζήτηση στο ακροατήριο, ΕΠολΔ 2014, 187 επ. – *Μακρίδου Κ./Απαλαγάκη Χ./Διαμαντόπουλος Γ.*: Πολιτική Δικονομία (2016) Θεωρία/Νομολογία/Υποδείγματα. – *Μαργαρίτης Μ./Μαργαρίτη Α.*: Ερμηνεία Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας - Ερμηνευτικό συμπλήρωμα [μετά τον ν. 4335/2015], 2015. – *Μπαλογιάννη Ε.*: Διαγράμματα Πολιτικής Δικονομίας Ο νέος ΚΠολΔ σε πίνακες. 3η έκδοση, 2016. – *Νίκας Ν.*: Εγχειρίδιο Πολιτικής Δικονομίας, Β' έκδοση, 2016. – *Παρδάλα Ο.* σε Απαλαγάκη Χ.: Εφαρμογές Πολιτικής Δικονομίας, 2η έκδ., 2017. – *Τριανταφυλλίδης Χρ.*: Η άσκηση και συζήτηση της αγωγής κατά την τακτική διαδικασία με βάση το νέο ΚΠολΔ, ΕφΑΔ 2015, 973 επ.

Σχετικές διατάξεις: 96, 115, 119 παρ. 4, 147, 190, 215, 226 παρ. 2, 228, 238, 241, 254, 260, 263, 271 επ., 294, 396, 524, 527, 591 ΚΠολΔ, 23 Ν 3994/2011, 8 παρ. 1, 110 παρ. 3, 21 Ν 4055/2012, 1α Ν 4077/2012, άρθρο δεύτερο Ν 4335/2015, ΠΔ 142/2013, ΠΔ 150/2013.

- 1 **Σκοπός και γενική περιγραφή της πρόσφατης τροποποίησης.** Με την πρόσφατη τροποποίηση των άρθρων 237 και 238 ΚΠολΔ από το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015 εισάγονται ριζικές αλλαγές ως προς κεντρικές σημασias ζητήματα της πολιτικής δίκης, όπως η κατάθεση των προτάσεων, η προσθήκη και τα αποδεικτικά μέσα ενώπιον των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων στην τακτική διαδικασία, και βασίμα γίνεται λόγος για «νέα τακτική διαδικασία» [Βλ. Αιτιολογική Έκθεση στο σχέδιο νόμου «Επείγοντα μέτρα εφαρμογής του Ν 4334/2015 (Α' 80)», Γενικό μέρος ΙΙΙ, αριθ. 3] η οποία ρυθμίζει με ενιαίο τρόπο τα παραπάνω ζητήματα ως προς όλα τα πρωτοβάθμια δικαστήρια [Βλ. Χ. Απαλαγάκη, Συστηματική παρουσίαση των βασικών τροποποιήσεων του ΚΠολΔ, σελ. 19. Κ. Μακρίδου/Χ. Απαλαγάκη/Γ. Διαμαντόπουλος, Πολιτική Δικονομία, σελ. 3 επ.]. Οι πρόσφατες ριζικές τροποποιήσεις στα άρθρα 237 και 238 ΚΠολΔ, με τις οποίες αντικαθίσταται η εν μέρει προφορική τακτική διαδικασία στον πρώτο βαθμό με μια «πιο ευέλικτη, απλή και χρονικά συντομότερη έγγραφη διαδικασία» [Αιτιολογική Έκθεση, ο.π., αριθ. 2], αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση της οικονομίας της δίκης και κατ' επέκταση στην ουσιαστική απονομή της δικαιοσύνης [Αιτιολογική Έκθεση, ο.π., αριθ. 2]. Με τις νέες διατάξεις των παραπάνω άρθρων η τακτική διαδικασία καθίσταται κατ' αρχήν έγγραφη και κατ' εξαίρεση μόνο προφορική. Βασίζεται στις έγγραφες προτάσεις των διαδίκων, στις οποίες περιέχονται οι ισχυρισμοί τους. Η συζήτηση στο ακροατήριο είναι τυπική, χωρίς να είναι αναγκαία η παρουσία και η συμμετοχή των διαδίκων ή των πληρεξουσίων δικηγόρων τους [Αιτιολογική Έκθεση, ο.π., αριθ. 2]. Μόνο αν κριθεί από το δικαστήριο ότι η υπόθεση δεν έχει διασαφηνιστεί επαρκώς ώστε να μπορεί να εκδοθεί απόφαση επί της ουσίας, και υφίσταται λόγος εξέτασης μαρτύρων, το δικαστήριο με απλή πράξη του (όχι με απόφαση) καλεί σε μεταγενέστερο χρόνο μάρτυρα προς εξέταση. Ειδικότερα στο άρθρο 237 ΚΠολΔ ρυθμίζονται τα ακόλουθα ζητήματα:
- 2 **Κατάθεση προτάσεων - Προθεσμία.** Καθώς επισημαίνεται, μετά την πρόσφατη τροποποίηση του άρθρου 115 από το άρθρο 1 άρθρο πρώτο παρ. 2 του Ν 4335/2015, βασική επιλογή του ΚΠολΔ είναι η υποχρεωτική κατάθεση προτάσεων ενώπιον όλων

των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων και μάλιστα ανεξάρτητα εάν πρόκειται για τακτική ή για ειδικές διαδικασίες [Χ. Απαλαγάκη, ο.π., σελ. 19]. Σύμφωνα με το νέο άρθρο 237 ΚΠολΔ, ενώπιον όλων των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων οι διάδικοι οφείλουν να καταθέσουν τις προτάσεις τους μέσα σε εκατό ημέρες από την κατάθεση της αγωγής (βλ. άρθρο 215 ΚΠολΔ). Προβλέπεται η παράταση της προθεσμίας αυτής κατά τριάντα ημέρες για όλους τους διαδίκους, αν ο εναγόμενος ή κάποιος από τους ομοδίκους του διαμένει στην αλλοδαπή ή είναι άγνωστος διαμονής (άρθρο 237 παρ. 1 ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015). Εκπρόθεσμες προτάσεις δεν λαμβάνονται υπόψη (άρθρο 237 παρ. 2 εδαφ. γ' ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015). Παρατηρείται επίσης ότι η τελευταία αυτή διάταξη θα πρέπει να ερμηνεύεται σε συνδυασμό με εκείνες των άρθρων 271 και 272 ΚΠολΔ που αφορούν στις συνέπειες της ερημοδικίας του ενάγοντος και του εναγομένου. Και για τα δύο διάδικα μέρη η μη κατάθεση προτάσεων ισοδυναμεί με μη δικονομικά προσήκουσα συμμετοχή στη διαδικασία και, ως εκ τούτου, επέρχονται οι συνέπειες της ερημοδικίας [Χ. Απαλαγάκη, ο.π., σελ. 22, Κ. Μακρίδου/Χ.Απαλαγάκη/Γ. Διαμαντόπουλος, σελ. 9 επ.]. Η κατάθεση γίνεται στον αρμόδιο υπάλληλο της γραμματείας, ο οποίος βεβαιώνει με επισήμειωση τη χρονολογία της κατάθεσης των προτάσεων. Κάθε διάδικος δικαιούται να λάβει ατελώς με δική του δαπάνη αντίγραφα των προτάσεων των αντιδίκων του και των εγγράφων που έχουν προσκομίσει. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί και από τον δικηγόρο που υπογράφει την αγωγή, την παρέμβαση ή τις προτάσεις, ή από τρίτο πρόσωπο εξουσιοδοτημένο από τον δικηγόρο αυτόν (άρθρο 237 παρ. 3 ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015).

Προσκόμιση αποδεικτικών μέσων και διαδικαστικών εγγράφων. Μαζί με τις προτάσεις οι διάδικοι πρέπει να προσκομίσουν όλα τα αποδεικτικά μέσα και διαδικαστικά έγγραφα που επικαλούνται με τις προτάσεις τους (άρθρο 237 παρ. 1 εδαφ. α' ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015) [βλ. Χ. Απαλαγάκη, ο.π., σελ. 20]. Ως αποδείξεις που δεν προσκομίσθηκαν, κατά την έννοια του αριθ. 11 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, νοούνται και εκείνες των οποίων δεν έγινε σαφής και ορισμένη επίκληση με τις προτάσεις του διαδίκου που τις προσκόμισε [ΑΠ 27/2011 ΝΟΜΟΣ]. Νέοι ισχυρισμοί μπορεί να προταθούν και νέα αποδεικτικά μέσα να προσκομισθούν μόνο για την αντίκρουση ισχυρισμών που περιέχονται στις προτάσεις με την προσθήκη του άρθρου 237 παρ. 2 εδαφ. β' ΚΠολΔ.

Κατάθεση αποδεικτικού επίδοσης και πληρεξουσίων. Μέσα στην ίδια προθεσμία (των εκατό ημερών από την κατάθεση της αγωγής) κατατίθεται το αποδεικτικό επίδοσης της αγωγής, καθώς και τα πληρεξούσια έγγραφα προς τους δικηγόρους κατά το άρθρο 96 ΚΠολΔ (άρθρο 237 παρ. 1 εδαφ. β' ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο του Ν 4335/2015). Σημειώνεται ότι η ρητή μεία της υποχρέωσης των διαδίκων να προσκομίζουν, πριν από το κλείσιμο του φακέλου της δικογραφίας, και τα συνταχθέντα κατά τους ορισμούς του άρθρου 96 ΚΠολΔ πληρεξούσια έγγραφα προς τους δικηγόρους τους, καταργεί ουσιαστικά τη μέχρι τώρα πρακτική των δικαστηρίων της ουσίας να ερευνούν την ύπαρξη πληρεξουσιότητας μόνο σε

3

4

περίπτωση που ο αντίδικος πρότεινε τη σχετική έλλειψη ή σε περίπτωση δικών όπου απαιτείτο ειδική πληρεξουσιότητα κατ' άρθρο 98 ΚΠολΔ, υποχρεώνοντας πλέον το δικαστήριο να ερευνά αυτεπαγγέλτως την ύπαρξη ή μη δικαστικής πληρεξουσιότητας και ειδικότερα την προσκομιδή σχετικού πληρεξουσίου εγγράφου των διαδίκων προς τους δικηγόρους αυτούς για τη νόμιμη παράσταση τους στα πολιτικά δικαστήρια, σύμφωνα με τον τύπο του άρθρου 96 ΚΠολΔ [ΜΠΡΑΘ 4186/2016 ΤΝΠ ΔΣΑ].

- 5 **Κατάθεση δικαστικού ενσήμου.** Στο εδαφ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 237 ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015, προβλέπεται ότι το δικαστικό ένσημο μπορεί να κατατεθεί το αργότερο μέχρι τη συζήτηση της υπόθεσης.
- 6 **Δυνατότητα ηλεκτρονικής κατάθεσης.** Η παρ. 9 του άρθρου 237 ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015, προβλέπει τη δυνατότητα κατάθεσης των προτάσεων καθώς και της προσθήκης και με ηλεκτρονικά μέσα κατά την παρ. 4 του άρθρου 119 ΚΠολΔ. Η ίδια δυνατότητα προβλέπεται και για την υποβολή των σχετικών εγγράφων που επικαλούνται με τις προτάσεις τους οι διάδικοι. Με το ΠΔ 150/2013 (ΦΕΚ Α' 234/1.11.2013) «Ηλεκτρονική κατάθεση προτάσεων και σχετικών εγγράφων (αποδεικτικών μέσων και διαδικαστικών εγγράφων) ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων», προβλέπονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία της ηλεκτρονικής κατάθεσης των προτάσεων και των σχετικών εγγράφων (αποδεικτικών μέσων και διαδικαστικών εγγράφων) (άρθρα 1 και 2) και ρυθμίζονται σχετικά θέματα (άρθρα 3-6).
- 7 **Κατάθεση προσθήκης-αντίκρουσης.** Η προσθήκη στις προτάσεις, με την οποία γίνονται οι αμοιβαίες αντικρούσεις κατατίθεται μέσα στις επόμενες δεκαπέντε ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας της παρ. 1 του άρθρου 237 ΚΠολΔ. Η προσθήκη στις προτάσεις που κατατέθηκε εκπρόθεσμα δεν λαμβάνεται υπόψη. Νέοι ισχυρισμοί με την προσθήκη μπορεί να προταθούν και νέα αποδεικτικά μέσα να προσκομισθούν μόνο για την αντίκρουση ισχυρισμών που περιέχονται στις προτάσεις της παρ. 1 του άρθρου 237 ΚΠολΔ (άρθρο 237 παρ. 2 ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015). Για την κατάθεση της προσθήκης εφαρμόζεται η παρ. 3 του άρθρου 237 ΚΠολΔ που προβλέπει την κατάθεση στον αρμόδιο υπάλληλο της γραμματείας και τη βεβαίωση αυτού με επισημείωση της χρονολογίας της κατάθεσης των (προτάσεων και των) αντικρούσεων. Αν ο γραμματέας παραλείψει να χρονολογήσει την πράξη καταθέσεως της προσθήκης, αυτό δεν συνεπάγεται απαραδέκτο και το δικαστήριο πρέπει να λάβει υπόψη τους ισχυρισμούς που περιέχονται στην προσθήκη (βλ. ΑΠ 278/1996 ΕλλΔνη 1996,1552). Κρίνεται σκόπιμο να επαναληφθεί και στο σημείο αυτό ότι κάθε διάδικος δικαιούται να λάβει ατελώς με δική του δαπάνη αντίγραφα των προτάσεων και των αντικρούσεων των αντιδίκων του και των εγγράφων που έχουν προσκομίσει. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί και από τον δικηγόρο που υπογράφει την αγωγή, την παρέμβαση ή τις προτάσεις, ή από τρίτο πρόσωπο εξουσιοδοτημένο από τον δικηγόρο αυτόν (άρθρο 237 παρ. 3 ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015). Η δυνατό-

τητα ηλεκτρονικής κατάθεσης των προτάσεων ισχύει και για την προσθήκη (άρθρο 237 παρ. 9 ΚΠολΔ. Βλ. και παραπάνω).

Προθεσμίες των άρθρων 237 παρ. 1 και 2 ΚΠολΔ. Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με την πρόσφατη τροποποίηση του άρθρου 147 ΚΠολΔ από το άρθρο εικοστό τέταρτο του Ν 4411/2016, το χρονικό διάστημα από 1 έως 31 Αυγούστου δεν υπολογίζεται για τις προθεσμίες, μεταξύ άλλων, του άρθρου 237 παρ. 1 και 2 ΚΠολΔ [Για τις περιόδους αναστολής των προθεσμιών βλ. *Ε. Μπαλογιάννη, Διαγράμματα Πολιτικής Δικονομίας Ο νέος ΚΠολΔ σε πίνακες. 3η έκδοση, σελ. 114*].

Ορισμός δικαστή, σύνθεσης και εισηγητή. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας της παρ. 2 του άρθρου 237 ΚΠολΔ κλείνει ο φάκελος της δικογραφίας. Ο δικαστής, και αν πρόκειται για υπόθεση αρμοδιότητας του πολυμελούς πρωτοδικείου, η σύνθεση του δικαστηρίου, για την εκδίκαση της υπόθεσης, ορίζεται με πράξη του προέδρου του τριμελούς συμβουλίου ή του αρμόδιου δικαστή μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από το κλείσιμο του φακέλου της δικογραφίας. Αν πρόκειται για υπόθεση αρμοδιότητας πολυμελούς πρωτοδικείου, ο πρόεδρος αυτού ορίζει τον εισηγητή (άρθρο 237 παρ. 4 εδαφ. α, β' ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο δεύτερο του Ν 4335/2015) [βλ. *Χ. Απαλαγάκη, ό.π., σελ. 24, Κ. Μακρίδου/Χ.Απαλαγάκη/Γ. Διαμαντόπουλο, σελ. 7*].

Ορισμός ημέρας και ώρας συζήτησης στο ακροατήριο. Συγχρόνως ορίζεται ημέρα και ώρα συζήτησης στο ακροατήριο σε χρόνο όχι μεγαλύτερο των τριάντα ημερών από την παρέλευση της παραπάνω δεκαπενθήμερης προθεσμίας [βλ. *Χ. Απαλαγάκη, ό.π., σελ. 24*]. Αν ο προβλεπόμενος από τον κανονισμό του δικαστηρίου αριθμός υποθέσεων που ανατίθεται σε κάθε δικαστή καλυφθεί, κατ' εξαίρεση ο ορισμός δικαστή και χρόνου συζήτησης της υπόθεσης γίνεται στον απολύτως αναγκαίο χρόνο, δηλαδή «κατά απόλυτη προτεραιότητα στην πρώτη δυνατή δικάσιμο» [Αιτιολογική Έκθεση, ό.π., Γ. Ειδικό μέρος - κατ' άρθρο, αριθ. 11] (άρθρο 237 παρ. 4 εδαφ. γ', δ' ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015).

Εγγραφή της υπόθεσης στο πινάκιο. Προβλέπεται ότι η εγγραφή της υπόθεσης στο οικείο πινάκιο, το οποίο μπορεί να τηρείται και ηλεκτρονικά, γίνεται με πρωτοβουλία του γραμματέα και ισχύει ως κλήτευση όλων των διαδίκων (άρθρο 237 παρ. 4 εδαφ. ε' ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015).

Γνωστοποίηση δικασίμου. Με πρωτοβουλία του γραμματέα μπορεί να γνωστοποιείται η δικάσιμο που ορίστηκε με αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου των διαδίκων (άρθρο 237 παρ. 4 εδαφ. στ' ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015).

Συζήτηση χωρίς την εξέταση μαρτύρων και χωρίς την παρουσία διαδίκων ή πληρεξουσίων δικηγόρων. Στο εδάφιο ζ' της παρ. 4 του άρθρου 237 ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015 προβλέπεται ότι κατά τη δικάσιμο αυτή δεν εξετάζονται μάρτυρες και η υπόθεση συζητείται και χωρίς την παρουσία των διαδίκων ή των πληρεξουσίων δικηγόρων τους. Καθώς επισημαίνεται στην Αιτιολογική Έκθεση [ό.π. αριθ. 11], η «τυπική» αυτή συζήτηση προβλέφθη-

κε προκειμένου να μην παραβιάζεται η συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της δημοσιότητας των συνεδριάσεων του δικαστηρίου, αλλά και για να παρασχεθεί η δυνατότητα ενέργειας ορισμένων διαδικαστικών πράξεων όπως η βίαιη διακοπή της δίκης (άρθρο 287 ΚΠολΔ), ο δικαστικός συμβιβασμός (άρθρο 293 ΚΠολΔ) και η παραίτηση από το δικαίωμα της αγωγής (άρθρο 296 ΚΠολΔ).

- 14 **Μη επιτρεπτό αναβολής.** Επισημαίνεται [βλ. *Απαλαγάκη Χ.*, ό.π., σελ. 25] ότι ενώ στην τυπική δικάσιμο του άρθρου 237 παρ. 4 ΚΠολΔ δεν παρέχεται στους διαδίκους το δικαίωμα να ασκήσουν αναβολή, το άρθρο 241 ΚΠολΔ διατηρείται σε ισχύ. Στο πλαίσιο των νέων ρυθμίσεων η διάταξη του άρθρου 241 ΚΠολΔ τυγχάνει εφαρμογής: **α)** ενώπιον των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων, κατά τη διεξαγωγή αποδείξεων κατά το άρθρο 237 παρ. 6 ΚΠολΔ, **β)** στον δεύτερο βαθμό, όπως και στο σύνολο των δικαστηρίων που εκδικάζουν τακτικά ή έκτακτα ένδικα μέσα, **γ)** στις ειδικές διαδικασίες (βλ. άρθρο 591 ΚΠολΔ) και **δ)** στην εκούσια δικαιοδοσία [*Απαλαγάκη Χ.*, ό.π., σελ. 25. Για την τροποποίηση που επήλθε στο εν λόγω άρθρο με τον Ν 4446/2016, βλ. παρακάτω, στον σχολιασμό του άρθρου 241 ΚΠολΔ]. Καθώς αναφέρεται στην Αιτιολογική Έκθεση του Ν 4335/2015, στη νέα διαδικασία του άρθρου 237 ΚΠολΔ έχουν εφαρμογή οι λόγοι αναβολής των άρθρων 265 ΚΠολΔ (αναβολή της συζήτησης σε περίπτωση πρόωρης αγωγής κατά κληρονόμου) και 266 ΚΠολΔ (αναβολή της συζήτησης λόγω προσπέκλισης), όπου εκδίδεται η σχετική μη οριστική απόφαση. Εφαρμόζονται επίσης και τα άρθρα 247 επ. ΚΠολΔ. Η μη εφαρμογή του άρθρου 241 ΚΠολΔ στην τυπική δικάσιμο του άρθρου 237 παρ. 4 ΚΠολΔ προκρίθηκε για λόγους επιτάχυνσης της δίκης και πάταξης παρελκυστικών τακτικών με όχημα την αίτηση για χορήγηση αναβολής. Στην Αιτιολογική Έκθεση σημειώνεται επίσης ότι εφόσον οι περιστάσεις δικαιολογούν την αναβολή της συζήτησης, οι διάδικοι μπορούν να αξιοποιήσουν τη δυνατότητα παράτασης της προθεσμίας κατά το άρθρο 148 ΚΠολΔ, η οποία μπορεί πλέον να δοθεί και αυτεπαγγέλτως από τον δικαστή.
- 15 **Έκδοση οριστικής απόφασης.** Το δικαστήριο συνεδριάζει με βάση τα στοιχεία του φακέλου της δικογραφίας. Μετά την «τυπική» συζήτηση της παρ. 4 του άρθρου 237 ΚΠολΔ εκδίδεται οριστική απόφαση με βάση τα στοιχεία του φακέλου της δικογραφίας (άρθρο 237 παρ. 5 ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015). Όπως χαρακτηριστικά επισημαίνεται [βλ. *Κ. Μακρίδου/Χ. Απαλαγάκη/Γ. Διαμαντόπουλο*, Πολιτική Δικονομία σελ. 7] «είναι προφανής η απόλυτη προτεραιότητα που ο Ν 4335/2015 προσδίδει στην έκδοση οριστικής απόφασης, που αποτελεί θεμελιώδη επιλογή του».
- 16 **Πότε επιτρέπεται η εξέταση μαρτύρων.** Όπως ήδη αναφέρθηκε παραπάνω, κατά τη δικάσιμο της παρ. 4 του παρόντος άρθρου δεν εξετάζονται μάρτυρες. Εξέταση μαρτύρων μπορεί να γίνει στο ακροατήριο μόνο αν από τη μελέτη του φακέλου της δικογραφίας κριθεί απολύτως αναγκαία (άρθρο 237 παρ. 6 εδαφ. α' ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015), δηλαδή αν το δικαστήριο δεν μπορεί να αποφασίσει επί της ουσίας της υπόθεσης και να σχηματίσει πλήρη δικανική πεποίθηση σχετικά.

Διάταξη προέδρου ή δικαστή για την επανάληψη της συζήτησης - Εξέταση μαρτύρων. Στην περίπτωση αυτή χωρεί εξέταση ενός μάρτυρα από κάθε πλευρά, από εκείνους που έδωσαν ένορκη βεβαίωση, ή σε περίπτωση ανυπαρξίας αυτών από τους προτεινόμενους από κάθε πλευρά. Εκδίδεται, ειδικότερα, απλή διάταξη του προέδρου αν πρόκειται για πολυμελές πρωτοδικείο ή του δικαστή της υπόθεσης αν πρόκειται για μονομελές πρωτοδικείο ή για ειρηνοδικείο, και διατάσσεται ταυτόχρονα η επανάληψη της συζήτησης στο ακροατήριο σε χρόνο όχι συντομότερο των δεκαπέντε ημερών, για την εξέταση των μαρτύρων ενώπιον του ήδη ορισμένου δικαστή, στον τόπο και στην ημέρα και ώρα που ορίζεται με τη διάταξη αυτή μέσα στο ίδιο δικαστικό έτος, εκτός αν αυτό είναι χρονικά αδύνατο [βλ. όμως για τα ερμηνευτικά ζητήματα, που μπορούν να δημιουργηθούν από τη ρύθμιση *Κ. Μακρίδου/Χ.Απαλαγάκη/Γ. Διαμαντόπουλο*, σελ. 8]. Η διάταξη αυτή καταχωρείται στο οικείο βιβλίο του δικαστηρίου το οποίο μπορεί να τηρείται και ηλεκτρονικά και η εν λόγω καταχώριση επέχει θέση κλήτευσης όλων διαδίκων. Η καταχώριση της διάταξης μπορεί να γνωστοποιείται με πρωτοβουλία του γραμματέα με αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου των διαδίκων. Ο δικαστής αποφασίζει για όλα τα σχετικά με την απόδειξη διαδικαστικά ζητήματα (άρθρο 237 παρ. 6 εδαφ. Β', γ', δ' ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015). Σημειώνεται ότι η ανωτέρω διάταξη συνιστά δικαστική διάταξη και όχι δικαστική απόφαση. Δεν αποτελεί πράξη αποδείξεων, αλλά περιλαμβάνει απλώς την ημερομηνία, τον τόπο και τον αριθμό των μαρτύρων που θα εξεταστούν (ένας για κάθε διάδικο μέρος από εκείνους που έδωσαν ένορκη βεβαίωση, ή σε περίπτωση ανυπαρξίας αυτών από τους προτεινόμενους από κάθε πλευρά) [*Χ. Απαλαγάκη*, ό.π., σελ. 27]. Επισημαίνεται ότι η δικάσιμος που ορίζεται με σκοπό την εξέταση των μαρτύρων στο πλαίσιο της σχετικής διάταξης του δικαστή δεν είναι νέα δικάσιμος, αλλά θεωρείται επανάληψη της τυπικής δικάσιμους του άρθρου 237 παρ. 4 ΚΠολΔ [*Απαλαγάκη Χ.*, ό.π., σελ. 27].

Μη επάρκεια του χρόνου εξέτασης των μαρτύρων. Αν ο χρόνος εξέτασης των μαρτύρων δεν επαρκεί επιτρέπεται μόνο διακοπή για άλλη ημέρα και ώρα ενώπιον του ίδιου δικαστή, με προφορική ανακοίνωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά και επέχει θέση κλήτευσης όλων των διαδίκων και εκείνων που δεν παρίστανται (άρθρο 237 παρ. 6 εδαφ. ε' ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/ 2015).

Πέρασ της επανάληψης της συζήτησης. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης των μαρτύρων θεωρείται συντελεσμένη και η επανάληψη της συζήτησης (άρθρο 237 παρ. 6 εδαφ. στ' ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015).

Διαγραφή υπόθεσης από τη χρέωση του δικαστή. Αν ο χρόνος εξέτασης των μαρτύρων οριστεί για οποιονδήποτε λόγο μέσα στο επόμενο δικαστικό έτος και η εξέταση των μαρτύρων ενώπιον του ίδιου δικαστή δεν είναι δυνατή, η υπόθεση διαγράφεται από τη χρέωση του συγκεκριμένου δικαστή και ορίζεται νέος για την εξέταση των μαρτύρων και την έκδοση της απόφασης. Στη θέση της διαγραφείσας υπόθεσης στον εισηγητή ή στο δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου ή του ειρηνοδικείου ανατίθε-

ται άλλη υπόθεση (άρθρο 237 παρ. 6 εδαφ. ζ, η' ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο του Ν 4335/2015).

- 21 **Επανάληψη της συζήτησης σύμφωνα με το άρθρο 254 ΚΠολΔ.** Καθώς επισημαίνεται στην Απτιολογική Έκθεση δεν αποκλείεται η επανάληψη της συζήτησης σύμφωνα με την γενική διάταξη του άρθρου 254 ΚΠολΔ, η οποία μπορεί να έχει και ως αντικείμενο τη διενέργεια αυτοψίας, πραγματογνωμοσύνης ή εξέτασης των διαδίκων και ενδεχομένως και την εξέταση μαρτύρων στο ακροατήριο. Καθώς αναφέρεται στην παρ. 1 εδαφ. δ' του άρθρου 254 ΚΠολΔ: «Στην περίπτωση των άρθρων 237 και 238 με την απόφαση για την επανάληψη της συζήτησης μπορεί επιπλέον, αν κρίνεται απολύτως αναγκαία η εξέταση μαρτύρων στο ακροατήριο, να διαταχθεί και η εξέταση ενός μάρτυρα από κάθε πλευρά κατά την επαναλαμβανόμενη συζήτηση».
- 22 **Κατάθεση προσθήκης για την αξιολόγηση της εξέτασης των μαρτύρων.** Στην παρ. 7 του άρθρου 237 ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015, προβλέπεται η δυνατότητα των διαδίκων με προσθήκη που κατατίθενται μέσα σε οκτώ εργάσιμες ημέρες από την εξέταση των μαρτύρων να προβούν σε αξιολόγηση των αποδείξεων αυτών.
- 23 **Μη επιτρεπτό νέων ισχυρισμών, νέων αποδεικτικών μέσων και κατάθεσης νέων προτάσεων ή προσθήκης.** Στην ίδια παράγραφο προβλέπεται ρητά ότι νέοι ισχυρισμοί και νέα αποδεικτικά μέσα δεν λαμβάνονται υπόψη και δεν κατατίθενται νέες προτάσεις ή προσθήκη.
- 24 **Ανάληψη σχετικών εγγράφων.** Μετά την περάτωση της δίκης οι διάδικοι οφείλουν να αναλάβουν όλα τα σχετικά έγγραφα τους. Ο γραμματέας βεβαιώνει στις προτάσεις κάθε διάδικοι ότι ανέλαβε τα έγγραφά του. Προβλέπεται η δυνατότητα ο πρόεδρος του δικαστηρίου να επιτρέψει στον διάδικο την ανάληψη ορισμένου εγγράφου και πριν από την περάτωση της δίκης αν υπάρχει σπουδαίος λόγος. Αν το εν λόγω έγγραφο είναι αναγκαίο, η ανάληψη επιτρέπεται μόνο αφού κατατεθεί επικυρωμένο αντίγραφο. Οι προτάσεις παραμένουν στο αρχείο του δικαστηρίου (άρθρο 237 παρ. 8 ΚΠολΔ).
- 25 **Δυνατότητα τηλεοπτικής συνεδρίασης.** Στις παρ. 10 και 11 του άρθρου 237 ΚΠολΔ όπως διαμορφώνονται μετά την τροποποίηση του εν λόγω άρθρου με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015 προβλέπεται: α) η δυνατότητα του δικαστηρίου να αποφασίσει, ύστερα από αίτηση των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως, να παρίστανται οι διάδικοι και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους κατά τη διάρκεια της συζήτησης σε άλλο τόπο και να ενεργούν εκεί διαδικαστικές πράξεις. Η συζήτηση αυτή μεταδίδεται ταυτόχρονα με ήχο και εικόνα στην αίθουσα συνεδρίασης του δικαστηρίου και τον τόπο όπου παρίστανται οι διάδικοι και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους (παρ. 10), και β) η δυνατότητα του δικαστηρίου να αποφασίσει, ύστερα από αίτηση των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως την εξέταση μαρτύρων, πραγματογνωμόνων και διαδίκων χωρίς αυτοί να παρίστανται στην αίθουσα συνεδρίασής του. Σημειώνεται ότι η σχετική απόφαση του δικαστηρίου δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα. Η εξέταση μεταδίδεται ταυτόχρονα με ήχο και εικόνα στην αίθουσα συνεδρίασης του δικαστηρίου και στον τόπο εξέτασης των μαρτύρων, πραγματογνωμόνων και διαδίκων. Η εξέταση αυτή, η οποία θεωρεί-

ται ότι διεξάγεται ενώπιον του δικαστηρίου, έχει την ίδια αποδεικτική ισχύ με την εξέταση στο δικαστήριο (παρ. 11). Των νέων αυτών διατάξεων που βασίζονται στη χρήση εξελιγμένων μέσων τεχνολογίας έχει προηγηθεί η έκδοση του ΠΔ 142/2013 για την εφαρμογή της τηλεοπτικής συνεδρίασης σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΠολΔ, στο οποίο ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα όπως οι προϋποθέσεις της τηλεοπτικής συνεδρίασης, η διεξαγωγή της σχετικής συζήτησης κ.λπ.

Έναρξη ισχύος. Σύμφωνα με τη γενική διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 1 άρθρου ενάτου παρ. 4 του Ν 4335/2015, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά σε επιμέρους διατάξεις, η ισχύς του εν λόγω νόμου αρχίζει από 1.1.2016. Ειδικά για τα άρθρα 237 και 238 ΚΠολΔ, η παρ. 1 του ίδιου άρθρου προβλέπει επί λέξει ότι: «Οι διατάξεις των άρθρων 237 και 238 εφαρμόζονται για τις κατατιθέμενες μετά την 1.1.2016 αγωγές».

Άρθρο 238

Παρεμβάσεις, προσεπικήσεις, ανακοινώσεις και ανταγωγές

1. Παρεμβάσεις, προσεπικήσεις, ανακοινώσεις και ανταγωγές στην περίπτωση του άρθρου 237 κατατίθενται και επιδίδονται σε όλους τους διαδίκους μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κατάθεση της αγωγής. Παρεμβάσεις μετά από προσεπικήση ή ανακοίνωση κατατίθενται και επιδίδονται σε όλους τους διαδίκους, μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από την κατάθεση της αγωγής. Οι παραπάνω προθεσμίες παρατείνονται κατά τριάντα (30) ημέρες για όλους τους διάδικους αν ο αρχικός εναγόμενος ή κάποιος από τους ομοδίκους του διαμένει στο εξωτερικό ή είναι άγνωστος διαμονής. Η κατάθεση των προτάσεων και της προσθήκης σε αυτές, γίνεται και στην τελευταία περίπτωση μέσα στις προθεσμίες των παρ. 1 και 2 του άρθρου 237.

2. Μέσα στην προθεσμία της κατάθεσης των προτάσεων προσκομίζονται και όλα τα επικαλούμενα με αυτές αποδεικτικά μέσα και διαδικαστικά έγγραφα.

(Όπως το άρθρο, που είχε τεθεί με το άρθρο 24 του Ν 3994/2011, αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015 -ΦΕΚ Α' 87/23.7.2015. Έναρξη ισχύος 1.1.2016 -άρθρο 1 άρθρο ένατο παρ. 4 Ν 4335/2015, βλ. όμως και ακόλουθη σημείωση.)

Σημ.: Σύμφωνα με το άρθρο 1 άρθρο ένατο παρ. 1 του Ν 4335/2015 (ΦΕΚ Α' 87/23.7.2015): «Οι διατάξεις των άρθρων 237 και 238 εφαρμόζονται για τις κατατιθέμενες μετά την 1.1.2016 αγωγές».

Βιβλιογραφία-Αρθρογραφία: – *Απαλαγάκη Χ.:* Συστηματική παρουσίαση των βασικών τροποποιήσεων του ΚΠολΔ, 2017. – *Κουτσαυέλμος Κ.:* Πολιτική Δικονομία - Μετά τον νέο Ν 4335/2015, 2016. – *Μακρίδου Κ.:* Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις του

ΣχΝΚΠολΔ (2014) ως προς την τακτική διαδικασία - συζήτηση στο ακροατήριο, ΕΠολΔ 2014, 187 επ. – *Μακρίδου Κ./Απαλαγάκη Χ./Διαμαντόπουλος Γ.*: Πολιτική Δικονομία (Θεωρία/Νομολογία/Υποδείγματα), 2016. – *Μαργαρίτης Μ./Μαργαρίτη Α.*: Ερμηνεία Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας - Ερμηνευτικό συμπλήρωμα [μετά τον ν. 4335/2015], 2015. – *Μπαλογιάννη Ε.*: Διαγράμματα Πολιτικής Δικονομίας Ο νέος ΚΠολΔ σε πίνακες. 3η έκδοση, 2016. – *Νίκας Ν.*: Εγχειρίδιο Πολιτικής Δικονομίας, Β' έκδοση, 2016. – *Παρδάλα Ο. σε Απαλαγάκη Χ.*: Εφαρμογές Πολιτικής Δικονομίας, 2η έκδ., 2017. – *Τριανταφυλλίδης Χρ.*: Η άσκηση και συζήτηση της αγωγής κατά την τακτική διαδικασία με βάση το νέο ΚΠολΔ, ΕφΑΔ 2015, 973 επ.

Σχετικές διατάξεις: 79 - 93, 237, 268 ΚΠολΔ, άρθρο δεύτερο Ν 4335/2015

- 1 **Τροποποίηση του άρθρου 238 ΚΠολΔ.** Με την πρόσφατη τροποποίηση του ΚΠολΔ από τον Ν 4335/2015 το άρθρο 238 ΚΠολΔ δεν αναφέρεται πλέον στην κατάθεση προτάσεων και προσθήκης στο μονομελές πρωτοδικείο και το ερηνοδικείο, αφού όλα αυτά τα ζητήματα αντιμετωπίζονται (για την τακτική διαδικασία) στο άρθρο 237 ΚΠολΔ, αλλά αφορά στις προθεσμίες κατάθεσης των παρεμβάσεων, προσεπικήσεων, ανακοινώσεων και ανταγωγών ενώπιον των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων στην τακτική διαδικασία και επίδοσης αυτών σε όλους τους διαδίκους, καθώς και προσκομιδής όλων των επικαλούμενων με αυτές αποδεικτικών μέσων και διαδικαστικών εγγράφων. Σκοπός της νέας διάταξης είναι η αποτροπή της παρέλκυσης της δίκης [Χ. Απαλαγάκη, Συστηματική παρουσίαση των βασικών τροποποιήσεων του ΚΠολΔ, 2017, σελ. 32, *Κουτσουλέλος Κ.*: Πολιτική Δικονομία - Μετά τον νέο Ν 4335/2015, σελ. 30].
- 2 **Προθεσμία κατάθεσης.** Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 238 ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015, οι παρεμβάσεις, προσεπικήσεις, ανακοινώσεις και ανταγωγές ενώπιον των πρωτοβαθμίων δικαστηρίων (άρθρο 237 ΚΠολΔ) κατατίθενται και επιδίδονται σε όλους τους διαδίκους μέσα σε εξήντα ημέρες από την κατάθεση της αγωγής. Οι παρεμβάσεις μετά από προσεπίκληση ή ανακοίνωση κατατίθενται και επιδίδονται σε όλους τους διαδίκους μέσα σε ενενήντα ημέρες από την κατάθεση της αγωγής. Προβλέπεται επίσης δυνατότητα παράτασης των προθεσμιών αυτών κατά τριάντα ημέρες για όλους τους διαδίκους αν ο αρχικός εναγόμενος ή κάποιος από τους ομοδίκους του διαμένει στο εξωτερικό ή είναι άγνωστος διαμονής. Η κατάθεση των προτάσεων και της προσθήκης σε αυτές γίνεται στην περίπτωση αυτή μέσα στις προθεσμίες των παρ. 1 και 2 του άρθρου 237 ΚΠολΔ [βλ. στο σχολιασμό του άρθρου 237 ΚΠολΔ]. Μέσα στην προθεσμία κατάθεσης των προτάσεων προσκομίζονται και όλα τα επικαλούμενα με αυτές αποδεικτικά μέσα και διαδικαστικά έγγραφα (άρθρο 238 παρ. 2 ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015). Θα πρέπει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με την πρόσφατη τροποποίηση του άρθρου 147 ΚΠολΔ από το άρθρο εικοστό τέταρτο του Ν 4411/2016, το χρονικό διάστημα από 1 έως 31 Αυγούστου δεν υπολογίζεται για τις προθεσμίες, μεταξύ άλλων, του άρθρου 238 παρ. 1 ΚΠολΔ [Για τις περιόδους αναστολής των προθεσμιών βλ. Ε. Μπαλογιάννη, Διαγράμματα Πολιτικής Δικονομίας Ο νέος ΚΠολΔ σε πίνακες. 3η έκδοση, σελ. 114].

Έγγραφο κατάθεση και στο Ειρηνοδικείο. Σημειώνεται ότι η διάταξη του άρθρου 231 ΚΠολΔ, που προέβλεπε την προφορική άσκηση παρέμβασης στο Ειρηνοδικείο, καταργήθηκε από το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 1 του Ν 4335/2015 [βλ. *Απαλαγάκη Χ.*, ό.π., σελ. 33, βλ. και στην ερμηνεία του άρθρου 231 ΚΠολΔ].

Έναρξη ισχύος. Σύμφωνα με τη γενική διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 1 άρθρου ενάτου του Ν 4335/2015, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά σε επιμέρους διατάξεις, η ισχύς του εν λόγω νόμου αρχίζει από 1.1.2016. Ειδικά για τα άρθρα 237 και 238 ΚΠολΔ, η παρ. 1 του ίδιου άρθρου προβλέπει επί λέξει ότι: «Οι διατάξεις των άρθρων 237 και 238 εφαρμόζονται για τις κατατιθέμενες μετά την 1.1.2016 αγωγές».

Άρθρο 239

[Καθυστερημένη κατάθεση προτάσεων. Συνέπειες]

Καταργήθηκε με το άρθρο 8 παρ. 1 του Ν 2915/2001. Ισχύει από 1.1.2002 - άρθρο 15 Ν 2943/2001.

Βιβλιογραφία-Αρθρογραφία: – *Κλαμαρής Ν.:* Κλήση προς συζήτηση με αυτοτελές αίτημα, ή με αυτοτελή σκοπό, την ανάκληση μη οριστικής απόφασης, ΝοΒ 2005,1025 επ. – *Μακρίδου Κ.:* Η τακτική διαδικασία στην πρωτοβάθμια δίκη μετά το Ν 2915/2001, Αρμ 2001,1441 επ. – *Μπέης Κ.:* Η κατάθεση των προτάσεων επί της έδρας και αι συνέπειά της, Δ 1974,423 επ. – *Ο ίδιος:* Η κατάθεση των προτάσεων των διαδίκων και των αποδεικτικών εγγράφων μετά το Ν 1649/1986, Δ 1986,747 επ. – *Ορφανουδάκης Σ.:* Η πρακτική των αναβολών και η παρέλκυση των δικών, Δ 1978,794 επ. – *Πολυζωγόπουλος Κ.:* Οι περί αναβολής της συζητήσεως διατάξεις του ΚΠολΔ, Νομικές μελέτες Ι, 1996,235 επ. – *Σαμαρτζής Β.:* Ζητήματα από τα νέα άρθρα 237 και 239 ΚΠολΔ, ΑρχΝ 1984,737 επ.

Άρθρο 240

Προσαγωγή προτάσεων προηγούμενων συζητήσεων

Για την επαναφορά ισχυρισμών που υποβλήθηκαν σε προηγούμενη συζήτηση στο ίδιο ή ανώτερο δικαστήριο αρκεί η επανυποβολή τους με σύντομη περίληψη και αναφορά στις σελίδες των προτάσεων της προηγούμενης συζητήσεως που τους περιέχουν· οι προτάσεις της προηγούμενης συζητήσεως προσκομίζονται απαραίτητως σε επικυρωμένο αντίγραφο.

Βιβλιογραφία-Άρθρογραφία: – *Κουτουρίσης Κ.*: Δικονομικά τινά θέματα, Δ 1985,326 επ. – *Μακρίδου Κ.*: Η κατ' άρθρο 240 ΚΠολΔ επαναφορά προτάσεων προηγούμενων συζητήσεων, Αρμ 2001,1013 επ. – *Μπέης Κ.*: Η τελεολογική οριοθέτηση του άρθρου 240 ΠολΔ, Δ 2005,33 επ. – *Ο ίδιος*: Η κατάθεση των προτάσεων των διαδίκων και των αποδεικτικών εγγράφων μετά τον Ν 1649/1986, Δ 1986,747 επ.

- 1 **Σκοπός ρύθμισης.** Σκοπός της διάταξης είναι η αποφυγή της καταπονήσεως των δικαστών, οι οποίοι σε διαφορετική περίπτωση θα υποχρεούνταν να αναζητούν τους ισχυρισμούς των διαδίκων σε δεκάδες ή εκατοντάδες σελίδες προηγούμενων συζητήσεων (βλ. ΣχΠολΔ ΙΙ, 182, 378· ΙΧ 113-114).
- 2 **Επαναφορά ισχυρισμών προηγούμενης συζήτησης.** Το άρθρο 240 ΚΠολΔ προβλέπει ότι για την επαναφορά ισχυρισμών που υποβλήθηκαν σε προηγούμενη συζήτηση στο ίδιο ή ανώτερο δικαστήριο αρκεί η επανυποβολή τους με σύντομη περίληψη και αναφορά σε συγκεκριμένο μέρος των προτάσεων της προηγούμενης συζήτησης που τους περιέχουν. Στην περίπτωση αυτή ο διάδικος πρέπει να προσκομίζει απαραίτητα τις προτάσεις της προηγούμενης συζήτησης [ΑΠ 446/2011 ΝΟΜΟΣ].
- 3 **Έκταση ρύθμισης.** Η διάταξη καλύπτει τους λεγόμενους αυτοτελείς πραγματικούς ισχυρισμούς (ενστάσεις, αντενστάσεις) που υποβάλλονται στο δικαστήριο με τις προτάσεις, όχι τους αγωγικούς ισχυρισμούς (ΑΠ 729/2006 ΝΟΜΟΣ· ΑΠ 1417/2000 ΝΟΜΟΣ· ΑΠ 433/1998 ΕλλΔνη 1998,1316), ούτε την άρνηση της αγωγής, ανταγωγής, ενστάσεως κ.λπ. Ωστόσο, η διάταξη του άρθρου 240 ΚΠολΔ εφαρμόζεται και ως προς τα αποδεικτικά μέσα (ΑΠ Ολ 23/2008 ΝΟΜΟΣ· ΑΠ Ολ 9/2000· ΑΠ 1563/2003 ΝΟΜΟΣ· για την παλαιότερη άποψη που έχει εγκαταλειφθεί βλ. ΑΠ 264/1989 ΕλλΔνη 1990,526). Έτσι, η επίκληση αποδεικτικού μέσου μπορεί να γίνει είτε με τις προτάσεις της συζήτησης, είτε με αναφορά των προτάσεων σε συγκεκριμένο μέρος προτάσεων που υποβλήθηκαν σε προηγούμενη συζήτηση, όπου γίνεται σαφής και ορισμένη επίκληση του εν λόγω αποδεικτικού μέσου (ΑΠ Ολ 23/2008 ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 121/2011 ΝΟΜΟΣ = ΧρΙΔ 2011,670, ΑΠ 296/2011 ΝΟΜΟΣ). Δεν συνιστά νόμιμη κατ' άρθρον 240 ΚΠολΔ και παραδεκτή προβολή του ισχυρισμού και νόμιμη επίκληση του αποδεικτικού μέσου ενώπιον του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου, προς άμεση ή έμμεση απόδειξη, η γενική με τις προτάσεις αναφορά σε όλα τα αποδεικτικά μέσα που ο διάδικος είχε επικαλεσθεί και προσκομίσει σε πρώτο βαθμό. Για το παραδεκτό επιβάλλεται παραπομπή σε συγκεκριμένα χωρία, των επανυποβαλλομένων πρωτοδίκων προτάσεων, στα οποία περιέχεται σαφής και ορισμένη επίκληση του εγγράφου ή με ενσωμάτωση των προτάσεων προηγούμενων συζητήσεων, στις οποίες γίνεται επίκληση των αποδεικτικών μέσων, στις προτάσεις της δευτεροβάθμιας δίκης [ΑΠ Ολ 23/2008, ΑΠ 368/2012 ΧρΙΔ 2012,608]. Κατά συνέπεια, δεν είναι νόμιμη η προσκόμιση στη μετ' αναβολή συζήτηση ή στη συζήτηση ενώπιον του εφετείου και η επίκληση ένορκης βεβαιώσεως, όταν στις προτάσεις ενώπιον του εφετείου περιέχεται μόνο γενική αναφορά σε όλα τα έγγραφα τα οποία ο διάδικος είχε προσκομίσει με επίκληση πρωτοδίκως, χωρίς αναφορά στις ένορκες βεβαιώσεις με παραπομπή σε συγκεκριμένα μέρη των επανυποβαλλομένων πρωτοδίκων προτάσεων, όπου περιέχεται σαφής και ορισμένη επίκλησή τους (ΑΠ 96/2008 ΝΟΜΟΣ, βλ. ΑΠ 746/2007 ΕΠολΔ 1,328 με παρατηρήσεις Κ.

Καλαβρού). Ούτε θεωρείται νόμιμη επαναφορά η αντιγραφή των προηγούμενων προτάσεων (ΑΠ Ολ 23/2008, ό.π.: ΑΠ 10/2008 ΝΟΜΟΣ) ή η συρραφή και ενσωμάτωση ολόκληρου του κειμένου των προτάσεων προηγούμενης συζήτησης με συνολική αναφορά σε αυτές, χωρίς ειδικότερη μνεία των ισχυρισμών που αναφέρονται, όπως όταν ο διάδικος αναφέρει γενικά «επειδή προσάγουμε και επικαλούμαστε όλα τα πρωτοδικώς προσαγόμενα και επικαλούμενα έγγραφα» (ΑΠ Ολ 23/2008, ό.π., ΑΠ 824/2010 ΝοΒ 2010,2481, ΑΠ 476/2011 ΝΟΜΟΣ). Κρίθηκε ότι δεν πρόκειται για ενσωμάτωση, όταν στο κείμενο της δευτεροβάθμιας δίκης περιέχονται, έστω και αυτούσιες, οι προτάσεις προηγούμενης συζήτησης, καλυπτόμενες από την υπογραφή του πληρεξουσίου δικηγόρου στις προτάσεις της δευτεροβάθμιας δίκης, διότι με τον τρόπο αυτό οι προηγούμενες προτάσεις και οι τελευταίες κατέστησαν ενιαίες [ΑΠ 476/2011 ΝΟΜΟΣ].

Έννοια συζήτησης. Μετά την κατάργηση των περισσότερων συζητήσεων της αγωγής με το Ν 2915/2001 που κατήργησε το άρθρο 279 ΚΠολΔ, ως συζήτηση στην προκείμενη διάταξη νοείται η μετ' αναβολή συζήτηση ή η συνεδρίαση που λαμβάνει χώρα αφού εκδόθηκε μη οριστική απόφαση που κήρυξε απαράδεκτη τη συζήτηση ή η συζήτηση του τακτικού ενδίκου μέσου (έφεσης ή ανακοπής ερημοδικίας) ή η επαναλαμβανόμενη συζήτηση κατ' άρθρο 254 ΚΠολΔ ή η συζήτηση στο δικαστήριο της παραπομπής λόγω αναρμοδιότητας (άρθρο 46 ΚΠολΔ). Ισχυρισμοί που είχαν προταθεί με τις προτάσεις στο αρμόδιο δικαστήριο νομίμως προβάλλονται με τις προτάσεις στο αρμόδιο δικαστήριο και αν ακόμη στις τελευταίες έχουν ενσωματωθεί (συρραφθεί) οι πρώτες, που τους περιέχουν και οι οποίες θεωρούνται ως μέρος των προτάσεων στο αρμόδιο δικαστήριο. Η αυτή λύση προσήκει και όταν το δευτεροβάθμιο δικαστήριο εξαφανίζει την πρωτόδικη απόφαση με την οποία εσφαλμένα είχε κηρυχθεί αναρμόδιο το δικαστήριο και είχε παραπέμψει την υπόθεση στο αρμόδιο δικαστήριο και μετά το δευτεροβάθμιο δικαστήριο κρατεί την υπόθεση και τη δικάζει κατ' ουσίαν [ΑΠ 83/2015 ΕφΑΔ 2015,643].

Στοιχειοθέτηση λόγων αναίρεσης. Εφόσον ο διάδικος επανέφερε νόμιμα, κατά τα ανωτέρω, αυτοτελή πραγματικό ισχυρισμό του και το δικαστήριο δεν τον έλαβε υπόψη, στοιχειοθετείται ο αναίρετικός λόγος υπ' αρ. 8 του άρθρου 559 ΚΠολΔ όταν πρόκειται για λήψη υπόψη ουσιώδους πραγματικού ισχυρισμού, ενώ όταν πρόκειται για αποδεικτικό μέσο, του αρ. 11 γ' του άρθρου 559 ΚΠολΔ (βλ. ΑΠ Ολ 9/2000· ΑΠ 10/2008 ΝΟΜΟΣ).

4

5

Άρθρο 241

Αναβολή για σπουδαίο λόγο. Παρέχεται μόνο μία φορά

1. Ύστερα από αίτηση του διαδίκου και αν ακόμη δεν κατατέθηκαν προτάσεις ή αυτές κατατέθηκαν εκπρόθεσμα, μπορεί να αναβληθεί η συζήτηση της υπόθεσης μόνο μία φορά, ανά βαθμό δικαιοδοσίας, σε μεταγενέστερη

δικάσιμο, εφόσον υπάρχει σπουδαίος κατά την κρίση του δικαστηρίου λόγος, με απλή σημείωση στο πινάκιο. Σε περίπτωση αποχής των δικηγόρων, οι υποθέσεις αναβάλλονται υποχρεωτικά σε δικάσιμο που ανακοινώνει το δικαστήριο εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενενήντα (90) ημερών ή σε άλλη εμβόλιμη δικάσιμο. (Όπως το εδ. β' προστέθηκε με το άρθρο 8 παρ. 2 του Ν 4055/2012. Έναρξη ισχύος 16.9.2012-άρθρο 110 παρ. 21 του Ν 4055/2012 σε συνδυασμό με το άρθρο 1α' του Ν 4077/2012.)

2. Το δικαστήριο μπορεί να επιδικάσει, με απόφαση που καταχωρίζεται στα πρακτικά, δικαστική δαπάνη σε βάρος εκείνου που ζήτησε την αναβολή, με αίτηση του αντιδίκου του, 70 έως 400 ευρώ. (Όπως η παρ. 2 αντικαταστάθηκε από το άρθρο 7 παρ. 3 του Ν 3043/2002.)

3. Για την υποβολή αιτήματος αναβολής ο διάδικος καταβάλλει παράβολο υπέρ του Ταμείου Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτιρίων (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.) ως εξής:

- α) είκοσι (20) ευρώ ενώπιον Ειρηνοδικείου και Μονομελούς Πρωτοδικείου,
- β) τριάντα (30) ευρώ ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου,
- γ) σαράντα (40) ευρώ ενώπιον του Εφετείου.

Σε κοινό αίτημα αναβολής περισσότερων διαδίκων, καταβάλλεται ένα παράβολο το οποίο επιμερίζεται ισομερώς. Δεν υπέχουν υποχρέωση καταβολής παραβόλου το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) και οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.). Δεν καταβάλλεται παράβολο σε περίπτωση αποχής δικηγόρων. Το παράβολο επιστρέφεται αν το αίτημα της αναβολής απορριφθεί από το δικαστήριο (Όπως η παρ. 3 προστέθηκε με το άρθρο 35 παρ. 1 του Ν 4446/2016, ΦΕΚ Α' 240/22.12.2016 -έναρξη ισχύος: ένας μήνας μετά τη δημοσίευση, άρθρο 45 Ν 4446/2016- και αντικαταστάθηκε από το άρθρο 40 παρ. 3 του Ν 4465/2017, ΦΕΚ Α' 47/4.4.2017 -για την έναρξη ισχύος βλ. και αμέσως παρακάτω σημείωση.)

Σημ. Σύμφωνα με το άρθρο 44 του Ν 4446/2016 (ΦΕΚ Α' 240/22.12.2016), όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 40 παρ. 5 του Ν 4465/2017 (ΦΕΚ Α' 47/4.4.2017): «Μεταβατικές διατάξεις. Τα δικαστικά τέλη, τα παράβολα και τα άλλα καταβλητέα κατά τις διατάξεις του παρόντος Μέρους ποσά, όπως διαμορφώνονται σύμφωνα με το τελευταίο, καταβάλλονται για τα ένδικα βοηθήματα, τις αιτήσεις και τα άλλα δικόγραφα που κατατίθενται μετά την έναρξη ισχύος του, εκτός αν σε ειδικότερες διατάξεις του ορίζεται διαφορετικά». Σύμφωνα με το άρθρο 40 παρ. 6 του Ν 4465/2017: «Η υποχρέωση καταβολής παραβόλου επί αιτήματος αναβολής καταλαμβάνει και τις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του Ν 4446/2016 (Α' 240) υποθέσεις».

Βιβλιογραφία-Αρθρογραφία: – Μακρίδου Κ.: Η τακτική διαδικασία στην πρωτοβάθμια δίκη μετά το Ν 2915/2001, Αρμ 2001,1441 επ. – Μούσας Ν.: Οι υποβληθείσες προτάσεις των διαδίκων μετά την αναβολή της υποθέσεως στο Πολυμελές

Πρωτοδικείο, Δ 2003,446 επ. – Πολυζωγόπουλος Κ.: Οι περί αναβολής της συζήτησεως διατάξεις του ΚΠολΔ, Νομικές μελέτες Ι, 1996,235 επ. – Ο ίδιος: Προβλήματα πολλαπλότητας δικών, Δ 1997,139 επ.

Σχετικές διατάξεις: 67, 171, 226, 237 παρ. 4, 243 ΚΠολΔ

Χορήγηση μίας μόνο αναβολής. Με το Ν 2915/2001 καταργήθηκε το άρθρο 239 ΚΠολΔ, που προέβλεπε τη δυνατότητα αναβολής λόγω εκπρόθεσμης ή λόγω μη κατάθεσης προτάσεων. Η διάταξη του άρθρου 241 ΚΠολΔ προβλέπει πλέον ενιαία τη δυνατότητα χορήγησης μίας μόνο αναβολής της συζήτησης, ανά βαθμό δικαιοδοσίας. Για λόγους ισότητας, ωστόσο, το δικαίωμα αναβολής θα έπρεπε να δίδεται από μία φορά σε κάθε διάδικο μέρος (άρθρα 4 Συντ., 6 παρ. 1 ΕΣΔΑ, 110 ΚΠολΔ), πρακτική που δεν ακολουθείται από τα δικαστήρια (βλ. Μακρίδου, Αρμ 2001,1452). Αντίθετα, στην πράξη συνήθίζεται να δίδεται και πέραν της μίας αναβολή, στην περίπτωση ματαίωσης της συζήτησης (άρθρο 260 ΚΠολΔ) και επαναφοράς της με κλήση ενός διαδίκου. Η πρακτική αυτή είναι εσφαλμένη για δύο λόγους: α) επιτρέπει τη δυνατότητα να χορηγείται στην ουσία άπειρος αριθμός αναβολών με την τεχνική της μεταίωσης με συμφωνία των διαδίκων, κάτι που ο νόμος δεν το επιτρέπει αφού πέραν του περιορισμού του άρθρου 241 ΚΠολΔ, η κρίση του δικαστηρίου για το αν συντρέχει ή όχι λόγος αναβολής ανήκει στην κυριαρχική του εξουσία (βλ. Εφαθ 358/2002 ΕλλΔνη 2002,779· πρβλ. Κεραμέα, Αστικό Δικονομικό Δίκαιο. Γενικό μέρος, 1986 164: ανεπίτρεπτη αναβολή με συμφωνία των διαδίκων) η οποία δεν υπόκειται ούτε σε αναιρετικό έλεγχο [βλ. ΑΠ 1293/1993 ΕλλΔνη 1995,138. Υφίσταται, ωστόσο, λόγος επείσεως όταν το δικαστήριο απορρίπτει αίτημα αναβολής ενώ υπήρχε σπουδαίος λόγος και ταυτόχρονα αποδεικνύεται η δικονομική βλάβη του εκκαλούντος· βλ. *Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα (Μακρίδου)*, ΚΠολΔ Ι (2000), άρθρο 241, αρ. 3], β) και μετά τη μεταίωση το ουσιαστικό δικόγραφο το οποίο υποβάλλεται προς εκδίκαση είναι η αγωγή και όχι η κλήση, ώστε να δικαιολογείται αναβολή επί της κλήσης. Το δικόγραφο της κλήσης είναι απλά ο τυπικός δικονομικός τρόπος, με τον οποίο επαναφέρεται η συζήτηση της αγωγής.

Απαγόρευση χορήγησης αναβολής στην τακτική διαδικασία. Σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 237, δεν επιτρέπεται να χορηγηθεί αναβολή κατ' άρθρον 241 ΚΠολΔ στις υποθέσεις που δικάζονται κατά την τακτική διαδικασία [βλ. ερμηνεία υπό το άρθρο 237 ΚΠολΔ].

Απόφαση - Σημείωση στο πινάκιο. Σχετικά με την αναβολή γίνεται απλή σημείωση στο πινάκιο για ορισμένη δικάσιμο. Η αναγραφή της υπόθεσης στο πινάκιο ισχύει ως κλήτευση όλων των διαδίκων και επομένως δεν απαιτείται κλήση του διαδίκου για εμφάνιση στην μετ' αναβολή δικάσιμο (άρθρο 226 παρ. 4 ΚΠολΔ, βλ. στην ερμηνεία του εν λόγω άρθρου). Αν η υπόθεση αναβληθεί με απόφαση του δικαστηρίου σε μεταγενέστερη δικάσιμο, μπορεί το δικαστήριο αυτό, ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου, εκτιμώντας τους προβαλλόμενους λόγους, να ανακαλέσει την παραπάνω περί αναβολής μη οριστική απόφασή του και να ορίσει νέα συντομότερη δικάσιμο, συντέμνοντας, εφόσον κρίνει αναγκαίο, και την οριζόμενη για την κλήτευση των αντιδίκων

1

2

3

προθεσμία [ΑΠ 487/2009 Δ 2009,642 = ΝοΒ 2009,1148]. Η απόφαση του δικαστηρίου σχετικά με την αναβολή δεν υπόκειται σε ανααιρετικό έλεγχο [ΑΠ 1394/2010 ΝΟΜΟΣ].

- 4 **Έννοια σπουδαίου λόγου.** Σπουδαίο λόγο κατά την προκείμενη διάταξη αποτελεί: α) η αποχή των δικηγόρων (ΣτΕ 640/1993 ΔιΔικ 1994,75) ή των γραμματέων της έδρας, β) η εκπρόθεσμη σύνταξη του πρακτικού σε δίκη διαζυγίου (βλ. ΜΠρΘεσ 512/1989 Δ 1990,394), γ) η ανάγκη γνωστοποίησης στον εισαγγελέα εκκρεμούς γαμικής διαφοράς κατ' άρθρο 604 παρ. 2 ΚΠολΔ [βλ. *Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα (Μακρίδου)*, ΚΠολΔ Ι (2000), άρθρο 241, αρ. 3]. Αντίθετα, δεν αποτελεί σπουδαίο λόγο ο ισχυρισμός του διαδίκου ότι ο δικηγόρος του απουσιάζει με άδεια και έχει το φάκελο της υπόθεσης στα χέρια του ή ο προσδιορισμός από το δίδικο της ίδιας υποθέσεως σε μεταγενέστερη δικάσιμο (άρθρο 230 παρ. 2 ΚΠολΔ), αφού τότε δεν θεμελιώνεται εκκρεμοδικία και το δικαστήριο συζητεί απλά την υπόθεση στην προγενέστερη δικάσιμο (ΕφΘεσ 1931/1983 Αρμ 1984,42, 43).
- 5 **Αποχή δικηγόρων.** Με το άρθρο 8 παρ. 2 του Ν 4055/2012 προστέθηκε στην παρ. 1 του άρθρου 241 το εδαφ. β', το οποίο προβλέπει ότι αν πρόκειται για αποχή των δικηγόρων, οι υποθέσεις αναβάλλονται υποχρεωτικά σε δικάσιμο που ανακοινώνει το δικαστήριο εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενενήντα ημερών ή σε άλλη εμβόλιμη δικάσιμο. Σημειώνεται ωστόσο, ότι με τη νέα αυτή διάταξη υπονομεύεται η εύλογη διάρκεια της δίκης, αφού δεν έχουμε ουσιαστική αποσυμφόρηση, αλλά χρονική μετάθεση του προβλήματος [Χ. *Απαλαγάκη*, Γενικές εισαγωγικές παρατηρήσεις για τη δομή της διαγνωστικής διαδικασίας μετά τις περαιτέρω τροποποιήσεις του ΚΠολΔ από το Ν 4055/2012 ΕφΑΔ 2012,573].
- 6 **Επίδικση δικαστικής δαπάνης.** Στην παρ. 2 του άρθρου 241 ΚΠολΔ προβλέπεται η δυνατότητα του δικαστηρίου να επιδικάσει με απόφαση που καταχωρίζεται στα πρακτικά, δικαστική δαπάνη σε βάρος εκείνου που ζήτησε την αναβολή, με αίτηση του αντιδίκου του, 70 έως 400 ευρώ.
- 7 **Παράβολο αναβολής.** Σύμφωνα με τη νέα παράγραφο 3 του άρθρου 241 ΚΠολΔ (που προστέθηκε με το άρθρο 35 παρ. 1 του Ν 4446/2016 και αντικαταστάθηκε από το άρθρο 40 παρ. 3 του Ν 4465/2017) προσαπαιτούμενο της χορήγησης αναβολής, κατόπιν σχετικού αιτήματος κάποιου από τους διαδίκους, είναι η κατάθεση υπέρ του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. σχετικού παραβόλου που ορίζεται σε: είκοσι ευρώ ενώπιον του Ειρηνοδικείου και του Μονομελούς Πρωτοδικείου, τριάντα (30) ευρώ ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου και σαράντα (40) ευρώ ενώπιον του Εφετείου. Αν το αίτημα είναι κοινό, συνυποβάλλεται δηλαδή από περισσότερους διαδίκους, καταβάλλεται ένα παράβολο, το οποίο επιμερίζεται μεταξύ τους ισομερώς. Εφόσον απορριφθεί το αίτημα της αναβολής, το παράβολο επιστρέφεται. Σε περίπτωση αποχής των δικηγόρων δεν καταβάλλεται παράβολο, ενώ σε κάθε περίπτωση εξαιρούνται της σχετικής υποχρέωσης καταβολής παραβόλου, το Δημόσιο, τα ΝΠΔΔ και οι ΟΤΑ.

Άρθρο 242

Εκφώνηση της υποθέσεως και συζήτηση. Συμφωνία των διαδίκων να δικασθούν χωρίς να παραστούν κατά την εκφώνηση

1. Η συζήτηση αρχίζει μετά την εκφώνηση των ονομάτων των διαδίκων και τη δήλωση των παραστάσεών τους. Οι διάδικοι που παρίστανται νόμιμα έχουν δικαίωμα να αναπτύξουν στο ακροατήριο προφορικά τους ισχυρισμούς τους. (Όπως η φράση «ακόμη και όπου η προφορική συζήτηση δεν είναι υποχρεωτική κατά το άρθρο 115 παρ. 2» στο δεύτερο εδάφιο διαγράφηκε με το άρθρο 8 παρ. 3 του Ν 2915/2001. Ισχύει από 1.1.2002 - άρθρο 15 Ν 2943/2001.)

2. Στις περιπτώσεις που η προφορική συζήτηση δεν είναι υποχρεωτική, οι διάδικοι μπορούν να συμφωνήσουν με κοινή δήλωση, που υπογράφεται από τους πληρεξούσιους δικηγόρους ότι δε θα παραστούν κατά την εκφώνηση. Τέτοια δήλωση μπορεί να γίνει και από έναν ή ορισμένους μόνο πληρεξούσιους. Η δήλωση αυτή παραδίδεται στην περίπτωση κοινής δήλωσης από έναν τουλάχιστον πληρεξούσιο δικηγόρο και στην περίπτωση μονομερούς δήλωσης από τον πληρεξούσιο δικηγόρο, στον αρμόδιο γραμματέα το αργότερο την παραμονή της δικασίμου και σημειώνεται αμέσως στο πινάκιο.

Στις παραπάνω περιπτώσεις η συζήτηση περατώνεται με μόνη την εκφώνηση της υπόθεσης. Μόνο δήλωση βίαιης διακοπής της δίκης είναι παραδεκτή. Μπορεί όμως το δικαστήριο, αν προβάλλονται άλλοι διαδικαστικοί ισχυρισμοί, να αναβάλει την υπόθεση σε σύντομη δικάσιμο με πρακτικό στο οποίο καταχωρίζονται και οι ισχυρισμοί αυτοί. Στη δικάσιμο αυτή καλούνται όσοι διάδικοι δεν ήταν παρόντες κατά την αναβολή, ενώ οι παρόντες οφείλουν να εμφανιστούν χωρίς κλήτευση και αν δεν παραστούν κατά τη νέα δικάσιμο δικάζονται εξ αρχής ερήμην.

Βιβλιογραφία-Αρθρογραφία: – *Μάζης Π.*: Η νέα αναθεώρηση του ΚΠολΔ με τον Ν 4055/2012 και το πρόβλημα της καθυστέρησης των δικών, *Δ/νη* 2013,38. – *Μπίτζου-Μωραϊτοπούλου Α.*: Η μεταβατική διάταξη του άρθρου 24 παρ. 2 του Ν 1478/84 και η έννοια της συζητήσεως, *Αρμ* 1987,253 επ. – *Τσαντίνης Σ.*: Μερικές παρατηρήσεις για την αρχή της προφορικότητας, ιδίως στην δίκη ενώπιον του πολυμελούς πρωτοδικείου, *Digesta* 2004,15. – *Ψωμάς Ι.*: Οι οικονομικές μεταρρυθμίσεις του Ν 1986,744 επ.

Σχετικές διατάξεις: 115, 234, 235, 237, 268, 524, 591 ΚΠολΔ

Έναρξη προφορικής συζήτησης. Με την εκφώνηση των ονομάτων των διαδίκων και τη δήλωση των παραστάσεών τους αρχίζει η προφορική συζήτηση στο ακροατήριο. 1

Οι διάδικοι που παρίστανται νόμιμα έχουν το δικαίωμα να αναπτύξουν προφορικά τους ισχυρισμούς τους στο ακροατήριο, ακόμα και όταν η προφορική συζήτηση δεν είναι υποχρεωτική, λ.χ. στον Άρειο Πάγο. Σημειώνεται ότι στην τακτική διαδικασία η συζήτηση της υπόθεσης μπορεί να γίνει και χωρίς την παρουσία των διαδίκων (βλ. 237 παρ. 4 ΚΠολΔ).

- 2 **Πλασματική παράσταση.** Οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των διαδίκων έχουν δυνατότητα πλασματικής παράστασης με την κατάθεση κοινής δήλωσης του άρθρου 242 παρ. 2 ΚΠολΔ, στις περιπτώσεις που η προφορική συζήτηση δεν είναι υποχρεωτική. Η εν λόγω δήλωση μπορεί να γίνει και από έναν ή ορισμένους μόνο πληρεξούσιους. Η δήλωση αυτή όταν είναι κοινή παραδίνεται από έναν τουλάχιστον πληρεξούσιο δικηγόρο και στην περίπτωση μονομερούς δήλωσης από τον πληρεξούσιο δικηγόρο, στον αρμόδιο γραμματέα το αργότερο την παραμονή της δικασίμου και σημειώνεται αμέσως στο πινάκιο. Στην περίπτωση αυτή ο διάδικος στον οποίο αφορά η δήλωση δικάζεται αντιμωλία. Αν δήλωση καταθέσει ένας μόνο δικηγόρος, το δικαστήριο δεν κωλύεται να αναβάλει τη συζήτηση της αγωγής, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του άλλου πληρεξούσιου δικηγόρου [βλ. ΕφαΘ 14063/1988 ΕλλΔνη 1991,1003, και *Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα (Μακρίδου)*, ό.π., άρθρο 242, αρ. 4 όπου μνημονεύεται]. Το ίδιο υποστηρίζεται ότι ισχύει και όταν υπέβαλαν μεν και οι δύο δικηγόροι δήλωση αλλά παρίσταται ο ένας και ζητεί αναβολή [έτσι *Κεραμέυ/Κονδύλης/Νίκας (Μακρίδου)*, ό.π.]. Η δυνατότητα της πλασματικής παράστασης κατά την πρωτοβάθμια δίκη είναι άνευ αντικειμένου στην τακτική διαδικασία, αφού ορίζεται ρητά στο άρθρο 237 παρ. 4 ΚΠολΔ ότι η συζήτηση της υπόθεσης μπορεί να γίνει και χωρίς την παρουσία των διαδίκων και δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής τόσο στις ειδικές διαδικασίες όσο και στην εκουσία δικαιοδοσία, διότι στις διαδικασίες αυτές η συζήτηση είναι προφορική (βλ. 591 παρ. 2 και 741, 745, 759 παρ. 4 ΚΠολΔ, ΕφαΘ 7061/2004 ΕλλΔνη 46, 520, ΕφαΘ 1686/2006 ΕλλΔνη 47/1104, ΕφαΘ 3057/2009 ΕλλΔνη 60, 1454)
- 3 **Στο εφετείο.** Στη δίκη ενώπιον του εφετείου αν ο ένας διάδικος δεν είχε παρασταθεί στην πρωτοβάθμια δίκη, η διαδικασία είναι προφορική και δεν χωρεί παράσταση με δήλωση για κανέναν διάδικο [βλ. ΑΠ 93/2013 ΕλλΔνη 54, 1027, ΕφΠατρ 196/2008 ΑχΝομ 2009,295]. Αν κάποιος διάδικος υποβάλει δήλωση του άρθρου 242 παρ. 2 δικάζεται ερήμην. Αν και οι δύο διάδικοι υπέβαλαν την εν λόγω δήλωση, η εκδίκαση της υπόθεσης ματαιώνεται [ΑΠ 251/2009 Δ 2009,996]. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που η έφεση έχει ασκηθεί κατ' αποφάσεως εκουσίας δικαιοδοσίας, διότι στις υποθέσεις αυτές η συζήτηση είναι προφορική και στο δεύτερο βαθμό (βλ. 764 παρ. 2 ΚΠολΔ) και συνεπώς δεν έχει εφαρμογή η διάταξη του άρθ. 242 παρ. 2 ΚΠολΔ [βλ. ΜονΕφαΘ 11/2015 ΝΟΜΟΣ, ΕφΠατρ 539/2009 ΝΟΜΟΣ, ΕφαΘ 427/2008 ΝΟΜΟΣ, ΕφαΘ 1686/2006 ΝΟΜΟΣ, ΕφαΘ 209/2006 ΝΟΜΟΣ, ΕφαΘ7061/2004 ΝΟΜΟΣ]

ΕισΝΚΠολΔ). Αν οφειλέτης είναι το Ελληνικό Δημόσιο, ΟΤΑ ή ΝΠΔΔ αντικείμενο κατάσχεσης είναι μόνον η ιδιωτική τους περιουσία, εφόσον αυτή δεν έχει ταχθεί για την κάλυψη ειδικού σκοπού (Εφθεσ 953/2013 ΕλλΔνη 2014,142).

Συνέπειες κατάσχεσης ακατάσχετου. Η κατάσχεση ακατάσχετου κινητού πράγματος είναι άκυρη, η δε ακυρότητα είναι δικονομική και πρέπει να απαγγελθεί με δικαστική απόφαση κατόπιν ασκήσεως ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ, εφόσον επικαλεστεί και αποδείξει ότι υπέστη βλάβη, άλλως η ακυρότητα θεραπεύεται και το πράγμα μπορεί στη συνέχεια να πλειστηριασθεί και να μεταβιβασθεί εγκύρως στον υπερθεματιστή. Η ανακοπή αυτή επειδή αφορά το κύρος της αναγκαστικής κατάσχεσης για το λόγο ότι αυτή επιβλήθηκε σε κατά νόμο ακατάσχετο πράγμα, πρέπει να ασκηθεί εντός προθεσμίας σαράντα πέντε [45] ημερών από την ημέρα της κατάσχεσης (βλ. άρθρο 934 παρ. 1 περ. α' εδ. α' ΚΠολΔ).

Άρθρο 954

Τρόπος κατασκέσεως. Έκθεση

1. Η κατάσχεση, με την επιφύλαξη του άρθρου 956 παρ. 1 εδάφιο γ', γίνεται με την αφαίρεση του πράγματος από το δικαστικό επιμελητή και συντάσσεται σχετική έκθεση μπροστά σε ενήλικο μάρτυρα. Το κατασχεμένο το εκτιμά ο δικαστικός επιμελητής ή ο πραγματογνώμονας που ο επιμελητής προσλαμβάνει κατά την κρίση του για αυτό το σκοπό. *[Όπως η παρ. 1 αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο όγδοο παρ. 2 του Ν 4335/2015, ΦΕΚ Α' 87/23.7.2015. Έναρξη ισχύος 1.1.2016 - άρθρο 1 άρθρο ένατο παρ. 4 Ν 4335/2015. Βλ. και σημείωση στο τέλος του άρθρου.]*

2. Η κατασχετήρια έκθεση πρέπει να περιέχει, εκτός από τα ουσιώδη που απαιτούνται από το άρθρο 117 και

α) ακριβή περιγραφή του κατασχεμένου πράγματος, ώστε να μη γεννιέται αμφιβολία για την ταυτότητά του,

β) αναφορά της εκτίμησης του κατασχεμένου που έκανε ο δικαστικός επιμελητής ή ο πραγματογνώμονας,

γ) τιμή πρώτης προσφοράς που πρέπει να είναι τουλάχιστον τα δύο τρίτα της αξίας, στην οποία εκτιμήθηκε το κατασχεμένο,

δ) αναφορά του εκτελεστού τίτλου στον οποίο βασίζεται η εκτέλεση, της επιταγής που επιδόθηκε στον οφειλέτη και του ποσού για το οποίο γίνεται η κατάσχεση,

ε) αναφορά της ημέρας του πλειστηριασμού, η οποία ορίζεται υποχρεωτικά επτά (7) μήνες από την ημέρα περάτωσης της κατάσχεσης και όχι πάντως μετά την παρέλευση οκτώ (8) μηνών από την ημέρα αυτή, του τόπου του πλειστηριασμού, καθώς και του ονόματος του υπαλλήλου του πλειστηριασμού.

Στην έκθεση αναφέρονται επίσης οι όροι που τυχόν έθεσε, σχετικά με τον πλειστηριασμό, ο υπέρ ου η εκτέλεση με την κατά το άρθρο 927 εντολή, καθώς και την τυχόν διενέργειά του με ηλεκτρονικά μέσα. [Όπως στην παρ. 2, που είχε τροποποιηθεί με το άρθρο 21 του Ν 3346/2005 και το άρθρο 1 άρθρο όγδοο παρ. 2 του Ν 4335/2015 (ΦΕΚ Α' 87/23.7.2015. Έναρξη ισχύος 1.1.2016 - άρθρο 1 άρθρο ένατο παρ. 4 Ν 4335/2015 -βλ. και σημείωση στο τέλος του άρθρου), αντικαταστάθηκε το τελευταίο εδάφιο από το άρθρο 59 παρ. 3 του Ν 4472/2017 (ΦΕΚ Α' 74/19.5.2017 -προσοχή, βλ σημείωση άρθρου 959Α ΚΠολΔ.)]

3. Την κατασχετήρια έκθεση υπογράφουν ο δικαστικός επιμελητής και ο μάρτυρας και αν είναι παρόντες εκείνος υπέρ του οποίου γίνεται και εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση την υπογράφουν και αυτοί. Αν κάποιος από αυτούς αρνηθεί να υπογράψει, η άρνησή του αναφέρεται στην έκθεση.

4. Ύστερα από ανακοπή του επισπεύδοντος ή του καθ' ου η εκτέλεση ή οποιουδήποτε άλλου έχει έννομο συμφέρον, το αρμόδιο κατά το άρθρο 933 δικαστήριο, δικάζοντας κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., μπορεί να διατάξει τη δόρθωση της έκθεσης, ιδίως ως προς την περιγραφή του κατασχεθέντος, την εκτίμηση και την τιμή πρώτης προσφοράς. Η ανακοπή είναι απαράδεκτη αν δεν κατατεθεί το αργότερο είκοσι (20) εργάσιμες ημέρες πριν από την ημέρα του πλειστηριασμού. Η απόφαση πρέπει να δημοσιεύεται έως τις 12:00' το μεσημέρι της δέκατης πριν από τον πλειστηριασμό ημέρας και αναρτάται την ίδια ημέρα με επιμέλεια της γραμματείας στην ιστοσελίδα δημοσιεύσεων πλειστηριασμών του Δελτίου Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Τομέα Ασφάλισης Νομικών του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων. (Όπως η παρ. 4 αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο όγδοο παρ. 2 του Ν 4335/2015, ΦΕΚ Α' 87/23.7.2015. Έναρξη ισχύος 1.1.2016 - άρθρο 1 άρθρο ένατο παρ. 4 Ν 4335/2015. Βλ. και σημείωση.)

Σημ. I: Σύμφωνα με το άρθρο 1 άρθρο ένατο παρ. 3 και 16 του Ν 4335/2015 (ΦΕΚ Α' 87/23.7.2015):

«3. Οι διατάξεις για την αναγκαστική εκτέλεση εφαρμόζονται όταν η επίδοση της επιταγής προς εκτέλεση διενεργείται μετά τις 1.1.2016. Ομοίως, οι διατάξεις για την αναγκαστική εκτέλεση (άρθρο όγδοο του παρόντος-ΒΙΒΛΙΟ ΟΓΔΟΟ ΚΠολΔ) εφαρμόζονται σε πτωχεύσεις που κηρύσσονται μετά την έναρξη ισχύος του, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου ένατου του παρόντος».

«16. Όπου στις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας γίνεται αναφορά σε πλειστηριασμό, ο πλειστηριασμός αυτός μπορεί να διενεργηθεί με ηλεκτρονικά μέσα (ηλεκτρονικός πλειστηριασμός). [...]».

Σημ. II: Βλ. ΠΔ 67/2015 (ΦΕΚ Α' 110/17.9.2015) που καθορίζει τη «Διαδικασία ηλεκτρονικής δημοσίευσης αποσπάσματος κατασχετήριας έκθεσης και περιλήψεων πράξεων και δηλώσεων στην ιστοσελίδα δημοσιεύσεων πλειστηριασμών του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων - Τομέα Ασφάλισης Νομικών (ΕΤΑΑ-ΤΑΝ)», ΠΔ 59/2016 (ΦΕΚ Α' 95/27.5.2016) «Τρόπος προσδιορισμού της εμπορικής αξίας του ακινήτου που κατά-

σεται σύμφωνα με τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και καθορισμός του αρμόδιου οργάνου προσδιορισμού της αξίας», ΠΔ 95/2016 (ΦΕΚ Α' 162/7.9.2016) «Διαδικασία ηλεκτρονικής δημοσίευσης απόφασης δικαστηρίου στην ιστοσελίδα δημοσιεύσεων πλειστηριασμών του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων - Τομέα Ασφάλισης Νομικών (ΕΤΑΑ-ΤΑΝ), μετά από την άσκηση ανακοπής σύμφωνα με το άρθρο 954 παρ. 4 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας» και ΥΑ 8055/2017 (ΦΕΚ Β' 421/14.2.2017) «Εναρξη της εισαγωγής των στοιχείων των αποφάσεων από τις γραμματείες των Δικαστηρίων στην ιστοσελίδα του ΕΤΑΑ - ΤΑΝ από την 1η Μαρτίου 2017».

Βιβλιογραφία-Αρθρογραφία: – *Αθανασόπουλος Τ.*: Η αναγκαστική εκτέλεση μετά το Ν 4335/2015, 2017. – *Απαλαγάκη Χ.*: Συστηματική παρουσίαση των βασικών τροποποιήσεων του ΚΠολΔ από το Ν 4335/2015, έκδ. 2η, 2017. – *Βαθρακοκόλης Β.*: ΕρμΚΠολΔ, τόμ. 5ος, έκδ. 1997. – *Βαφειάδου Π.*: σε Εφαρμογές Πολιτικής Δικονομίας (επιμ. Απαλαγάκη Χ.), 2017, σελ. 1195 επ. – *Βαφειάδου Π.*: σε Εφαρμογές Πολιτικής Δικονομίας (επιμ. Απαλαγάκη Χ.), 2017, σελ. 1245 επ. – *Γέσιου-Φαλτσή Π.*: Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως - Ειδικό Μέρος, έκδ. 2001. – *Γρύλλης Δ.*: Η νέα διάταξη του άρθρου 954 παρ. 2γ' ΚΠολΔ, ΕπιστΕπετΑρμ 2005,227. – *Δημητρίου Δ.*: Η ανακοπή του άρθρου 954 ΚΠολΔ, η αίτηση του άρθρου 961 και η δυνατότητα (ή μη) αναστολής της αναγκαστικής εκτελέσεως, Αρμ 49,257. – *Ευθυμίου Χ.*: Η δυνατότητα δικαστικής αναστολής της αναγκαστικής εκτέλεσης εν γένει λόγω άσκησης της ανακοπής του άρθρου 954 παρ. 4 ΚΠολΔ (με αφορμή τη ΜΠρΡ6δ 80/2014) ΕΠολΔ 2014, 298. – *Κουτσουλέας Κ. (επιμ.)*: Υποδείγματα Πολιτικής Δικονομίας, έκδ. 2016. – *Μπαλογιάννη Ε.*: Διαγράμματα Πολιτικής Δικονομίας - Ο νέος ΚΠολΔ σε πίνακες, έκδ. 3η, 2016. – *Μπέης Κ.*: Πολιτική Δικονομία - Ερμηνεία κατ' άρθρον, 941-970, τεύχ. 23, Αναγκαστική Εκτέλεση - Ειδικό μέρος Ι, έκδ. 2005 – Σταματόπουλος Β.: Αναγκαστική εκτέλεση στον ΚΠΟΛΔ και τον ΚΙΝΔ: Κοινά σημεία και διαφοροποιήσεις ΕΠΕΤΑΡΜ 2008/167. – Ο ίδιος: Αξιολογικές ρυθμίσεις στη σύγκρουση και στην ικανοποίηση συμφερόντων πλειόνων δανειστών - Ειδικά ζητήματα αναγκαστικής εκτελέσεως εκ του ΝΔ της 17.7/13.8.1923 «περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιριών ΕφΑΔΠολΔ 2012,112. – Σωφρονά Λ.-Ε.: Η εφαρμογή των διατάξεων της φορολογίας μεταβίβασης ακινήτων στον πλειστηριασμό ΔΕΕ 2011,171. – *Τέντες Ι. (Γεωργιάδου Μ. / Μπαλογιάννη Ε. / Ρεντούλης Π.)*: Αναγκαστική εκτέλεση μετά τους Ν 4335/2015, 4472/2017 και 4475/2017, 2017. – *Τέντες Ι. (επιμ.)*: Αναγκαστική Εκτέλεση. 2017. – *Τσιρκιάς Δ.*: Σχετικά με τη δυνατότητα επιβολής αναγκαστικής κατασχέσεως σε επιχείρηση, ΕφΑΔΠολΔ 2009,779. – *Χαμηλοθώρης Ι./ Κλουκίνας Χ./ Κλουκίνας Θ.*: Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτέλεσης, Τ. 3ος - Κατάσχεση.

Σχετικές διατάξεις: 117, 128 παρ. 1, 129 παρ. 1, 438, 440, 927, 930 παρ. 2, 933, 959, 959Α, 1011Α παρ. 2-3, 1012 παρ. 4 ΚΠολΔ

Επιβολή της κατάσχεσης. Η διάταξη του άρθρου 954 ΚΠολΔ καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο επιβάλλεται η κατάσχεση κινητών πραγμάτων. Η κατά την διάταξη αυτή αναγκαστική κατάσχεση, είναι πράξη δημοσίου δικαίου του αρμοδίου οργάνου της α-

1

ναγκαστικής εκτέλεσης, δηλαδή του δικαστικού επιμελητή, με την οποία συντελείται υλική και νομική δέσμευση περιουσιακού αντικειμένου του καθ' ου η εκτέλεση, με στόχο τη ρευστοποίησή του διαμέσου του αναγκαστικού πλειστηριασμού, ώστε από το πλειστηρίασμα να επιδιωχθεί η ικανοποίηση των χρηματικών απαιτήσεων που έχουν εναντίον του καθ' ου η εκτέλεση ο επισπεύδων την κατάσχεση και οι μέλλοντες να αναγγελθούν δανειστές (*Ι. Μπρίνιαν*, Αναγκαστική Εκτέλεση, τ. 2ος, έκδ. 1979, σελ. 730). Η κατάσχεση κινητών πραγμάτων προϋποθέτει την αφαίρεση του κινητού πράγματος από τον δικαστικό επιμελητή ενώπιον ενήλικου μάρτυρα, την παράδοσή του σε μεσεγγυόχο που μπορεί να είναι και ο ίδιος ο επισπεύδων, αν συναινεί ο καθ' ου η κατάσχεση, ή και ο ίδιος ο καθ' ου, αν συναινεί ο επισπεύδων (βλ. άρθρο 956 παρ. 1 ΚΠολΔ) ή τη δημόσια κατάθεσή του (βλ. ανωτ. υπό το άρθρο 956), ανάλογα με το είδος του κατασχεθέντος, και τη σύνταξη της οικείας κατασχετήριας έκθεσης.

- 2 **Αφαίρεση του πράγματος.** Η κατάσχεση κινητών θεωρείται ολοκληρωμένη, όταν πραγματοποιήθηκε με την παρουσία ενός ενήλικου μάρτυρα, η πραγματική αφαίρεση των κινητών από την κατοχή του καθ' ου και συντάχθηκε η κατασχετήρια έκθεση. Η υλική πράξη της αφαίρεσης είναι νομικώς ανυπόστατη προτού ολοκληρωθεί η σύνταξη της κατασχετήριας έκθεσης δεδομένου ότι και η αφαίρεση του πράγματος και η σύνταξη της κατασχετήριας έκθεσης αποτελούν συστατικά της αναγκαστικής κατάσχεσης, υπό την έννοια ότι η έλλειψή τους συνεπάγεται όχι την ακυρότητά της, αλλά το ανυπόστατο αυτής (*Κ. Μπέης*, Πολιτική Δικονομία - Ερμηνεία κατ' άρθρον, 941-970, τεύχ. 23, Αναγκαστική Εκτέλεση - Ειδικό μέρος Ι, έκδ. 2005, 2020 επ., *Γ. Νικολόπουλος*, Αναγκαστική Εκτέλεση, έκδ. 2002, σελ. 177). Κρίθηκε ότι, στην περίπτωση κατάσχεσης μετοχών, εφόσον όλες οι μετοχές ενσωματώνονταν σε ένα τίτλο, η δε κατάσχεση αυτών ως κινητών πραγμάτων γίνεται με αφαίρεση του πράγματος από τον δικαστικό επιμελητή, κατά το άρθρο 954 παρ. 1 ΚΠολΔ, δεν είναι δυνατή η κατάσχεση μέρους αυτών (ΕφΑθ 1730/2010 ΔΕΕ 2010,911, ΕφΑΔΠολΔ 2011,224).
- 3 **Περιεχόμενο κατασχετήριας έκθεσης.** Η έκθεση κατασχεσεως πρέπει να περιλαμβάνει, εκτός από τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 117 ΚΠολΔ, και τα στοιχεία που αναφέρονται στη διάταξη του άρθρου 954 παρ. 2 ΚΠολΔ και να υπογράφεται από τον δικαστικό επιμελητή, τον μάρτυρα και, αν είναι παρόντες, από τον επισπεύδοντα και τον καθ' ου η εκτέλεση, σε περίπτωση δε που αρνηθούν γίνεται σχετική μνεία στην έκθεση (βλ. άρθρο 954 παρ. 3 ΚΠολΔ). Η συννόμως καταρτισθείσα κατασχετήρια έκθεση, αποτελεί δημόσιο έγγραφο και είναι εξοφλισμένη με την αποδεικτική δύναμη των δημοσίων εγγράφων, κατά τις διακρίσεις των άρθρων 438 και 440 ΚΠολΔ (*Κ. Μπέης*, ό.π., σελ. 2024, *Ι. Μπρίνιαν*, ό.π., σελ. 754). Ειδικότερα, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 954 παρ. 2 ΚΠολΔ, η έκθεση κατασχεσεως πρέπει να περιλαμβάνει:
  - 4 **α)** Ακριβή περιγραφή του κατασχεθέντος πράγματος, η οποία δεν πρέπει να είναι σχολαστική, πρέπει, όμως, να επιτυγχάνεται με αυτή η εξειδίκευση του πράγματος (ΑΠ 1898/2011 ΕλλΔνη 2012,718, ΝοΒ 2012,1230, ΜΠρΑθ 3234/2007 ΕφΑΔΠολΔ 2008,114) και ο αποχωρισμός του από την περιουσία του καθ' ου, ώστε να αποκλείεται κάθε δυνατότητα υπεξαίρεσεως, μεταβολής ή αντικαταστάσεώς του και να ματαιώνεται κάθε ιδέα υπεξαίρεσης ή αντικατάστασής του (ΜΠρΚορ 1551/2011 ΝοΒ

2012,2003, βλ. και (Ι. Μπρίνιας, ό.π., σελ. 755). Η αναφορά τυχόν υφιστάμενης μίσθωσης του κατασχεμένου πράγματος δεν συνιστά αναγκαίο στοιχείο της έκθεσης κατάσχεσης (ΜΠρΒερ 343/2009 Αρμ 2010,699).

β) Εκτίμηση της αξίας του κατασχεθέντος, που γίνεται από τον δικαστικό επιμελητή ή τον πραγματογνώμονα, ο οποίος προσλαμβάνεται από τον επιμελητή, η αμοιβή του οποίου καταβάλλεται από τον δανειστή και προαφαιρείται από το πλειστηρίασμα ως έξοδο της αναγκαστικής εκτέλεσης (Ι. Μπρίνιας, ό.π., σ. 755). Στην κατάσχεση κινητών η πρόσληψη πραγματογνώμονα επαφίεται στην κρίση του δικαστικού επιμελητή και γίνεται χωρίς πανηγυρικές διατυπώσεις, αρκεί να προκύπτει από την έκθεση κατάσχεσης η πρόσληψή του, ενώ δεν απαιτούνται ιδιαίτερες προϋποθέσεις ή προσόντα, ούτε τηρούνται οι γενικές περί πραγματογνωμοσύνης διατάξεις των άρθρων 368 επ. ΚΠολΔ. Ο κατά τα παραπάνω προσληφθείς πραγματογνώμονας δεν συντάσσει έκθεση πραγματογνωμοσύνης, απλώς πραγματοποιεί απλή εκτίμηση της αξίας του πράγματος, η οποία και αναγράφεται στην έκθεση κατάσχεσης. Ο δικαστικός επιμελητής εκτιμά το κατασχεμένο κινητό εφόσον έχει τις σχετικές γνώσεις, η εκτίμησή του όμως αυτή μπορεί να προσβληθεί με την κατά την παρ. 4 άρθρου 954 ΚΠολΔ ανακοπή του επισπεύδοντος ή του καθ' ου η εκτέλεση ή οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον (Ι. Μπρίνιας, ό.π., σελ. 755).

γ) Την τιμή της πρώτης προσφοράς (ΑΠ 1754/2011 ΝοΒ 2012,948 = ΕΠολΔ 2012,242) από την οποία θα ξεκινήσει ο πλειστηριασμός και η οποία δεν πρέπει να είναι κατώτερη από τα δύο τρίτα (2/3) της αξίας στην οποία εκτιμήθηκε το κατασχεθέν πράγμα. Όπως και η αξία του κατασχεθέντος και η τιμή πρώτης προσφοράς είναι δυνατόν να προσδιορισθεί διαφορετικά με απόφαση του δικαστηρίου, μετά από άσκηση διορθωτικής ανακοπής του άρθρου 954 παρ. 4 (Γ. Νικολόπουλος, Αναγκαστική Εκτέλεση, έκδ. 2002, σελ. 178).

δ) Αναφορά του εκτελεστού τίτλου, με βάση τον οποίο επισπεύδεται η αναγκαστική εκτέλεση, της επιταγής που κοινοποιήθηκε στον οφειλέτη και του ποσού για το οποίο γίνεται η κατάσχεση.

ε) Αναφορά της ημέρας και του τόπου του πλειστηριασμού και του ονόματος του υπαλλήλου που θα τον διενεργήσει. (Ι. Χαμηλοθώρης/Χ. Κλουκίνας/Θ. Κλουκίνας, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτέλεσης, Τ. 3ος - Κατάσχεση, σελ. 48). Η ημέρα του πλειστηριασμού ορίζεται υποχρεωτικά σε επτά (7) μήνες από την κατάσχεση και όχι πάντως μετά την παρέλευση οκτώ (8) μηνών. Αν ο πλειστηριασμός διεξάγεται με τη φυσική παρουσία των προσώπων που συμμετέχουν σε αυτόν (φυσικός πλειστηριασμός) μπορεί να γίνει μόνον εργάσιμη ημέρα Τετάρτη [βλ. άρθρο 959 παρ. 2 εδ. α' ΚΠολΔ, βλ. αναλυτικότερα κατωτ. υπό το άρθρο 959 ΚΠολΔ, καθώς και Τέντε Ι. (-Ρεντούλη Π.), Αναγκαστική εκτέλεση μετά τους Ν 4335/2015, 4472/2017 και 4475/2017, 2017, σελ. 273]. Αν ο πλειστηριασμός έχει ορισθεί να διεξαχθεί με ηλεκτρονικά μέσα (ηλεκτρονικός πλειστηριασμός) μπορεί να διενεργηθεί ή Τετάρτη ή Πέμπτη ή Παρασκευή από τις 10:00 π.μ. έως τις 14.00 ή από τις 14.00 έως τις 18:00, χωρίς να διευκρινίζεται ότι οι ημέρες αυτές πρέπει να είναι εργάσιμες [βλ. αναλυτικότερα κατωτ. υπό το άρθρο 959Α ΚΠολΔ, καθώς και Τέντε Ι. (-Ρεντούλη Π.), Αναγκαστική εκτέλεση μετά τους Ν

4335/2015, 4472/2017 και 4475/2017, 2017, σελ. 273]. Με τα αυστηρώς προκαθορισμένα όρια διενέργειας του πλειστηριασμού εντός το πολύ οκτώ [8] μηνών από τη συντέλεση της κατάσχεσης συνδέεται και η υποχρέωση εκδόσεως πριν τη διενέργειά του της αποφάσεως επί της τυχόν ασκηθείσας ανακοπής κατά όλων των προγενέστερων αυτού πράξεων (βλ. ανωτ. υπό το άρθρο 933).

- 9 **στ)** Τους όρους που τυχόν έθεσε σχετικά με τον πλειστηριασμό ο δανειστής με την εντολή για εκτέλεση του άρθρου 927 ΚΠολΔ. Τέτοιοι όροι είναι επιτρεπτοί, υπό την προϋπόθεση ότι δεν προσκρούουν σε βασικούς κανόνες του δικαίου της εκτέλεσης και δεν παρακωλύουν την ελεύθερη συμμετοχή πλειοδοτών στον πλειστηριασμό (*Γ. Νικολόπουλος*, Αναγκαστική Εκτέλεση, έκδ. 2002, σελ. 178), πρέπει δε, να έχουν προσδιοριστεί ήδη με την εντολή προς τον δικαστικό επιμελητή και δεν επιτρέπεται να τεθούν αργότερα για πρώτη φορά με την κατασχετήρια έκθεση (*Κ. Μπέης*, Πολιτική Δικονομία - Ερμηνεία κατ' άρθρον, 941-970, τεύχος 23, Αναγκαστική Εκτέλεση - Ειδικό μέρος Ι, έκδ. 2005, 2028).
- 10 **ζ)** Η τυχόν διενέργεια του πλειστηριασμού με ηλεκτρονικά μέσα, αν αυτό έχει ορισθεί με την εντολή για εκτέλεση του άρθρου 927 ΚΠολΔ (βλ. αναλυτικότερα κατω. υπό τα άρθρα 959Α & 998Α ΚΠολΔ).
- 11 **θ)** Υπογραφές του δικαστικού επιμελητή, του μάρτυρα και των υπέρ ου και καθ' ου η εκτέλεση, εφόσον είναι παρόντες, ενώ αν κάποιος από αυτούς αρνηθεί να υπογράψει, αναφέρεται η άρνησή του στην έκθεση (άρθρο 954 παρ. 3 ΚΠολΔ). Αν η κατασχετήρια έκθεση δεν φέρει τις υπογραφές του δικαστικού επιμελητή και του μάρτυρα που συνέπραξε, η κατάσχεση είναι ανυπόστατη. Αν η κατασχετήρια έκθεση δεν φέρει τις υπογραφές των άλλων συμπραξάντων προσώπων, δηλαδή του πραγματογνώμονα που ενδεχομένως προσλήφθηκε, ή των υπέρ ου και καθ' ου η εκτέλεση, εφόσον είναι παρόντες ή αν είναι απών ο καθ' ου η εκτέλεση, των κατά τα άρθρα 128 παρ. 1 και 129 παρ. 1 προσώπων που συνοικούν μ' αυτόν και σε περίπτωση απουσίας και αυτών του απαιτούμενου από τη διάταξη του άρθρου 930 παρ. 2 ΚΠολΔ δεύτερου μάρτυρα ή δεύτερου δικαστικού επιμελητή, η κατάσχεση πάσχει από ακυρότητα (*Κ. Μπέης*, ό.π., σελ. 2031). Στις παραπάνω περιπτώσεις δικονομικών παραβάσεων, οι οποίες είναι ιδιαίτερα σοβαρές και δεν επιδέχονται διόρθωση, όπως λ.χ. η έλλειψη υπογραφής του μάρτυρα, η ακυρότητα απαγγέλλεται από το δικαστήριο, μετά από την άσκηση της κατά το άρθρο 933 ΚΠολΔ ανακοπής.
- 12 **Διόρθωση της κατασχετήριας έκθεσης.** Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 954 παρ. 4 ΚΠολΔ, η οποία εφαρμόζεται και στην κατάσχεση ακινήτων, πλοίων και αεροσκαφών (βλ. άρθρο 993 παρ. 2 εδ. α' ΚΠολΔ), το δικαστήριο, μπορεί να διατάξει, μετά από ανακοπή όποιου έχει έννομο συμφέρον, τη διόρθωση της κατασχετήριας έκθεσης ιδίως ως προς την περιγραφή του κατασχεθέντος ή την εκτίμηση της αξίας του ή την τιμή της πρώτης προσφοράς (βλ. άρθρο 954 παρ. 4 εδ. α' ΚΠολΔ, ΑΠ 293/2007 ΝοΒ 2007,1600, ΑΠ 1538/2008 ΝοΒ 2009,1396, ΜΠρΑθ 3234/2007 ΕφΑΔΠολΔ 2008,114, ΜΠρΘεσ 48223/2007 Αρμ 2008,1085, ΜΠρΘεσ 32873/2007 ΝοΒ 2009,120). Τα αναφερόμενα στη διάταξη αυτή στοιχεία που μπορούν να διορθωθούν ορίζονται ενδεικτικά. Έτσι, μπορεί να διορθωθούν και άλλα στοιχεία, ατέλειες ή παρα-

λείψει της έκθεσης κατασχέσεως (ΜΠρΘεσ 18050/2009 Αρμ 2009,1737). Ζήτημα ορισμού νέας ημέρας πλειστηριασμού δεν τίθεται, καθώς βούληση του νομοθέτη, με την τροποποίηση που επέφερε στη διάταξη του άρθρου 954 παρ. 4 ΚΠολΔ διά του άρθρου 1 άρθρου 8 παρ. 2 του Ν 4335/2015, ήταν η κατάργηση αυτής της ρύθμισης, ενόψει του ότι η δημοσίευση της απόφασης περί διόρθωσης έως την ώρα 12:00 το μεσημέρι της δέκατης πριν από τον πλειστηριασμό ημέρα καθώς και η ανάρτησή της στην οικεία ιστοσελίδα κρίθηκε χρόνος επαρκής για τη γνώση της διόρθωσης από τους ενδιαφερόμενους υπερθεματιστές (βλ. ΜΠρΑθ 1118/2017 Αρμ 2017,637. βλ. και ΑιΤεκθ Ν 4335/2015, ΙΧ. Βιβλίο όγδοο, αριθ. 14, άρθρο 954).

Φύση και λειτουργίας της διορθωτικής ανακοπής. Η διορθωτική ανακοπή του άρθρου 954 παρ. 4 ΚΠολΔ έχει τον χαρακτήρα ειδικού ενδίκου βοηθήματος, η καθιέρωση του οποίου με την ανωτέρω διάταξη, αποσκοπεί στη διόρθωση της έκθεσης κατάσχεσης για οποιαδήποτε έλλειψή της (*Ι. Χαμηλοθώρης/Χ. Κλουκίνας/Θ. Κλουκίνας, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτέλεσης, Τ. 3ος - Κατάσχεση, σελ. 51, ΜΠρΑμφ 15/2008 ΝοΒ 2009,2151, ΑΠ 1497/2003 ΕΕΝ 2004,367, ΝοΒ 2004,790, ΕλλΔνη 2004,432*). Αν και η ανακοπή του άρθρου 954 παρ. 4 ΚΠολΔ δικάζεται μεν κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, το αντικείμενό της δεν αποτελεί γνήσιο ασφαλιστικό, αλλά ρυθμιστικό μέτρο της εκτελεστικής διαδικασίας.

Σχέση με την ανακοπή του 933 ΚΠολΔ. Η διορθωτική ανακοπή του άρθρου 954 παρ. 4 ΚΠολΔ έχει εντελώς διαφορετικό σκοπό κι λειτουργία σε σχέση με την ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ, δεδομένου ότι με την μεν πρώτη ζητείται η απλή διόρθωση των υφισταμένων στοιχείων της έκθεσης κατάσχεσης, ενώ με τη δεύτερη επιδιώκεται η ακύρωσή της εξ αιτίας της έλλειψής τους που καθιστούν αυτήν ακυρωτέα κατ' άρθρο 159 ΚΠολΔ (ΕφΠειρ 977/1988 ΕλλΔνη 30,1047, ΜΠρΑθ 3234/2007 ΕφΑΔΠολΔ 2008,114, ΜΠρΑμαλ 514/2010 ΕφΑΔΠολΔ 2011,94, παρατ. *Η. Ηλιακόπουλου*, ΜΠρΘεσ 48223/2007 Αρμ 2008,1085, βλ. αναλυτικότερα για το ζήτημα αυτό και αμέσως κατωτ. στην εξέταση των λόγων της διορθωτικής ανακοπής του άρθρου 954 παρ. 4 ΚΠολΔ). Έχει απασχολήσει τη θεωρία και τη νομολογία το ζήτημα, αν η κατά το άρθρο 954 παρ. 4 ΚΠολΔ διορθωτική ανακοπή αποκλείει την άσκηση της κατά το άρθρο 933 ΚΠολΔ ακυρωτικής ανακοπής. Σύμφωνα με την άποψη που επικρατεί, η άσκηση της κατ' άρθρο 933 ΚΠολΔ ακυρωτικής ανακοπής δικαιολογείται, μόνον αν υπάρχουν ιδιαίτερα σοβαρές ελλείψεις της κατασελήτριας έκθεσης, που δεν επιδόχονται ίσως με απλή διόρθωση δυνάμει της κατ' άρθρο 954 παρ. 4 ΚΠολΔ διορθωτικής ανακοπής. Για την παραδεκτή, όμως, άσκηση της ακυρωτικής ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ απαιτείται η συνδρομή του στοιχείου της βλάβης του ανακόπτοντος, οικονομικής ή περιουσιακής, που δεν μπορεί να αποκατασταθεί διαφορετικά, παρά μόνο με την κήρυξη της ακυρότητας [*Κ. Κεραμεύς/Δ. Κονδύλης/Ν. Νίκας (Νικολόπουλος)*, Ερμηνεία ΚΠολΔ, έκδ. 2000, άρθρο 954, 1842, ΑΠ 1687/2005 ΕλλΔνη 2008,1031, ΑΠ 1497/2003 ΧρΙΔ 2004,239, ΕλλΔνη 2004,433, ΜΠρ/Λαμ 78/2016 ΝΟΜΟΣ, ΜΠρΡ6δ 533/2015 ΝΟΜΟΣ, ΜΠρΤριπ 193/2011 ΝΟΜΟΣ]. Άλλη σημαντική διαφορά μεταξύ της ακυρωτικής ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ και της διορθωτικής ανακοπής του άρθρου 954 παρ. 4 ΚΠολΔ είναι, ότι ενώ ο επισπεύδων

- δανειστής δεν έχει νομιμοποιείται να επιδιώξει με την ανακοπή του 933 ΚΠολΔ την ακύρωση της κατασχετικής έκθεσης, νομιμοποιείται να ζητήσει τη διόρθωση της κατασχετήριας έκθεσης, δυνάμει της διάταξης του άρθρου 954 παρ. 4 ΚΠολΔ (Π. Γέσιου-Φαλτσή, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως - Ειδικό Μέρος, έκδ. 2001, 209 επ.). Ωστόσο, αν η διορθωτική ανακοπή του άρθρου 954 παρ. 4 ΚΠολΔ απορριφθεί, δεν επιτρέπεται η μεταγενέστερη άσκηση ακυρωτικής ανακοπής του άρθρου 933 για την ίδια πλημμέλεια [Κ. Κεραμείς/Δ. Κονδύλης/Ν. Νίκας (Νικολόπουλος), Ερμηνεία ΚΠολΔ, έκδ. 2000, άρθρο 954, 1843, ΜΠρΤρικ 513/2002 Αρμ 2003,253].
- 15 **Αρμοδιότητα και διαδικασία.** Αρμόδιο για την εκδίκαση της διορθωτικής ανακοπής είναι το αρμόδιο κατά το άρθρο 933 ΚΠολΔ δικαστήριο, δηλαδή το ειρηνοδίκαιο, αν ο εκτελεστός τίτλος έχει εκδοθεί από αυτό, και το μονομελές πρωτοδικείο σε κάθε άλλη περίπτωση (βλ. αναλυτικότερα ανωτ. υπό το άρθρο 933 ΚΠολΔ), το οποίο, όπως προαναφέρθηκε, δικάζει κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.
- 16 **Νομιμοποίηση και έννομο συμφέρον.** Για την άσκηση της ανακοπής νομιμοποιείται ο επισπεύδων, ο καθ' ου η εκτέλεση και οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον.
- 17 **Προθεσμία και τρόπος άσκησης.** Η διορθωτική ανακοπή του άρθρου 954 παρ. 4 ΚΠολΔ, για να είναι παραδεκτή, ασκείται με ιδιαίτερο δικόγραφο που πρέπει να κατατεθεί είκοσι (20) εργάσιμες ημέρες πριν από την ημέρα του πλειστηριασμού, αντί για πέντε (5) ημέρες που προέβλεπε το προϊσχύον δίκαιο. Μέσα στην προθεσμία κατάθεσης της ανακοπής και κατά τον τρόπο που θα ορίσει ο δικαστής κατά το άρθρο 686 παρ. 2 ΚΠολΔ θα πρέπει να γνωστοποιηθεί στον αντίδικο η επικείμενη εκδίκαση της (βλ. Κ. Μπέης, ό.π., σ. 2033). Για την προθεσμία κατάθεσης της ανακοπής σε περίπτωση που το αντικείμενο της εκτελεστικής διαδικασίας είναι πλοίο, βλ. κατωτ. υπό το άρθρο 1011Α ΚΠολΔ).
- 18 **Παραίτηση από το δικόγραφο.** Οι διατάξεις των άρθρων 294 εδ. α' και 295 εδ. α' ΚΠολΔ έχουν ισχύ και επί παραίτησής από του δικογράφου της ανακοπής του άρθρου 954 παρ. 4 ΚΠολΔ και συνεπώς, στην περίπτωση αυτή, η ανακοπή θεωρείται ως μηδέποτε ασκηθείσα. Επομένως ο καθ' ου η εκτέλεση δύναται μετά την παραίτησή του από του δικογράφου της ανακοπής του άρθρου 954 παρ. 4 ΚΠολΔ να την επανασκήσει παραδεκτός με τις προϋποθέσεις που αυτό ορίζει (ΜΠρΑμλ 480/2010 ΕφΑΔΠολΔ 2011,103).
- 19 **Λόγοι διορθωτικής ανακοπής.** Όπως προαναφέρθηκε, με τη διορθωτική ανακοπή του άρθρου 954 παρ. 4 ΚΠολΔ ζητείται η διόρθωση της κατασχετήριας έκθεσης ιδίως ως προς την περιγραφή του κατασχεθέντος ή την εκτίμηση της αξίας του ή την τιμή της πρώτης προσφοράς (βλ. άρθρο 954 παρ. 4 εδ. α' ΚΠολΔ, ΑΠ 293/2007 ΝοΒ 2007,1600, ΑΠ 1538/2008 ΝοΒ 2009,1396, ΜΠρΑθ 3234/2007 ΕφΑΔΠολΔ 2008,114, ΜΠρΘεσ 48223/2007 Αρμ 2008,1085, ΜΠρΘεσ 32873/2007 ΝοΒ 2009,120), αλλά τα αναφερόμενα στη διάταξη αυτή στοιχεία ορίζονται ενδεικτικά. Έτσι, μπορεί να διορθωθούν και άλλα στοιχεία, ατέλειες ή παραλείψεις της έκθεσης κατασχεσεως (ΜΠρΘεσ 18050/2009 Αρμ 2009,1737). Σφάλμα, για τη διόρθωση του οποίου αρμόζει η άσκηση της εν λόγω ανακοπής, συνιστά η εκ μέρους του δικαστικού επιμελητή ενιαία εκτίμηση της αξί-

ας περισσότερών αντικειμένων που κατασχέθηκαν με την ίδια έκθεση, αντί της απαιτούμενης χωριστής εκτίμησης για κάθε αυτοτελές αντικείμενο και του καθορισμού τιμής πρώτης προσφοράς για το καθένα από τα κατασχεθέντα ξεχωριστά (ΜΠρΑγρ 500/2001 ΑρΧΝ 2002,476). Η ατελής περιγραφή του κατασχεθέντος πράγματος δικαιολογεί μόνο αίτημα διόρθωσης της κατασχετήριας έκθεσης κατ' άρθρον 954 παρ. 4 ΚΠολΔ και δεν αποτελεί λόγο ακύρωσής της, εκτός από την περίπτωση που η διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης επισπεύδεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ΝΔ 17.7/13.8.1923, όπου η κατάσχεση γίνεται με την επιταγή προς εκούσια συμμόρφωση, η οποία και διαλαμβάνει την περιγραφή του προς κατάσχεσης πράγματος, οπότε εάν εμφιλοκώρησε ατελής περιγραφή του, τότε επέρχεται ακυρότητα που προβάλλεται με ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ εντός των οριζόμενων στο άρθρο 934 ΚΠολΔ προθεσμιών (ΑΠ 1661/2003 ΕλλΔνη 2005,1673). Όταν η πλημμέλεια της περιγραφής είναι ιδιαίτερα σοβαρή και δημιουργεί αμφιβολία ως προς την ταυτότητα του κατασχεμένου πράγματος που δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί με απλή διόρθωση της έκθεσης κατάσχεσης, τότε, όπως προκύπτει από το συνδυασμό των άρθρων 159 αριθ. 3, 954 παρ. 2 εδ. α' και 993 παρ. 2 εδ. β' ΚΠολΔ, προκαλείται ακυρότητα της κατάσχεσης που κηρύσσεται μόνο ύστερα από εμπρόθεσμη άσκηση της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ, εφόσον η ανακρίβεια της περιγραφής συνεπάγεται γι' αυτόν που την προτείνει την πρόκληση βλάβης (ΑΠ 1898/2011 ΕλλΔνη 2012,718, ΝοΒ 2012,1230, ΑΠ 714/2006, ΑΠ 1497/2003 ΕλλΔνη 2004,433, ΕφΠατρ 452/2013 ΕφΑΔΠολΔ 2014,316, ΕφΑθ 3738/2011 ΕλλΔνη 2012,496, ΕφΔωδ 3738/2011 ΕλλΔνη 2012,865, ΕφΠειρ 824/2004 ΕλλΔνη 2006,865), διαφορετικά, αν δεν ασκηθεί εμπρόθεσμα η ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ, η ακυρότητα της κατασχετήριας έκθεσης θεραπεύεται (ΑΠ 1538/2008 ΝοΒ 2009,1396, ΕφΑθ 131/2008 ΕλλΔνη 2009,853, ΑΠ 658/2007 ΕΕΝ 2009,160, ΑΠ 916/2004 ΕλλΔνη 2006,1646, ΑΠ 1262/2004 ΕΕΝ 2005,123) και ο πλειστηριασμός που θα ακολουθήσει στη συνέχεια διεξάγεται έγκυρα (ΑΠ 1107/2003 ΕλλΔνη 46,108, ΕφΠειρ 259/2007 Αρμ 2009,98 με παρατ. *Μακρογιάννη*, ΕφΙωαν 129/2006 ΝοΒ 2007,2127). Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που λείπει από την κατασχετήρια έκθεση η υπογραφή κάποιου εκ των τυχόν συμπραξάντων στην κατάσχεση προσώπων. Για την άσκηση διορθωτικής ανακοπής στην περίπτωση που ο πλειστηριασμός πλοίου ή αεροσκάφους διενεργείται σε ξένο νόμισμα κατά τα ειδικώς οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 1012 παρ. 4 εδ. α' ΚΠολΔ, βλ. αναλυτικότερα κατω. υπό το άρθρο αυτό.

Σώρευση αναστολής άρθρου 1000 ΚΠολΔ. Γίνεται δεκτό ότι με τη διορθωτική ανακοπή του άρθρου 954 παρ. 4 ΚΠολΔ που ασκεί ο καθ' ου η εκτέλεση, μπορεί να σωρευθεί επικουρικά και αίτηση αναστολής του πλειστηριασμού ακινήτου κατ' άρθρον 1000 ΚΠολΔ (ΜΠρΑμολ 480/2010 ΕφΑΔΠολΔ 2011,103). 20

Αντίθετη ανακοπή. Είναι δυνατή η άσκηση αντίθετης ανακοπής από τον επισπεύδοντα σε περίπτωση άσκησης ανακοπής από τον καθ' ου η εκτέλεση με την οποία ζητείται η διόρθωση της εκτίμησης ή και αντίστροφα. Έτσι, αν ο καθ' ου η εκτέλεση ασκήσει ανακοπή με την οποία ζητά αύξηση της ορισθείσας τιμής εκτίμησης και της τιμής πρώτης προσφοράς, μπορεί ο επισπεύδων να ασκήσει αντίθετη ανακοπή και να ζητή- 21

σει τη μείωση της ορισθείσας τιμής. Η αντίθετη αυτή ανακοπή δεν μπορεί πλέον να ασκηθεί προφορικά στο ακροατήριο (για τη δυνατότητα προφορικής άσκησης της αντίθετης ανακοπής υπό το προϊσχύον δίκαιο, βλ. ΜΠρΑθ 1602/2011 ΝΟΜΟΣ), αλλά απαιτείται η κατάθεση και η επίδοση ξεχωριστού δικογράφου (βλ. για το ζήτημα αυτό και ανωτ. υπό το άρθρο 686 ΚΠολΔ).

- 22 **Απόφαση επί της ανακοπής.** Η απόφαση που κάνει δεκτή την ανακοπή έχει διαπλαστικό χαρακτήρα. Η επί της ανακοπής απόφαση πρέπει να έχει δημοσιευθεί έως την 12η ώρα της δέκατης πριν από τον πλειστηριασμό ημέρας, αντί της προηγούμενης πριν από τον πλειστηριασμό ημέρας, όπως προέβλεπε το προϊσχύον δίκαιο, και να αναρτηθεί αυθημερόν με επιμέλεια της γραμματείας του δικαστηρίου που την εξέδωσε στην ιστοσελίδα δημοσιεύσεων πλειστηριασμών του Δελτίου Δικαστικών Δημοσιεύσεων. Η ηλεκτρονική διεύθυνση της ιστοσελίδας αυτής είναι <https://deltio.tnomik.gr>. [βλ. και το σχετικό ΠΔ 95/2016 (ΦΕΚ Α΄ 162/07.09.2016) με τίτλο «Διαδικασία ηλεκτρονικής δημοσίευσης απόφασης δικαστηρίου στην ιστοσελίδα δημοσιεύσεων πλειστηριασμών του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων - Τομέα Ασφάλισης Νομικών (ΕΤΑΑ-ΤΑΝ), μετά από την άσκηση ανακοπής σύμφωνα με το άρθρο 954 παρ. 4 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας»]. Το προσωρινό δεδικασμένο που απορρέει από προηγούμενη απόφαση που έχει εκδοθεί μεταξύ των ίδιων δίδικων κατόπιν άσκησης προηγούμενης όμοιας ανακοπής αναπτύσσει δεσμευτικότητα που εμποδίζει να κριθεί εκ νέου το ζήτημα της αξίας του κατασχεθέντος ακινήτου με αποτέλεσμα την απόρριψη της μεταγενέστερης ανακοπής [ΜΠρΖακυνθ 14/2011 ΕφΑΔΠολΔ 2011,479, παρ. Δ. *Ποταμίτης*]. Δεν αποκλείεται, όμως, η άσκηση νέας ανακοπής προς διόρθωση της έκθεσης κατάσχεσης, υπό την προϋπόθεση ότι μεσολάβησαν νέα περιστατικά που δικαιολογούν τη ζητούμενη διόρθωση, άλλως η ανακοπή είναι απαράδεκτη (ΜΠρΑθ 5371/2005 Αρμ 2005,1446 με παρ. Π. *Αρβανιτάκη*). Για την προθεσμία έκδοσης της απόφασης σε περίπτωση που το αντικείμενο της εκτελεστικής διαδικασίας είναι πλοίο, βλ. κατωτ. υπό το άρθρο 1011Α ΚΠολΔ).
- 23 **Περιορισμός εξουσιών δικαστηρίου.** Η επιμήκυνση των ως άνω προπαρασκευαστικών προθεσμιών κατάθεσης της ανακοπής και έκδοσης της απόφασης σε συνδυασμό με την κατάργηση της περιλήψης της κατασχετήριας έκθεσης και της άμεσης ανάρτησης της απόφασης στην άνω ιστοσελίδα προκάλεσαν και την κατάργηση της δυνατότητας που είχε υπό το προϊσχύον δίκαιο το δικαστήριο, στην περίπτωση που έκανε δεκτή την αίτηση και διέταξε τη διόρθωση της έκθεσης, αφενός να επιβάλλει πρόσθετα μέτρα δημοσιότητας πέρα από τα αναφερόμενα στο καταργηθέν άρθρο 960 παρ. 2 ΚΠολΔ και αφετέρου να αναβάλλει τον πλειστηριασμό, αν ο χρόνος που υπολειπόταν δεν επαρκούσε για την τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας [βλ. *Τέντε Ι. (-Ρεντούλη Π.)*, Αναγκαστική εκτέλεση μετά τους Ν 4335/2015, 4472/2017 και 4475/2017, 2017, σελ. 255, βλ υπό το προϊσχύον δίκαιο *Ι. Μπρίνια*, ό.π., άρθρο 961, παρ. 328Α, *Γ. Ορφανίδης*, Διεξαγωγή του πλειστηριασμού, παρά την ύπαρξη δικαστικής αποφάσεως που διέταξε την αναστολή του, Δ 27,1088-1089, ΑΠ 293/2007 ΝοΒ 2007,1600, ΑΠ 1134/1994 ΕλλΔνη 37,111, ΕφΑθ 9935/2002 ΕλλΔνη 2005,530]. Για τον ίδιο λόγο, της μη δυνατότητας δηλαδή του δικαστηρίου να αναβάλλει τον ορισθέ-

να πλειστηριασμό, δεν απαιτείται πλέον και η κατάθεση της απόφασης στον υπάλληλο του πλειστηριασμού [βλ. *Τέντε Ι. (-Ρεντούλη Π.)*, Αναγκαστική εκτέλεση μετά τους Ν 4335/2015, 4472/2017 και 4475/2017, 2017, σελ. 255]. Υπό το προϋπάρχον δίκαιο γινόταν δεκτό ότι παρά τον διαπλαστικό της χαρακτήρα η απόφαση αυτή ανέπτυξε, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 939 παρ. 1 ΚΠολΔ, τη διαπλαστική της ενέργεια όχι από την έκδοσή της, αλλά από την κατάθεσή της στον υπάλληλο του πλειστηριασμού (ΑΠ 1470/2004 ΕλλΔνη 2007,1059, ΑΠ 293/2007 ΝοΒ 2007,1600, ΜΠρΑθ 3177/2014 ΕΠολΔ 2014,104 με παρατ. *Ν Κατηφόρη* - αντιθ.: Εφαθ 9935/2002 ΕλλΔνη 2005,530) και για τον λόγο αυτό η διενέργεια του πλειστηριασμού, παρά την ύπαρξη διορθωτικής απόφασης που τον ανέβαλε, ήταν έγκυρη, αν δεν είχε προηγηθεί η κατάθεση της απόφασης αυτής στον υπάλληλο του πλειστηριασμού. Σε περίπτωση που η εν λόγω κατάθεση είχε προηγηθεί, ο πλειστηριασμός ήταν άκυρος μόνο με τη συνδρομή του στοιχείου της βλάβης (ΑΠ 1471/2004 ΕλλΔνη 2007,1061, ΑΠ 293/2007 ΝοΒ 2007,1600, ΜΠρΠατρ 5704/2008 ΕφαΔΠολΔ 2009,351 - αντιθ.: *Ι. Μπρίνας*, ό.π., κάτω από το άρθρο 961, παρ. 328Α, *Ορφανίδης Γ.*, Διεξαγωγή του πλειστηριασμού, παρά την ύπαρξη δικαστικής απόφασης που διέταξε την αναστολή του, Δ 27,1088, ΑΠ 1134/1994 ΕλλΔνη 37,111, Εφαθ 9935/2002 ΕλλΔνη 2005,530).

Ένδικα μέσα και βοηθήματα. Κατά της απόφασης που εκδίδεται επί της ανακοπής 24 δεν επιτρέπεται η άσκηση ενδίκου μέσου λόγω της απαγορεύσεως του άρθρου 699 ΚΠολΔ (Εφαθ 4156/2009 ΧρηΔικ 2010,382). Επιπροσθέτως, η κρατούσα γνώμη υποστηρίζει ότι δεν μπορεί να ζητηθεί ούτε η ανάκληση της απόφασης αυτής κατά το άρθρο 696 ΚΠολΔ, με την αιτιολογία ότι ναι μεν εφαρμόζεται για την άσκηση και συζήτησή της η διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, πλην όμως δεν πρόκειται για γνήσιο ασφαλιστικό μέτρο κατά τα άρθρα 704 επ. ΚΠολΔ, αλλά για ρυθμιστικό μέτρο της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης (αντιθ.: ΜΠρΘεσ 4532/2007 Δ 2008,419 με παρατ. *Κ. Μπέη*, σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται ανάκληση ή μεταρρύθμιση, εάν μεταβλήθηκαν τα πραγματικά γεγονότα, στα οποία είχε στηριχθεί το διατακτικό της ανακλήσεως απόφασης, ακόμη και τριτακοπή).

Άρθρο 955

Επιδόσεις της εκθέσεως

1. Αντίγραφο της κατασχετήριας έκθεσης επιδίδεται μόλις περατωθεί η κατάσχεση στον καθ' ου η εκτέλεση, αν ήταν παρών, και, αν αυτός αρνηθεί να παραλάβει το έγγραφο που του επιδίδεται, ο επιμελητής συντάσσει έκθεση για την άρνησή του. Αν είναι απών ή δεν είναι δυνατή η άμεση κατάρτιση του αντιγράφου, η επίδοση γίνεται το αργότερο την επομένη της ημέρας που περατώθηκε η κατάσχεση, εφόσον εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση έχει την κατοικία του στην περιφέρεια του δήμου όπου έγινε η κατάσχεση, διαφορετικά μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την περάτω-

ση της κατάσχεσης. Μέσα στην ίδια πενθήμερη προθεσμία η έκθεση επιδίδεται στον γραμματέα του ειρηνοδικείου του τόπου όπου έγινε η κατάσχεση, ο οποίος οφείλει να την καταχωρίσει σε ειδικό βιβλίο με αλφαιβητικό ευρετήριο εκείνων κατά των οποίων γίνεται η κατάσχεση. Η παράλειψη των διατυπώσεων αυτών επιφέρει ακυρότητα της κατάσχεσης.

2. Ο δικαστικός επιμελητής οφείλει, μέσα σε οκτώ (8) ημέρες από την ημέρα της περάτωσης της κατάσχεσης, να καταθέσει στον υπάλληλο του πλειστηριασμού τον εκτελεστό τίτλο, την έκθεση της επίδοσης της επιταγής προς εκτέλεση, την κατασχετήρια έκθεση και τις εκθέσεις επίδοσής της στον οφειλέτη και τον γραμματέα του ειρηνοδικείου και, στην περίπτωση του άρθρου 956 παρ. 3, και το γραμμάτιο της δημόσιας κατάθεσης, ο οποίος συντάσσει έκθεση για όλα αυτά. Απόσπασμα της κατασχετήριας έκθεσης, που περιλαμβάνει τα ονοματεπώνυμα του υπέρ ου και του καθ' ου η εκτέλεση, καθώς και τον αριθμό φορολογικού μητρώου αυτών και αν πρόκειται για νομικά πρόσωπα την επωνυμία και τον αριθμό φορολογικού τους μητρώου, περιγραφή των κατασχεθέντων κινητών, την τιμή της πρώτης προσφοράς, του ποσού για το οποίο γίνεται η κατάσχεση, τους όρους του πλειστηριασμού και την τυχόν διενέργεια αυτού με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με την εντολή για εκτέλεση του άρθρου 927, το όνομα και τη διεύθυνση του υπαλλήλου του πλειστηριασμού, καθώς και τον τόπο, την ημέρα και την ώρα του πλειστηριασμού, εκδίδεται από τον δικαστικό επιμελητή και δημοσιεύεται με επιμέλειά του μέχρι τη δέκατη ημέρα από την κατάσχεση στην ιστοσελίδα δημοσιεύσεων πλειστηριασμών του Δελτίου Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Τομέα Ασφάλισης Νομικών του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων. Το απόσπασμα αυτό επιδίδεται μέσα στην ίδια προθεσμία στον ενεχυρούχο δανειστή, εφόσον το ενέχυρο είναι γραμμένο σε δημόσιο βιβλίο. Ο πλειστηριασμός δεν μπορεί να γίνει χωρίς να τηρηθούν οι διατυπώσεις των προηγούμενων εδαφίων, διαφορετικά είναι άκυρος. (Όπως η παρ. 2 αντικαταστάθηκε από το άρθρο 59 παρ. 4 του Ν 4472/2017, ΦΕΚ Α' 74/19.5.2017 - προσοχή, βλ. σημείωση άρθρου 959Α ΚΠολΔ.)

(Όπως το άρθρο, που είχε τροποποιηθεί με το άρθρο 19 παρ. 9 του Ν 4055/2012, αντικαταστάθηκε εκ νέου από το άρθρο 1 άρθρο όγδοο παρ. 2 του Ν 4335/2015, ΦΕΚ Α' 87/23.7.2015. Έναρξη ισχύος 1.1.2016 - άρθρο 1 άρθρο ένατο παρ. 4 Ν 4335/2015. Βλ. όμως παρακάτω σημείωση Ι.)

Σημ. Ι: Σύμφωνα με το άρθρο 1 άρθρο ένατο παρ. 3 του Ν 4335/2015 (ΦΕΚ Α' 87/23.7.2015): «3. Οι διατάξεις για την αναγκαστική εκτέλεση εφαρμόζονται όταν η επίδοση της επιταγής προς εκτέλεση διενεργείται μετά τις 1.1.2016. Ομοίως, οι διατάξεις για την αναγκαστική εκτέλεση (άρθρο όγδοο του παρόντος -ΒΙΒΛΙΟ ΟΓΔΟΟ ΚΠολΔ) εφαρμόζονται σε πτωχεύσεις που κηρύσσονται μετά την έναρξη ισχύος του, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου ένατου του παρόντος».

Σημ. ΙΙ: Σχετικό και το άρθρο 484 παρ. 2 ΚΠολΔ.

Σημ. III: Βλ. ΠΔ 67/2015 (ΦΕΚ Α' 110/17.9.2015) που καθορίζει τη «Διαδικασία ηλεκτρονικής δημοσίευσης αποσπάσματος κατασχετήριας έκθεσης και περιλήψεων πράξεων και δηλώσεων στην ιστοσελίδα δημοσιεύσεων πλειστηριασμών του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων - Τομέα Ασφάλισης Νομικών (ΕΤΑΑ-TAN)» και ΠΔ 59/2016 (ΦΕΚ Α' 95/27.5.2016) «Τρόπος προσδιορισμού της εμπορικής αξίας του ακινήτου που κατάσχεται σύμφωνα με τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και καθορισμός του αρμόδιου οργάνου προσδιορισμού της αξίας».

Βιβλιογραφία-Αρθρογραφία: – *Αθανασόπουλος Τ.:* Η αναγκαστική εκτέλεση μετά το Ν 4335/2015, 2017. – *Βαφειάδου Π.:* σε Εφαρμογές Πολιτικής Δικονομίας (επιμ. Απαλαγάκη Χ.), 2017, σελ. 1195 επ. – *Βαφειάδου Π.:* σε Εφαρμογές Πολιτικής Δικονομίας (επιμ. Απαλαγάκη Χ.), 2017, σελ. 1245 επ. – *Γέσιου-Φαλατή Π.:* Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως - Ειδικό Μέρος, έκδ. 2001. – *Η ίδια:* Συντέλεση της επιδόσεως στην αλλοδαπή των εγγράφων της διαγνωστικής και της εκτελεστικής διαδικασίας. Ερμηνευτική προσπάθεια για ενιαία θεώρηση με αφορμή την ΑΠ Ολ 22/2009, ΕΠολΔ 2010,620. – *Μπέης Κ.:* Πολιτική Δικονομία - Ερμηνεία κατ' άρθρον 941-970, τεύχος 23, Αναγκαστική Εκτέλεση - Ειδικό μέρος Ι, έκδ. 2005. – *Σακκά Δ.:* Ο ρόλος του συμβολαιογράφου στην αναγκαστική εκτέλεση, 2010. – *Ταμπάκης Α.:* Ν 4055/2012. Τροποποιήσεις και Ν 3898/2010, ΔΕΝ 2012,546. – *Ο Ίδιος:* Προθεσμίες δικαστικών διακοπών, ΔΕΝ 2012, 993. – *Τέντες Ι. (Γεωργιάδου Μ. / Μπαλογιάννη Ε. / Ρεντούλης Π.):* Αναγκαστική εκτέλεση μετά τους Ν 4335/2015, 4472/2017 και 4475/2017, 2017. – *Τσικρικάς Δ.:* Η σημασία της επιδόσεως στο εξωτερικό για την εμπρόθεσμη άσκηση και την εκδίκαση ενδίκων βοηθημάτων ΕφΑΔΠολΔ 2013,1064.

Σχετικές διατάξεις: 927, 995 παρ. 1 εδ. α' ΚΠολΔ, 54 παρ. 1 ΚΕΔΕ

Επίδοση αντιγράφου της κατασχετήριας έκθεσης στον καθ' ου. Με την παρ. 1 του άρθρου 955 ΚΠολΔ επιβάλλεται η επίδοση αντιγράφου της κατασχετήριας έκθεσης στον οφειλέτη εντός ορισμένου χρόνου. Αν ο καθ' ου η εκτέλεση είναι παρών κατά την κατάσχεση, η επίδοση σ' αυτόν γίνεται μόλις περατωθεί η κατάσχεση και, αν αρνηθεί να παραλάβει το έγγραφο που του επιδίδεται, ο δικαστικός επιμελητής συντάσσει έκθεση για την άρνησή του. Αν ο καθ' ου είναι απών ή δεν είναι δυνατή η άμεση κατάρτιση του αντιγράφου, δεν μπορεί να γίνει επίδοση στους συγγενείς ή συνοίκους (ΜΠρΛαρ 2775/2001 Δικογρ 2001,517) ή στους δυνάμενους να παραλαμβάνουν κοινοποιούμενα δικόγραφα υπαλλήλους, αλλά πρέπει η κατασχετήρια έκθεση να επιδοθεί στον ίδιο προσωπικά, το αργότερο την επομένη της ημέρας που έγινε η κατάσχεση, αν έχει την κατοικία του στην περιφέρεια του δήμου ή της κοινότητας όπου έγινε η κατάσχεση, ενώ αν δεν έχει κατοικία στην ίδια περιφέρεια η επίδοση πρέπει να γίνει μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την περάτωση της κατάσχεσης (βλ. άρθρο 955 παρ. 1 εδ. β' ΚΠολΔ). Η επίδοση αντιγράφου της κατασχετήριας έκθεσης στον καθ' ου, αποτελεί προσωπικό υπηρεσιακό καθήκον του δικαστικού επιμελητή, ο οποίος ενεργεί ως όργανο της αναγκαστικής εκτέλεσης και όχι ως όργανο επιδόσεων (Κ. Μπέης, Πολιτική Δικονομία - Ερμηνεία κατ' άρθρον 941-970, τεύχος 23, Αναγκαστική Εκτέλεση - Ειδικό μέρος Ι, έκδ. 2005, 2041 επ.). Αν έγινε

1

ISBN: 978-960-622-246-7

16072